IOAN. DESPAUTERII NINIVITÆ,

GRAMMATICÆ Institutionis, Lib. VII.

Doctè & concinnè in compendium redacti: per *Sebastianum Duisburgensem.*

Ad prototypum collati & aucti: in usum studiosæ juventutis.

Multò quam antea castigatiores.

EDINBVRGI,
Excudebat, GIDEON LITHGO.
Anno Dom. 1656.

SEBASTIANUS NOVIMOLA Duisburgensis, HEN: RISVVICHIO, ipsi ætatæ probitatis adolescenti.

NÆ tu candidus et adolescens & cui plurimum debeant bonarum artium candidati. Si enim præclarissima quaq; urbes eis merito summos decreverunt honores qui saluti Reip. (qua non salva incolumes ipsi manere nequiissent) aliquando consuluere quid tibi non debeatur ab illis quorum studiis, citra tuum quidem commodum (quoniam in Grammatica tu felicissime versatus es) providere curas? Hinc est quod ab ea usq; hora qua Diss. Syntaxeos epitomen superiore anno á nobis emissam, teri passim in puerorum manibus cognovisti, non desieris & præsens rogare & scriptis movere absens, ut & priores, 7. Dess de institutione Grammat. libros in corpusculum paulo concinnius colligerem, quam a quodam ante annos non multos hic factum audires. Quo hercule quisquis est oculatiorem me fore haud quaquam sperare potuissem ni per illum mutslari potius quam abbreviari doctissimis quibusq; viderentur. Gaudeant igitur tuo nomine quibus consuli tantopere exoptas, bonis quicquid est laboris, tuo hortatu suscepto, tibique debito. Maiora certe tua merebatur eruditio: at opulentissimi parva debita nec pauperrimis quidem persolvi recusant. Et sane pendant hanc, ut libet, operam alii (modo non judicet Momus) te eam inter non minima habiturum scio. Primum quia haud est exiguum pueriles juvare studia, Deinde quia tu quidem animaadvertis hujusmodi negotium vel Lynceum requirere in demendis multis nonnullis addendis mutandis ac transponendis etiam, ubi res postulat in omnibus denique ita tractandis, ut infirmioribus pueris velut præmanu videantur. Vale. COLONIÆ, 1534.

GRAM

GRAMMATICÆ DESPAUTERIANÆ

LIBER PRIMUS.

De Nominum Generibus

Regulæ Generales.

OMne viro ſoli quod conveni, eſto virile:
Omne viri ſpecie pictum, vir dicitur eſſe

Omne nomen ſoli viro datum eſt maſculini generis. Vir hic dicitur eſſe, quicquid ut vir pingitur: veluti Adam, Deus, Angelus. Exempla hujus regulæ ſunt quintuplicia, Primò propria nomina virorum: ut Seneca, Hercules, Hannibal Secundò propria Angelorum: tam bonorum, ut Gabriel, quam malorum, ut Lucifer. Tertiò, propria Deorum, ut Mars, Cupido, Vulcanus. Quartò propria ventorum quia pinguntur ſpecie virili, ut Boreas vel Aquilo. Quintò, Appellativa ſolis viris data, ut Nauta, presbyter, Scriba. Genera tribus modis noſcuntur: Significatione, ut Joannes eſt maſculini generis, quia marem ſignificat Terminatione, ut vulpes eſt fœminini generis, quia terminatur in es. Authoritate, ut Talpa, aliquando eſt maſculini generis, quia Virgilius dixit, Talpæ oculis capti.

Eſto fœmineũ recipit quod fœmina tantúm,
Fœmina dicatur facie pictum muliébri.

Omne nomen ſoli fœminæ datum, eſt fœminini generis. Fœmina hic dicitur quicquid ſpecie muliebri pingitur: ut Dea, Nympha, Furia, &c. veluti Venus, Echo, Alecto, &c. Exempla hujus regulæ ſunt triplicia. Primò, propria mulierum, ut Paula, Glycerium, Dido. Secundo, propria Dearum & Nympharum atque furiarum, quæ omnes Deæ aliquando dicuntur: ut Juno

Caliſto, Celæno. Tertio per hanc regulam fœminina ſunt appellativa ſolis mulieribus data: ut Soror, *a ſiſter*, Obſtetrix *a midwife*.

Quicquid utriquæ datur, commune locatur, ut *Exul*.

Omne nomen ſub una terminatione viro & fœminæ datum, eſt communis generis: ut Exul, qui vel quæ exulat. *a baniſht man or woman*. Auriga, qui vel quæ currum agit, *a Carter* Macedo, qui vel quæ in Macedonia naſcitur. Sic Saxo, Brito, Friſo, Laurens &c. Sed melius dicimus Friſius, Friſia, quæ referes ad regulam Eſto genus varium, &c. Mancipium, Scortum, quanquam utriquæ ſexui conveniant, ſunt neutra tamen, per regulam proximè ſequentem.

Um neutrum pones, hominũ ſi propria tolles.

Omne nomen in um eſt neutri generis, niſi fuerit hominis proprium: ut Mancipium, id eſt ſervus vel ſerva *a ſervant*. Scortum, id eſt, meretrix, *a whoore*, vel puer meritorius. Dixi, niſi fuerit hominis proprium, quia proprium viri in ium eſt maſculini generis, ut Pægnium: Proprium fœminæ eſt fœmininum, ut Philenium. Propria autem Oppidorum aut alia quæcunque ſunt neutri generis: ut Gandavum, Lovanium. Sic fluviorum in um nomina, ut Cruſtumium. Item tam arborum, quam fructuum nomina in um deſinentia: ut Hebenum, Balſamum, Pomum. Sed quæ in um deſinunt ſæpius fructum ſignificant, ut pyrum, prunum.

Adjectiva trium generum ſint fine ſub uno.

Omne nomen adjectivum eſt omnis generis, ſi unica ſit terminatio: ut fœlix, audax, diſcors, quatuor, quinque, ſex, &c. centum, mille. Dicimus enim centum viri, centum poma, ſic mille viri, &c. Mille tamen aliquando eſt ſubſtantivum ſingularis numeri; cujus plurale eſt millia: ut mille equitum occiſum eſt. Duo millia Turcarum interierunt. dixi, ſi unica ſit terminatio, quia alioqui cuique terminationi proprium genus daretur, per regulam.

Eſto genus varium, fuerit niſi terminus idem.

In ſubſtantivis virum & fœminam ſignificantibus, & in adjectivis, ſi terminationes ſint diverſæ, diſtincta dantur genera.

substantivis ubi duæ sunt terminationes, prior est masculini generis, & posterior fœminini: ut hic Caupo, voni & epularum venditor, hæc caupona *a Tavernour*. Hic Ninivita, Sunamita Israelita Levita & alia ejusmodi infinita quæ Græcè etiam in es desinentia, gentem aut familiam, aut populū, aut imperatorē significant, & faciunt fœminina in is: ut hic Ninivita vel Ninivites, hæc Ninivitis, hujus Ninivitidis, hic Teucer, hæc Teucra, id est Trojanus, Trojana. Sed ejusmodi nomina possunt esse adjectiva: ut Afer Afra Afrum; veluti bellum Trojanum, &c. Sic hiç Cres, hæc Cressa: hic Lacon, hæc Lacæna.

Adjectiva secundæ declinationis omnia tribus vocibus flectuntur. quorum secunda est primæ declinationis: ut Bonus bona bonum. niger nigra nigrum. Satur satura saturum: &c. Adiectiva tertiæ declinationis plurima sub una terminatione omnis generis sunt: ut Arpinas. clemens, fœlix. Multa enim duas terminationes habent, ut hic & hæc melior & hoc melius: sic cætera comparativa, hic & hæc fortis, & hoc forte; Sic omnia adjectiva in is & e: Et in istis, prior vox est cōmunis generis, posterior neutri. Pauca sunt Adjectiva in er masculini generis, in is fœminini & e neutri, ut Campester campestris campestre, id est ad campum pertinens. Volucer, volucris, volucre, id est velox, aut volans. Hæc volucris substantivum, quicquid volat. Alacer alacris alacre *Chearfull*. Acer acris acre *sharp or fierce*. Acrimonia, vehementia. Celeber celebris celebre. *famous*. Celer celeris celere *swift*. Saluber salubris salubre, Sanitatem adferens, quā qui habet sanus dicitur, *healthsome*. Insaluber *unhealthsome*, Pedester pedestris pedestre: pertinens ad pedites: ut pedester exercitus. Sic Equester, Silvester Palustter, Sequester, &c.

Mobile pro fixo, fixum si subsit, habetur.
Quod si non fixum subsit, neutri generis sit:

Adjectivum per se positum propter aliquod perpetuo subauditum, putatur esse substantivum ejus generis cujus est subauditum: ut Molaris masculinum est, quia intelligitur dens, vel lapis Si nihil subaudiatur, erit neutri generis: ut antecedens id est oratio aliam inferens. Consequens, id est oratio ex alia illata. Triste, id est res tristis.

Masculeum fluvii nomen decet usque reponi.

Nomen fluvii est masculini generis: ut Tybris, Sequana, Garumna: at Styx & Lethe semper fœminina sunt, quia paludes esse potius quam flumina dicuntur.

Commûnis proprio quandóque genus lego junctum.

Nomen minus cõmune quandoq; respicit genus superioris vel communioris. ut Bubo est masculini generis. ut sermo. Ovidius.

Ignavus Bubo dirum mortalibus omen.

Magis commune vel superius avis, est fœminini generis: Sic dicimus magna bubo, quia intelligitur avis Virg. Æn. 4. 462. v.

Solaque culminibus ferali carmine bubo
Sæpe queri, supple, *visa est.*

Secundo per hanc regulam nomina montium in diverso genere interdum leguntur: ut Ossa, mons Thessaliæ, est fœminini generis, ut penna, musa, interdum masculini reperitur quia intelligitur mons. Ovid: in Ibin. v. 286. *Utque dedit saltus è summo Thessalus Ossa.*

Tertio per hanc regulam nomina fluviorum fœminina inveniuntur, quia intelligitur aqua. Nos inventis tantum utamur. Ovid. *Tanto est Albula pota deo.* Mart. dixit in masculino. *Cui Rector aquarum Albula.* Nonnunquã fluviorum nomina neutra sunt, quia intelligitur flumen. Talia sunt Mulucha, Turia, & Muthul. Quarto per hanc regulam Fabularũ nomina sunt fœminini generis quia intelligitur superius fabula vel comœdia, vel tragœdia Ter. *Quem transtulit in Eunuchum suam.* Quinto nomina navium per hanc regulã sunt generis fœminini, quia ejus generis est superius navis. Virg. *Centauro invehitur magna.* Cæterum hoc loco proprium pro minus communi sumitur, sive reipsa sit proprium, ut Ossa, sive appellativum ut Bubo.

Insula & urbs, regio, capit hæc. Neutrum genus optant

Zeugma, Reâte, Argos, Præneste, & Tibur & Ispal,
Cære Nepet. Neutrũ vel masculeũ dabit *Anxur.*
Hoc Cirm vult. Hic aut hæc dõat *Lesbos, Abydos.*

Hic

Hic *Sulmo*, hic *Agragas*, plurália in mo ribus do
A plurale genus neutrum sibi poscit ubique.

Insularum regionum & urbium nomina, fœminina sunt, Insularum quidem; ut Samos. Britannia. Regionum, ut Ægyptus Africa Urbium, ut Ephesus, Capistulo, Tarraco. Corinthus. Ierusalem Lesbos Insulæ nomen. Abydos urbs Asiæ Ubi Poetæ terminationem aspiciunt, masculina legunt.

At tantum in neutro genere reperi Zeugma, Zeugmatis, Oppidum ab Alexandro conditum. Rexte. oppidum Umbriæ. Argos. oppidum Græciæ. Prænestе, oppidum Italiæ. Fidenæ. oppidum Italiæ. Sic Capua, Cære & Cære oppida sunt. Neper oppidi nomen. Cim, vici Italici nomen est. Anxur urbs Italiæ dubii generis est. Sulmo. Ovidii patria masculinum est. Sic Agragas Agragantis, tam pro monte, quam pro oppido, masculine legitur.

Virg. Æn, 3. v 703 *Arduus inde Agragas.*

Pluralia in i sunt masculini generis, quicquid significent. Itaq; volo regulam esse generalem non solum exceptionem à dicta regula. Inter hæc oppidorum nomina sunt Philippi, Veii Gabii, Parisii Cuncta pluralia in a neutra sunt, ut Ilia, Exta. Inter hæc Oppidorum nomina sunt Bactra, Cithera, Artaxata, Susa, Hierosolyma, Licet singulariter aliquando hæc Hierosolyma hæc Susa legamus.

Arboris est nomen muliebre. Dat hic *Oleaster*
Ut *spinus, platanus, acer, thus, robur*, habet hoc
Arbor vixq; *siler*. Dabit hic aut hæc tibi *suber*.
Hic aut hæc *libanus, pinus, rubus* atq; *cupressus*.

Nomen arboris est fœmininigeneris; ut pomus, pyrus, prunus, quercus, æsculus, salix, abies, ficus, fraxinus, malus, morus Malus autem arbor est, quæ vulgo pomus dicitur. Nam pomus generale est ad prunum pyrum. &c. Malus masculinum, est lignum veliferum, *a Mast*: Fagus, *a beech tree*: Buxus, *a Bush tree*: invenitur aliquando Masculini. Taxus, *an Ewe tree*: Ulmus, arbor alba, cujus virgis vapulant pueri, *an Elme tree*: Quæ in umbrunt, sæpius ut dictum est, fructus significant: ut pyrum, prunum, Sed nux, ficus, glans, avellana & quædam alia eodem servato

Nomen fluvii est masculini generis: ut Tybris, Sequana, Garumna: at styx & Lethe semper fœminina sunt, quia paludes esse potius quam flumina dicuntur.

Commûnis proprio quandóque genus lego junctum.

Nomen minus cõmune quandoq; respicit genus superioris vel communioris: ut Bubo est masculini generis. ut sermo. Ovidius.

Ignavus Bubo dirum mortalibus omen.

Magis commune vel superius avis, est fœminini generis: Sic dicimus magna bubo, quia intelligitur avis Virg. Æn. 4. 462. v.

Solaque culminibus ferali carmine bubo
Sæpe queri, supple, *visa est.*

Secundo per hanc regulam nomina montium in diverso genere interdum leguntur: ut Ossa, mons Thessaliæ, est fœminini generis, ut penna, musa, interdum masculini reperitur quia intelligitur mons. Ovid:

in Ibin. v. 286. *Utque dedit saltus è summo Thessalus Ossa.*

Tertio per hanc regulam nomina fluviorum fœminina inveniuntur, quia intelligitur aqua. Nos inventis tantum utamur. Ovid. *Tanto est Albula pota deo.* Mart. dixit in masculino. *Curator aquarum Albula.* Nonnunquã fluviorum nomina neutra sunt, quia intelligitur flumen. Talia sunt Mulucha, Turia, & Muthul. Quarto per hanc regulam Fabularũ nomina sunt fœminini generis quia intelligitur superius fabula vel comœdia, vel tragœdia Ter. *Quem transtulit in Eunuchum suam.* Quinto nominã navium per hanc regulã sunt generis fœminini, quia ejus generis est superius navis. Virg. *Centauro invehitur magna.* Cæterum hoc loco proprium pro minus communi sumitur, sive reipsa sit proprium, ut Ossa, sive appellativum ut Bubo.

Insula & urbs, regio, capit hæc. Neutrum genus optant

Zeugma, Reâte, Argos, Præneste, & Tibur & Ispal
Cære Nepet. Neutrũ vel masculeũ dabit *Anxur*
Hoc *Cim* vult. Hic aut hæc dõat *Lesbos, Abydos*

Hic

Hic *Sulmo*, hic *Agragas*, plurália in i maribus do
A plurale genus neutrum sibi poscit ubique.

Insularum regionum & urbium nomina, fœminina sunt, Insularum quidem; ut Samos. Britannia, Regionum, ut Ægyptus Africa. Urbium, ut Ephesus, Capstulo, Tarraco. Corinthus. Ierusalem Lesbos Insulæ nomen. Abydos urbs Asiæ Ubi Poetæ terminationem aspiciunt, masculina legunt.

At tantum in neutro genere reperi Zeugma, Zeugmatis, Oppidum ab Alexandro conditum. Reate, oppidum Umbriæ, Argos, oppidum Græciæ. Prænestе, oppidum Italiæ. Tibur, oppidum Italiæ. Sic Tipsi, Cære & Cære oppida sunt. Niper oppidi nomen. Cim, vici Italici nomē est. Anxur urbs Italiæ dubii generis est. Sulmo, Ovidii patria, masculinum est. Sic Agragas Agragantis, tam pro monte, quam pro oppido, masculine legitur.

Virg. Æn, 3. v. 703. *Arduus inde Agragas.*

Pluralia in i sunt masculini generis, quicquid significent. Itaq; volo regulam esse generalem non solum exceptionem à dicta regula. Inter hæc oppidorum nomina sunt Philippi, Veii Gabii, Pariſii Cuncta pluralia in a neutra sunt, ut Ilia, Exta. Inter hæc Oppidorum nomina sunt Bactra, Cithera, Artaxata, Susa, Hierosolyma, Licet singulariter aliquando hæc Hierosolyma hæc Susa legamus.

Arboris est nomen muliebre. Dat hic *Olèaster*
Ut *spinus, platanus, acer, thus, robur*, habēt hoc
Arbor vixq; *siler*. Dabit hic aut hæc tibi *suber*.
Hic aut hæc *libanus, pinus, rubus* atq; *cupressus*.

Nomen arboris est fœminini generis; ut pomus, pyrus, prunus, quercus, æsculus, salix, abies, ficus, fraxinus, malus, morus Malus autem arbor est, quæ vulgo pomus dicitur. Nam pomus generale est ad prunum pyrum. &c. Malus masculinum, est lignum veliferum, *a Maſt*: Fagus, *a beech tree*: Buxus, *a Buſh tree*: invenitur aliquando Masculini. Taxus, *an Ewe tree*: Ulmus, arbor alba, cujus virgis vapulant pueri, *an Elme tree*: Quæ in um desinunt, sæpius ut dictum est, fructus significant: ut pyrum, prunum, Sed nux, ficus, glans, avellana & quædam alia eodem servato

vato genere, arborem, fructumque significant.

A regula excipiuntur quædam: ut Oleaster, sylvestris olea *a wild Olive tree:* Platanon, platanonis, est arboris nomen, aut potius locus platanis consitus.

Neutra sunt quædam arborum nomina: ut acer, aceris: Thus etiam pro arbore. Robor vel robur, species quercus durissimæ. Siler, arbuscula vel frutex potius quam arbor, vulgo salix dicitur *a Sauch tree,* Suber sæpius neutri generis quam masculini, *a Cork tree,* Libanus, arbor est thurifera, Calepinus dicit tam masculini generis esse quam fœminini. Pinus & Cupressus nunc fœminina solum habebuntur. Rubus sentis genus, rectius cum Virgilio masculine proferes.

Ex se nullius generis pro nomine sumptum, Est neutrum: ceu littera, vox quoq; materialis

Dictio ex sua significatione non recipiens genus (ut de genere hic loquimur) si pro nomine sumatur, erit neutri generis: ut omnis litera & vox materialiter posita: veluti longum a, homo terminatum in o, facit genitivum hominis.

Exempla hujus regulæ sunt quadruplicia.

Primo, verbum loco nominis ut sumens illud ave: id est, illam salutationem: Id per infinitum sæpius fit. Pers. *Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter,* id est: scientia tua.

Idem. *At pulchrum est digito monstrari & dicier hic est.*

Idem. *Velle suum cuique est nec voto vivitur uno.*

Secundo Adverbium loco nominis.

Idem *Nempe hoc assidue? Jam clarum mane fenestras*
Intrat, & angustas extendit lumine rimas:

Idem *Jam cras hesternum consumpsimus ecce aliud cras*

Tertio, nomina literarum, aut ipsæ literæ, neutri generis sunt.

Idem. *Si potis est vitio nigrum præfigere Theta.*

Sic unum iota. Iota est littera Græca, hoc est I. Invenies tamen quandoque literarum nomina in genere fœminino, per regulam communis proprio, &c.

Quarto, vox materialiter accepta est neutri generis: ut homo dissyllabum in o terminatur. Martial lib: 6. epig: 48.

Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata,

Non,

Non tu Pomponi cœna diſertatua eſt.

Vox vel ſcriptura materialiter, ſumitur, quãdo ſecluſa ſignificatione pro mera voce vel ſcriptura capitur: & quando ſenſus eſt, illa dictio, illud verbum, illa oratio: ut homo in o definit, id eſt illa vox homo, &c. cauſa hujus eſt, quia omnis dictio habet ipſam vocem vel ſcripturam tanquam materiam, & ſignificationem tanquam formam.

EPICOENUM SIVE PROMISCUUM GENUS.

Quæ Signant volucres una ſub voce, ferasque,
Et piſces ſexu non certo ſunt Epicœna.

Epicœni generis dictio eſt quæ ſub uno articulo ſignificat utrũque ſexum, etiam in nominibus animalium, in quibus ſexus non facile dignoſcitur: ut in nominibus avium, veluti Aquila, paſſer, anſer, pica, picus. Pſittacus, olor vel cygnus, philõmela, vel luſcinia vel aëdon. ſtruthio, turdus. coturnix, merula, acanthis. perdix, otus, niſus, &c. Gallus. gallina, epicœna non ſunt, quia ſexus facile cernitur. Columba, epicœnum eſt: licet etiam pro mare hic columbus dicatur. Hic OEſtrus vel hoc œſtrum, volatile apis magnitudine, bobus apibuſque infeſtum. ſi abeſt ſexus non dicitur epicœnum: uti nec pulex, apes, muſca, anguilla: &c: Secundo. epicœna ſunt piſcium nomina: ut Balæna, maxima bellua marina, *a whale*. Cetus, omnis magnus piſcis. Murena, piſcis ſimilis anguillæ. Hinc Murenula, torquis vel ornamentum colli. Sepia, piſcis habens atramentũ pro ſanguine & ponitur pro atramento. Tertio nomina ferarum ubi ſexus difficulter noſcitur epicœna ſunt: ut vulpes, muſtela, cuniculus. &c. Ad diſcernendum ſexum dicimus. Cygnus mas. cygnus fœmina: Ovid:

Invenit in media fœmina piſcis aqua Dicitur nunc quoque lupus, lupa: urſus, urſa: leo, lea: vel leœna. Si quis roget. Muſtela cujus generis? Sic reſpondeto, Muſtela eſt epicœni generis ſub articulo hæc quia terminatur in a.

☞ REGULÆ GENERUM SPECIALES.

Hæc dat a. Do neutris cum *Paſcha, mammona, manna.*

Nomina in a ſunt fœminini generis: ut ſitula, vas quo hauritur

tur aqua, *a Bucket* Pustula, cutis inflatio, *a blybe*, stipula, calamus frumenti, *a reed* Fistula, musicum instrumentum quo flatu canitur, *a whistle*, Musa, carmen vel carminis Dea, *a song*. At mammona, id est pecuniæ vel divitiæ, *Riches* Manna, cœlestis cibus, *heavenly food*. Neutra sunt indeclinabilia. Pascha, neutrū primæ tertiæ Placentino dicer multi per tertiā pascharis hic inare malint.

Hadria masculeum datur, atq; *cometa, planeta.*

Tria sunt masculina. *Hadria, cometa, planeta*. Hadria, sinus maris, vel ipsum mare Hadriaticum, Cometa vel cometes, stella crinita *a comet*, Planeta interpretatur erro erronis, *a Planet*: Sunt autem planetæ stellæ erraticæ: ut Saturnus, Jupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna.

Hic aut hæc *talpa cum panthera*, dato *damæ*.

Tria in a sunt dubii generis ut hic aut hæc talpa: hic vel melius hæc panthera: hic aut hæc dama. Dama caprea Sylvestris, *a Doe*. Panthera, animal maculosum *a Panther*.

Sit neutri generis per a quicquid tertia flectit.

Nomen tertiæ declinationis in a desinens, est neutri generis ut scomma, jocosa irrisio, *a mocke*. Anathema, maledictio, *a curse*, diadema pretiosus pannus, qui capiti Regio circūdatur *a diadem*.

Hoc dat e, Fœmineo generi do grecula primæ.

Nomen in e est neutri generis. ut Cubile, lectus *a bed*. Sedile id est sedes *a seat*, duo sunt plurale tantia neutra: Cete, grandes pisces, Tempe, loca amœnissima Thessaliæ.

Excipiuntur a regula nomina in e Græca primæ declinationis quæ sunt fœminini generis: ut Synanche, id est angina *the choiks* Nymphe, Nympha, id est formosa puella, & semidea. Epitome, abbreviatio. Ethice moralis scientia.

I neutrum pono. Finita per o maribus do.

Omne nomen in i singulare est neutri generis indeclinabile: ut Gummi, id est viscus ex arboribus fluens *gum*. Sinapi, *mustard*. Obliqui hi casus, Nauci, Nihili, Trioboli & nativus frugi omnium generum nominibus apponuntur. Nauci homo: Trioboli meretrix, Nauci, putamen nuci: *the shel of the nut*. Nihili id est inutilis *unprofitable*, Frugi, utilis *profitable*. Tullius, *Homo frugi omnia recte facit*,

Finita

Finita per o matibus do.) Nomen in o est masculinum: ut Cento stragulum lecti crassum & villosum, *a covering of a bed.* Titio, lignum semi-ustum, *Charcoale.* Scipio, stipes, *a club.* & viri nomen.

Pondo loco neutrũ. Verbale io cũ *caro* vult hæc *Talio* jungatur, posuit quod valla virîle.

Excipiuntur a regula, Pondo, neutri generis, id est libra, *a pound.* Secundò, excipiuntur nomina verbalia in io quæ sunt fœminini generis & caro. veluti Religio, à religando, Dei cultus, aut metus, Portio, quasi partio, pars. Ratio qua bonum à malo discernimus & computatio, ut redde rationem villicationis tuæ. Et respectus, ut habe rationem famæ. Et modus; ut percunctare quâ ratione beatam vitam duces. Talio fœminini est contra Vallam, licet a nullo verbo descendat & est æqualis redditio. Pugio masculinum est *a whinger* licet à pungo derivetur.

Jungito fœminineis do, go. Sed masculà sunto Ordo, udo, *harpago*, Cudo, *ligo*. Sed dubitabis *Margo*, *cupîdo*, quibus jungũt cum *cardine bubo*.

Nomina in do & go sunt fœminini generis: ut formido, timor *feare.* Grando *haile.* Sartago, frixorium, *a frying pan.* Siligo, est tritici species, unde optimus fit panis, qui similagineus dicitur.

Excipiuntur pauca ab hac exceptione. Nam masculini generis sunt, Ordo, id est collocatio *order*, Udo, calceamenti genus. Harpago, harpagonis, telum in summitate aduncum quo navigia capiuntur vel instrumentum quo capiuntur quæ in puteum vel lumen deciderunt *a cleik or hooke.* Cudo cudonis, vel codo capis ornamentum ex corio. Ligo, terrammentum quo purganturfossæ *a spade* Dubii generis sunt; hoc est masculina vel fœminina Margo, id est cujusque rei extremitas. Cupido pro cupiditate: pro moris Deo solum masculinum est. Cardo, *a doore crooke.* Pollus est masculinum. Bubo declaratum est regula Communis proprio.

V, c, neutra loco, d. vel l, t. Sed hæc dabit *halec* Aut hoc. *Sol Mugil* dant hic, ut *Sal*, quod & hoc vult.

Nomina

Nomina desinentia in u, c, d, l, t, sunt neutri generis, ut Cornu, genu, lac, quid substantivum. Nam quod adjectivum est. Tribunal, sedes iudicis, *a Justice seat.* Cervical *a Cod.* Mel Fel, Subtal pro cavo pedis. Nil nihil sine c. quia fiunt à nihilum & hoc, à ni pro non, & hilum, id est nigrum fabæ. & quidvis nullius pretii. Caput, Sinciput, *the forehead:* Occiput. *the hind head.*

Excipiuntur a regula pauca Nam halec tam fœminini quam neutri est pro pisce, qui sola aqua nutritur: *an Herring,* & pro quodam liquamine ex intestinis piscium. Antonius Nebrissensis pro pisce solum fœminino genere, non per c, sed per x literam, hæc halex dici debere asserit. Hic Sol, mundi oculus, *the Sun.* Mugil piscis capitosus, qui in metu, abscondito capite, totum se occultari putat. Sal, *Salt:* Nunc est masculinum, olim etiam neutrum. Columella: Sal acer & siccus.

An in, on maribus dãtur Sint neutra secundæ.
Hic aut hæc *Python.* Sindon muliebris et *Icon.*

Nomina desinentia in an, vel in, vel on, masculina sunt: ut Titan id est Sol. Pæan id est hymnus & Apollo. Delphin piscis quidam & astrum. Dæmon interpretatur sciens Canon, i. regula.

Excipiuntur a regula, nomina in on secundæ declinationis, quæ Latini plerumque vertunt in um. & sunt neutri generis, ut Colon id est membrum, python, serpens quidam, dubii generis est. fœminina sunt, Sindon, velum subtilissimum, & Icon id est imago.

En neutrum pono. mas est cum *pectine, lichen*
Et *ren*, sive *rien*, *attagen*, *splen* junge *lienem.*

Nomen in en est neutrum: ut Flumen, id est fluvius, *a Flood.* Fulmen, ignis ingenti velocitate e nubibus decidens, *a fire flaught.*

Excipiuntur a regula pauca masculina, ut pecten quo pectitur capillus, *a Combe:* Lichen id est mentagra, talis morbus Ren sive rien, *the Neir:* Attagen significat avem quandam delicati saporis valde vocalem, sed captam, mox obmutescentem. Splen & Lien idem significant, *the Melt.* Splene ridemus, felle irascimur, corde sapimus, jecore amamus. Persius.

Quid faciam? sed sum petulanti splene cachinno.

Ar petit hoc. Sed *lucar* avis, cum *baccare*, vul
hæc. Nun

Nunc *jubar* hoc tantum poscit, *jubar* hic dedit olim.

Nomina in ar sunt neutra; ut Lupanar, domus luparum, i meretricum, *a Bordel*, Calcar, i. ferreus stimulus ad calcem alligatus ad urgendos equos, *a spur*, Cochlear quo sorbemus, *a spoone*.

Excipiuntur duo fœminina. Lucar pro ave, prima luce suaviter canente, *a Laverock*: Lucar neutrum, erogatio quæ in lucis fiebat. Baccar, vel baccaris, herba quædam sine aspiratione. Bacchar tum aspiratione neutri generis est, vas vinarium, quod Baccharium quoq; & Bacchium dicitur. Jubar, sol vel ipsius splendor, *the sun beam*. nunc est neutrum, olim etiam fuit masculinum.

Er petit hic. Terræ hoc fœtus (*cucumer* nisi) poscit,
Vber, *iter*, *verber*, quibus addes rite *cadaver*,
ver, *spinter*, *taber*, dabit hic aut hæc tibi *linter*.

Nomina in er sive declinationis secundæ, sive tertiæ, sunt masculini generis: ut culter, Passer, &c.

Excipiuntur a regula quædam nomina tertiæ declinationis neutri generis fructus terræ significantia: veluti Papaver, herba semen soporiferũ habens *the Chesbow*. Cicer, quoddam legumẽ est superius acutum, sic piper, zinziber, &c. Cucumer tamen masculinum est, verum sæpius in nominativo cucumis legitur: herba quædam est & ejusdem herbæ fructus; *the Cucumber*, neutra etiam sunt quæ sequuntur. Uber, *a Pap*. Iter, itio vel actus eundi, & aliquando via, *a passage*. Verber, *a scourge*. Cadaver, id est corpus mortuum, *a Carion*. Ver, *the spring time*. Spinter, fibula mulieris, id est uncus quo vestes nectuntur, *a Broach*. Tuber priore longa, est terræ callus. Metaphoricôs pro quovis tumore capitur. Ter. Tuber est totum caput. Tuber priore brevi: arbor est fœmininum. Linter, navicula vel lignum cavatum, rectius fœmininum est.

Ir junges maribus, neutri generis tamen est *hir*.

Nomen in ir masculinum est, ut Vir, & gentile Trevir. At hir id est vola manus, est neutrum, *the lufe of the hand*.

Hi

Hic dat or. hæc *arbor. cor, adòr que*, hoc *marmor*
& *æquor*.

Nomen in or masculinum est: ut Mæror, *grief*. Rumor, popu
sermo. Fulgor, *shining*. Unicum est fœmininum, Arbor. Quatuo
sunt in or neutra. Cor, fons & radix vitæ, *the heart*. Ador, *wheat*
Marmor, *a marble stone*. Æquor, id est mare, *the sea*: Aliquand
etiam campus aut aër. Nam proprie dicitur æqua superficies rei.

Hoc dat ur. hic *furfur* apiet, cũ *vulture*, *turtur*
Nomen in ur est neutri generis: ut Murmur, *a noyse*: Guttur, *the*
throat: Tria excipiuntur a regula masculini generis. Furfur, pu
gamentum farinæ, *Clats or brane*: Vultur, avis rapax & carnivo
ra. Turtur, *a Turtle dove*.

As petit hæc. neutrum est *vas vasis*, *fas fasis*, *nefas*
Atq; *Ceras*. vult *as* hic *assis*, ut omnia prima
Nõina: queis ad les *adamas*, *elephas*, *agragas*

Nomen in as est fœminini generis; ut Charitas cum h id e
dilectio, *love or charitie*. Caritas sine h. id est pretiositas, *dearth*
Facultas. id est possibilitas, ars, possessio. Excipiuntur a regu
quatuor neutra, Vas vasis, *a vessel*: Fas, licitum, *lawfull*. Nefas
illicitum, *unlawfull*. Ceras, ceradis, cujusdam loci nomen. Masc
linum vero est as assis, libra duodecim uncias continens: Accip
tur pro nummo, & pro tota possessione, ut hæres ex asse, id est, t
tâ possessione. Masculina etiam sunt omnia primæ declination
nomina in as: ut Tyaras, capitis ornamentum quo Reges & Sacer
dotes utebantur, *a diademe*: Pharias, serpentis nomen, his jungu
tur Adamas. lapillus pretiosus, *an Adamant*: Elephas, maximu
animal, *an Elephant*: Agragas pro monte, & similiter pro oppid
ut & dictum est superius.

Es sit fœminenum. *Tudes* hic vult *poples* & *ames*
Pes, *aries*, *paries*, *palmes cum limite*, *stipes*,
Et fomes, *trames*, *termes*, cum *gúrgite*, *cespes*.
Et *verres*, *mer es* quibus addito græca *dies* qu
Tempore pro certo, cũ prole: dat hęc ita rard

Nomen in es est fœminini generis, ut Apes, *a Bee:* Moles, id est magnitudo, *a great quantity.* Proles, filius aut filia, *a childe.* Cædes interfectio, *slaughter:* Sedes id est sedile, *a seat.*

Excipiuntur a regula quædam in es nomina masculini generis: ut Tudes, malleus a tundendo dictus, *an hammer:* Poples curvatura sub genu, *the hogh:* Ames sine h. baculus, quo sustentatur rete aucuparium, *a Fowlers staffe:* Pes, *the foot.* Sub hoc comprehenduntur, Semipes, id est dimidium pedis, *half a foot:* Sesquipes id est pes & dimidium pedis, *a foot and an half:* Sonipes, & cornipes, id est equus, *an horse:* Aries, masculus ovium, & quoddam instrumentum bellicum, *a ramme or battering ramme.* Paries, murus domus ex quacunq; materia, *a wall.* Palmes, ramus vitis, *a wine branch:* Limes, *a march:* Stipes *a stake or staffe.* Fomes, nutrimentum: ut vinum est fomes libidinis, *nourishment.* Trames via vel transitus, a transmeo. *a way:* Termes surculus arboris, *an impe of a tree.* Gurges profundus in flumine locus, *a weell.* Cespes, frustū terræ gramineæ, *a Turffe:* Verres porcus non castratus (nam castratus dicitur Majalis) *a Baire:* Merges manipulus spicarum, *a sheafe.* Masculina quoque sunt nomina Græca ut planetes Cometes, Lesbes, *a Kettle:* Tapes, *Tapestrie.*

Dies pro certo tempore viginti quatuor horarum, est tam fœminini quam masculini generis, *a day.* Sæpius tamen masculini est: ut meridies, ejus compositum semper est masculinum, *the noon-tide:* Dies pro tempore simpliciter sæpius fœmininum est.

Tibullus. *Longa dies homini docuit parere leones.*

Hippomanes neutrū dabimus velut, *æs*, *cacoethes*

Neutri generis sunt Hippomanes, & quod per æ diphthongum scribitur æs, & cacoëthes. Hippomanes, virus ab equa collectum vel caruncula in fronte pulli equini hominem ad insaniam redigens. Æs quoddam metallum, capitur pro pecunia: *Brasse or money:* Alienum æs, pecunia debita, *debt:* Cacoëthes, malus mos, *an evill use:* communia in es, his versibus continentur.

Moles, eques, cocles, generis communis & hospes.
Indiges, antistes, vates, interpres, & hæres
Et pedes. abst hic, aut hæc, fixum suscipit ales.

Is dabo fœmineis. Sunt mascula *pisces* et *axis*, *Glis, callis, vermis, sotulâris, acinacis, orbis,*

Et *cenchris*, *vectis*, *postis*, cum *sanguine*, *fascis*,
Et fustis, *mensis*, *collis*, *caulis*, quoque *follis*,
Et *cassis*, *torris*, quibus addes *pollis*, et *ensis*,
Sic *delphis*, *cucumis*, *vomis*, compostaq; ab *as*
In nis finitum, *lapis*, *unguis*, *aqualis*, *aprilis*.

Nomen in is est fœminini generis: ut Bilis, cholera & ira, *ang*
Cratis, rara connexio ferramentorum aut lignorum, *a Brande*
Hinc cratis ferrea, cratis viminea, *a Tirlies*. Vallis, locus decli
a Valley. Tolluntur à regula multa masculini generis: ut pisc
a fish. Axis, *an Axil tree*. Glis, *a Katte*: Callis, via trita, *a pla*
gate. Vermis, *a Worme*: Sotularis, id est calceus, *a shooe*: A
nacis, id est gladius, & proprie Medus vel Persicus, *a culmus*
Orbis, res rotunda, circulus, *a circle or a Trencher*. Cenchri
quidam serpens. Vectis, *a barre*: Est quoque lignum teres q
aliquid vehitur aut portatur. Postis, *a Post*: Sanguis, *blood*: pr
prie sanguis qui est intra venas, Cruor, fusus sive sanies, Fasci
a packald: Fustis, *a batton*: Mensis, *a moneth*. Collis, *a little hi*
Caulis, stipes herbæ: ponitur nonnunquam pro brassica, *Colwor*
Follis, *a bellowes*. Cassis dum rete significat, *a net*: nam pro gal
fœminini generis est, *a Helmet*: Torris, *a firebrand*: Pollis, *flowr*
Ensis, *a sword*: Delphis, Delphin, *a Dolphin fish*: Vomis, *the soc*
of a plough.

Masculina etiam sunt composita ab asse, ut Semis, id est dimi
um assis. Tressis, id est tres asses. Sic octussis, decussis, vigesi
centussis, &c. quæ sunt ponderum aut nummorum nomi
Tressis, adjective capitur: Persius, *Dama est non tressis Agaso*. Ma
culina item sunt in nis finita, ut panis, penis, id est cauda, funis,
cord. Item lapis. Unguis, *the naile of the finger or toe*. Aqualis
water tub: Aprilis, nomen mensis. Sic masculina sunt, Sextil
Quintilis, Quia per naturam adjectiva sunt: at quasi substanti
ponuntur, quia intelligitur masculinum mensis.

Hic aut hæc *finis*, *clunis*, cum *corbe*, *canalis*,
Anguis, & *halcyonis*, *torquis*, *pulvis*, *cinis amnis*.

Nomina hic posita sunt dubii generis, Finis, *the end*, Clunis,
butte

buttock. Corbis, *a treill:* Canalis, *a ſpout:* Anguis, *a ſerpent:* Halcyonis, avis maritima in arenis, media fere hyeme, ova deponens. Dicitur etiam hæc halcyonis & halcyone, & latine alcedo. Torquis, *a chain:* Amnis, *a floud:* Pulvis, *duſt:* Notandum tamen eſt Canalis, pulvis, cinis, & amnis, ſæpius eſſe maſculina.

Os maribus detur. Sint neutra *chaos, melos, os, os*
Atq; *epos.* Hæc *arbos* dices, cui jungito *cos, dos,*
Cum multis Græcis: per us hæc vertêre Latini.

Nomen in os deſinens, eſt maſculinum: ut Ros, *dew.*

Excipiuntur à regula pauca neutri generis. Chaos, confuſa rerum materies: capitur pro nocte & inferno, *a confuſſed maſſe.* Melos, id eſt dulcis modulatio, *melodie.* Os oris *the mouth or face:* Os oſſis, *a bone.* Epos carmen, *a verſe.* Fœminina ſunt Arbos id eſt arbor, *a tree.* Cos lapis quo ferrum acuitur, *a whitſtone.* Dos, *a locher-good.* Capitur pro quovis dono. Fœminina ſunt multa Græca in os, quæ in us vertunt Latini, ut Papyros, aut papyrus frutex vel arbuſcula Ægypti, unde fiebant chartæ in quibus ſcribebant: nunc ex linteolis contritis fit: priore retento nomine, *Paper.* Eremos vel Eremus penultima longa, *a deſart place, or hermitage.* Periodos vel periodus, *a compleat point.* Synodos vel ſynodus, *an aſſembly or convention.* Exodos vel Exodus, id eſt exitus, *an out paſſage.*

Us mas non ternæ: quod ternæ eſt, dicito neutrum.

Nomina in us ſecundæ aut quartæ declinationis, ſunt generis maſculini, tertiæ vero neutri. Exempla prioris partis ex ſecunda declinatione, Acervus, *an heap.* Manus, *a Natg:* Nævus, *a ſpot in the body* Ex quarta declinatione. Caſus, *a fall or chance.* Cenſus, *riches.*

Ovid. 1 faſt: v 217.

In pretio pretium nunc eſt, dat cenſus honores.
Cenſus amicitias; Pauper ubique jacet.

Exempla poſterioris partis, ut corpus, *the body.* Hulcus, *a byle.* Ulnus, *a wound.*

Excipiuntur multa Græca in us fœminini generis ſecundæ declinationis, quæ Græcè in os deſinunt, ut papyrus, arctus, eremus

mus, periodus, synodus, methodus, &c. comprehensa sub exceptione præcedenti, *Cum multis Græcis, per me hæc vertere Latinis.*

Fœmineum *domus* est, et *vannus*, *humus*, *colus*, *alvus*.

Et *tribus*, atq; *manus*, ceu *porticus*, ac *acus*, *idus*.

Excipiuntur à priore parte regulæ, pauca fœminini generis, ut Domus, partim secundæ, partim quartæ: Colus, cujus ablativus colu in quarta declinatione apud Ciceronem reperitur. Et quæ tantum secundæ declinationis sunt, vannus, humus, alvus. Reliqua sunt quartæ declinationis. Et Idus tantum est pluralis numeri. Domus, *an house*. Vannus, *a sieve*. Humus, *earth*. Colus, *a rocke*. Alvus, *the wombe*. Tribus, *a kindred*. Manus, *the hand*. Manus quoque multitudo & potestas. porticus, *a Gallerie* Acus, *a needle*. Acus vero neutri generis, tertiæ, *chaff*. Acus masculini generis, & secundæ declinationis piscículus est. Idus sunt dies quidam mensis, *certain dayes of the moneth*.

Dat *pecus* hæc *pecudis*, *subscùsque*, *palúsque*, *salúsque*,

Quæque *senex*, *juvenis*, cum *servio*, nomina donant,

Et *virtus*, *incus*. at mascula sunt *lepus* et *mus*:

Et quæ *pus* donat, veluti *chytrapus* volo jungi.

A posteriore parte regulæ excipiuntur pauca fœminini generis quæ sunt hæc, Pecus, quando genitivus est pecudis, nam si pecoris facit, neutri est, *All sortes of beasts*: ut Oves, capræ, &c. Pecu pecoris etiam totum gregem significat. Virg:

Despectus tibi sum, nec quis sim queris Alexi:
Quàm dives pecoris, nivei quàm lactis abundans.

Subscus, tabella quâ tabulæ inter se conjunguntur, quia qu immittitur, succiditur. Cato de re rustica. Subscudes ilignas ac indito. Palus, *a mire*. Palus pali masculini, *a great stake*. Salu *health*: Senectus, *age*: Juventus. *youth-head*: Servitus, *bondag* Virtus, *vertue or valour*: Incus, *a smiths stithy*.

At masculini generis sunt Lepus, *a hare*; Et Mus, *a Mous*

Masculi

Masculina sunt Græca à pus podos id est pes, ut Tripus, id est mensa tripes, *a three footed boord.* Chytrapus. *a footed pot.*

Carbasus hic aut hæc, *grossus* dant *grossus atomùsq;*
Lecythus atque *pharus, penus, & specus & paradisus,*
Sic *alvus* quondam: junge *intybus*, atque *phaselus,*
Pampinus atque *arquus* pro fructu *ficus*: At hic vult
Pro morbo. Nunquam declinat quarta virile:
Hoc *specus*, atque *penus* dices, dum tertia flectit.
Hic aut hoc *vulgus*. Solum hoc *virus, pelagùsque.*

Quædam nomina in us sunt dubii generis: ut hic vel hæc Carbasus sæpius fœminini generis. *fine lint or saile.* Grus epicœni generis sub hic vel hæc *a cran.* Grossus, ficus abortiva quæ non matureſcit, *a wilde fig.* Atomus, corpus insecabile Lecythus *an oyl pot.* Pharus, turris altissima in aliquo portu propter navigantium salutem, ad prælucendi ministerium fabricata, *a beaken.* Penus, secundæ vel quartæ declinationis est masculini generis vel fœminini, tertiæ vero solum neutri generis est quemadmodum & specus. penus. *any thing that may be eaten.* Specus, *a den.* Paradisus, *Paradise or a garden.* Alvus, olim quoque masculini generis erat, nunc tantum fœminini est. Intybus herbæ nomen *Cicorie.* Phaselus, *a Barge or pinnage.* Pampinus, vitis ramus. Arcus vel arquus, pro Iride tam secundæ quam quartæ declinationis melius est masculini generis, *the rain bow.* Ficus arbor, nota, solum est fœminini generis, per regulam generalem. *a fige tree.* Ficus pro fructu, est masculini & fœminini generis, in masculino solum secundæ declinationis: etiam morbum quendam à similitudine fici significans *the fike*, in fœminino genere tam secundâ quam quartam declinationem recipit. Vulgus tam masculini quam neutri generis, *the common people*, Tantum sunt neutri generis Pelagus,

the sea. Et virus, *poyson.* Pelagus etiam nonnunquam masculine reperitur. Val. Flac. lib: 1. *Pelagum quantos aperimus in usus:*

Fœmineum est *laus, fraus*, velut s, cui cónsona juncta est.

Laus & fraus, & omnia nomina desinentia in s præcedente consonante sunt fœminini generis: ut puls, stirps, ars, glans, mens, &c. Laus, *praise.* Fraus, *deceit.* Trabs, *the balk of an house.* Hyems, *the winter.*

Masculà sunt *pons, fons, mons, seps*, dum dènotat anguem:

Dens, Chalybs, torrens, assis, cui jungìto partes: Et polysyllaba in s, dum p, præponitur illi.

Excipiuntur ab illa regula quædam masculini generis, & sunt hæc: Fons, *a running well:* Pons, *a bridge:* Mons, *a mountaine.* Seps, parvus serpens, ex cujus ictu membra percussa putrescunt, *a kinde of serpent.* Lucan. lib. 9. v. 726.

Ossaque dissolvens cum corpore tabificus seps.

At seps pro sepimento est fœmininum, & in eadem significatione dicitur hæc sepes, hujus sepis, *an hedge:* Dens *a tooth:* Chalybs, *steele:* Torrens, fluvius eximbre aggestus, *a spait:* Item masculina sunt nomina significantia partes assis. Unde as, i. duodecim unciæ, uncia est prima pars assis, *an ounce:* Nomina itaque de quibus Loquor sunt, Sextans, sexta pars assis, id est duæ unciæ, *two ounces.* Quadrans, unciæ tres, quasi quarta pars assis, & vocatur etiam Triuncium, *three ounces:* Triens, tertia pars assis, id est unciæ quatuor, *four ounces:* Quincunx, unciæ quinque. Hoc in unx desinit, non in us, *five ounces.* Semis id est semias, hoc est sex unciæ, *six ounces:* Septunx in x non in ns, id est unciæ septem. *seven ounces:* Bes, id est unciæ octo, *eight ounces:* Dodrons, uncia novem, quasi dempto quadrante & dicitur nonunciũ, *nine ounces.* Dextans, id est unciæ decem, quasi dempto sex ante, *ten ounces.* Deunx in x non in ns, unicæ undecim, quasi dempta uncia ab asse *eleven ounces:* Hæc nomina significant nummos & vasa. Item masculina sunt polysyllaba in ps, ut Hydrops, aqua intercus *hydropsie.*

Hic aut hæc *forceps*, & *adeps*, *frons*, cum *ſcrobe*
ſerpens.
Atque *rudens*, & *ſtirps* dum truncum ſignifi-
cabit.

Pauca in s deſinentia præcedente conſonante, ſunt dubii generis: ut forceps, *a pair of tongs*. Adeps, *fatneſſe*. Frons nunc fœminini eſt, ſive folium, ſive capitis anteriorem partem notet, *the forehead, or the liefe of a tree*. Scrobs, *a dutch or a ſur*. Serpens *an adder*. Rudens, *a cable*. Stirps pro origine vel pro gente ſolum eſt fœmininum, at pro trunco vel rădice, tam maſculini quam fœminini generis eſt, *the root of a tree*.

Hæc petit x. Polyſyllaba in *ax*, & in *ex*, mari-
bus do.
Dic tamen hæc *fornax*, *ſimilax*, *carex*, velut
halex.
Addátur *vibex*, cum *forfex*, atque *ſupellex*.

Nomina in x ſunt fœminini generis, ut Cœlox, a celeritate, *a ſchallope*. pax, lex, &c.

Excipiuntur polyſyllaba tam in ax quam in ex, quia ſunt maſculini generis, ut Thorax, *the breſt or breſt-plate*. Nycticorax, *the night crow*. Frutex, *a ſcrog*. Pollex, quia præ cæteris pollet, *the thumb*.

Inter polyſyllaba id eſt habentia plures ſyllabas quam unam fœminini generis ſunt, Fornax, *a furnace*. Similax & Smilax genus hederæ flore candido olente lilium. Carex, *a wilde ſedge*. Halex *an Herring*. Vibex *the mark of a ſtroke*. Forfex *a pair of ſheers*. Supellex, *houſhold ſtuffe*.

Màſcula ſunt *fornix*, *phœnix*, cum *maſtige varix*
Et *bombyx*, *ſpadix*, & *oryx*: quodq; *uncia* præbet,
Grex, et *eryx*, *ſandix*, *volvox*, *calyxque calixque*.

A regula hæc petit x, tolluntur plura maſculini generis, ut Fornix, *a pend or vault*. Phœnix, avis unica. Maſtix, maſtigis,

id est flagellum, Utimur in compositis: Homeromastix, id est reprehensor Homeri & flagellator. Varix, *a bolden vein.* Bombyx *a silk wormes* Spadix, *Scarlet.* Oryx, animal in Gætulia, ex caprorũ genere. Composita ab uncia sunt, Quincunx, septunx, deunx, de quibus dictum est in præcedentibus. Grex, *a flock of beastiall.* Eryx montis Siciliæ nomen. Sandix, herba quædam & coloris genus. Volvox, *a kinde of worme.* Calyx cum y Græco priore producta, masculini generis, bacca rosæ id est rosa clausa, & omnis cortex, sive putamen, cui fructus aliquis includitur, *an unspred flowre.* Calix cum i nostro, *a cup.*

Hic aut hæc *cortex*, et *onyx*, cũ prole, *silex*, *lynx* *Imbrex*, *calx*, *ramex* *pumex*, *obicem* volo jungi. Atque *culex*, *natrix* Sunt qui *limax*, quoque jungunt.

Quædam nomina in x sunt dubii generis: ut hic aut hæc Cortex *the Bark.* Onyx, id est unguis & gemma candorem habens unguis humani *the naile, or a precious stone.* Sardonyx gemma Sardii, onychisq; colorem representans, *a Sardonyx.* Silex, *a flint stone.* Lynx *a beast of sharp sight.* Imbrex, *a guttur in the thacke.* Calx, *the heele.* Alias tantum fœminini. Ramex credo melius esse masculinum, *Rumbursennesse.* Pumex *a pumish stone.* Plaut. Pumex non est æquè aridus atque hic est senex. Obex, Objectum vel obstaculum, ut pessulus, sera, *a barre.* Culex, *a midge.* Natrix *a water snake.* Limax, *a snaile.*

DE REGVLARI PARTIVM orationis casualium declinatione.

LIBER SECUNDUS.

DEclinationis vocabulum, quia generale est, etiam verborum variationi convenit, Sed nobis hic, declinatio est dictionis per casus in fine variatio, Ut nominativo hæc musa: Genitivo hujus musæ, Dat. huic musæ, &c.

Variantur autẽ per casus tres tantum orationis partes, quas ob id

id casuales vocant, & sunt Nomen, Pronomen, & participium: participia declinantur ut nomina. De pronominibus in fine agetur.

Declinationes nominum sunt quinque, quibus nomina dantur (quemadmodum & conjugationibus verborum & personis) ab ordine quem acceperunt, Hinc est quod rectius interrogamus Quotæ declinationis? ut & quotæ personæ? quotæ conjugationis? quam cujus declinationis? &c. Quotus enim de numero ordinali interrogat, non quis.

Casus est declinationis gradus. & sunt sex: qui dividuntur in rectos & obliquos. Recti duo sunt. Nominativus & Vocativus: Hic enim nominativo (qui propriè rectus dicitur) plerumq; similis est, Quatuor sunt obliqui, Genitivus, Dativus, Accusativus, & Ablativus. Nominativus casus qui rem nominat. Hunc quoniam à nullo cadit impropriè casum dici volunt.

Genitivus est quo utimur interrogati de genere, origine vel possessore. Cujus est filius Paris? Priami, Et patrius dicitur, quod per ipsum patronymicum exponatur: ut Priamides, id est Priami filius.

Dativus significat id cui aliquid datur vel acquiritur, aut etiam commendatur, ideo commendativus dicitur.

Accusativus inculativus & causativus, aliquid accusari, & in causa fieri ostendit.

Vocativus, vel salutativus, qui vocationē, salutationemq; dicit.

Ablativus, plerumque id à quo aliquid aufertur significat, dicitur Latinus, quia Græci hunc casum non habent.

Notabis in universum de omnibus casibus, quod frequenter ab ordine suo denominantur, ut Nominativus vocatur primus. Genitivus secundus, Dativus tertius, Accusativus quartus, Vocativus quintus, Ablativus sextus.

REGVLÆ GENERALES, SIVE pluribus declinationibus communes.

Compositū simplexq; modo simili gradiūtur
Dēitur *exsânguis*: sine càrmine plura recludā

Simplex & compositum plerumque simili modo declinantur: ut pes & bibes,

Excipiuntur autem à regula. Exsanguis, quod genitivum similem nominativo facit, licet simplex sanguis, faciat sanguinis. Est autem exsanguis, carens sanguine, admodum pallidus vel mortuus, *very wan or dead*. Tolluntur plura: nam a substantivis facta adjectiva in ablativis & quibusdam aliis casibus aliter eunt quam simplicia. Caulis ablativum facit caule, unicaulis vero unicauli. Et à manus composita sunt secundæ declinationis: ut centimanus.

Rectum in compósitis tantummodò flectere fas est.

Alteruter rectum nescit variâre priórem.

Dictio composita ex pluribus casibus non declinatur, nisi ex parte recti. Unde si ex duobus nominatívis conficiatur: declinabitur uterque nominativus, si declinationem recipiat: ut *Respublica reipublicæ, a common wealth*. Si ex recto & obliquo fiat, aut contra solus nominativus declinabitur: ut *tribunusplebis, urbisprafectus, Jurisperitus, senatusconsultum, plebiscitum*. Si vero nomen ex duobus obliquis constet, nullo modo flectitur: ut, Hujusmodi, ejusmodi, &c. A parte prima excipitur *alteruter*, quod licet ex duobus rectis constet, tamen solum declinatur posterior rectus: sic, *Alteruter, alterutra, alterutrum*, &c. Est autem alteruter, quivis è duobus, aut unus e duobus. Leopardus & puerpera, tantum ex posteriore parte declinantur, quia, prior pars compositi mutatur Lea & pueri.

Quotiescunque alter nominativorum aliquo casu caret, tota dictio eodem carebit. Jusiurandum caret genitivo & dativo, ablativoque pluralibus quia illis jus caret: unusquisque caret vocativo ut quisque. Sui ipsius caret nominativo ut sui.

In neútris primus, quartus, quintus símiles sũt. Queis in *a* plurâlis sẽper, cum flèctimus, exit.

Nomina neutri generis in quacunque declinatione habent tres casus similes, nominativum, accusativum, vocativum in utrolibet numero, & hi casus si declinentur, pluraliter terminantur in a ut Nominativo, Accusativo, Vocativo *scamnum*. & in plurali *scamna*. Sic *corpus, corpora. cornu, cornua*. Si non declinentur, non necessariò

plura-

pluraliter in a desinunt: ut Centum, mille, tempe. Item ambo, duo, quamvis declinentur, in a non desinunt, quia omninò irregularia sunt.

Est primo quintus similis. Sed Græcus s aufert Sæpe: velut *Thoma, Theseu, Panthu, Pàri, Palla.*

Vocativus utriusque numeri similis est nominativo: ut nominativo Musa, puer, panis, Vocat. O musa, puer, panis. Pluraliter hæ musæ, pueri, panes.

Ab hac regula excipiuntur primo nomina Græca in s quæ literam s sæpe in vocativo abjiciunt: ut hic *Æneas Thomas*, *Enea Thoma*, Sic omnia in *as* primæ terminata. Hic *Anchises, Priamides Anchise, Priamide*, Sic omnia in *es* primæ. Hic *Tydeus, Orpheus, O Tydeu, Orpheu*, Sic omnia in *eus* per *eu* dipthongon desinentia. Hic *Panthus, Oedipus, Melampus. O Panthu, Oedipu, Melampu*, Talia sunt admodum pauca. Hic *Calchas, Pallas. O Calcha, Palla.* Talia in tertia sunt omnia virorum propria in *as*, quorum genitivus in *antis*. Pallas Palladis, Deæ nomen habet vocativum nominativo similem, Hic *Achilles, O Achille*, Hic *Paris, O Pari:* quod ut alia quædam aliquando s literam retinet Ab hac regula exceptiones declarabuntur in declinatione secunda.

Syncopa plurali nonnunquam fit genitivo.

Syncopa aliquando fit in genitivo plurali in prima quidem declinatione: ut Cœlicolûm pro Cœlicolarum. In secunda, ut Deûm pro Deorum, In tertia, Cœlestûm pro Cœlestium. In quarta declinatione, ut Currûm pro Curruum. Syncopa est ablatio literæ vel syllabæ è medio dictionis. Huic, est figura contraria Epenthesis, quæ est adjectio literæ vel syllabæ in medio dictionis, ut alituum pro alitum, propter versum recipitur.

Plurali similis sexto vult tertius esse.

Dativus & ablativus plurales cujuscunque declinationis, sunt similes: ut Dativo & ablativo Musis, Magistris, Patribus, manibus, diebus.

☞ Prima Declinatio.

Prima dat *as, es, e*, rectis et a, patrius æ vult,

Cum

Cum Terno. *Sed ab e recto, genitivus in es fit.*
Cásibus his *Adam* tantúm flectunt *& Abraham.*

Prima declinatio habet quatuor terminationes nominativi singularis as, ut Æneas, Andreas, Thomas Es, ut Alcides, Chryses, Anchises: Quædam sunt appellativa: ut Cometes, Prophetes, Levites, Psaltes. E, ut pentecoste *Whitsunday*. Talia quædam Latine terminantur etiam in *a*: ut Helene, vel Helena, Grammatice vel Grammatica, &c, Sic se habent & in *es* hujus declinationis nomina: ut Cometes vel Cometa: Planeta vel planetes. A, ut Poëta *a Poet*. Arca *a kist*, Arra id est arrhabo *an earnest pennie*. Additur à nonnullis, quinta terminatio *am*: ut Adam, Abraham quæ melius per secundam inflectitur: ut Adamus, Abrahamus.

Patrius a vult cum terno. Genitivus & dativus primæ declinationis singularis numeri desinunt in æ diphthongon: ut patria, hujus patriæ, huic patriæ, *a native countrey*. Musa *a muse*. Aura *a soft aire*.

Diphthongus est duarum vocalium vim suam retinentium in eadem syllaba conglutinatio. Et sunt Latinæ quatuor *a, æ, au*, & *eu* Musæ, cœna, audio, euge. Diphthongus a dis i. bis, & pthongos id est sonus, quasi duarum vocalium sonus. Sed in æ & œ parum audiuntur *a* & *o*. Veteres frequenter in genitivo per duas syllabas *ai* pro æ dixerunt, ut Aulai, pro aulæ, Pictai pro pictæ. unde Virgil. *aulai in medio libabant pocula Bacchi*: Idem. *Dives Pictai vestis & auri*. Vetustissimi ad imitationem Græcorum etiam as dedere nominibus, præsertim in a purum & in *da ra tha*, desinentibus: ut Familia, familias: Leda ledas: Terra terras, Martha Marthas.

Sed *ab e recto*, Excipiuntur à regula quantum ad genitivum, nomina græca in e, quia faciunt genitivum in es, Dativum vero in *a* diphthongon: ut hæc pentecoste hujus pentecostes, huic pentecostæ: sic Magdalene, Thisbe, Penelope, Calliope, Circe.

Am faciet quartus: Finita per *as* vel *a* Græca
An quoq; dant. *en* fiet ab *es*, *& ab e*, nec habēt *em*

Accusativus primæ declinations terminatur in am, ut hæc sella hanc sellam, id est sedes. Sic cella per c est cubiculum & penuarium: ut Cella vinaria. Camera, *a vault*,

Finita

Finita per as. Græca nomina in as & a etiam mittunt accusativum in an, ut hic Thomas, Æneas, Boreas: hunc Thomam vel Thoman: Æneam vel Ænean: Boream vel Borean: hæc Ossa, Ætna, hanc Ossam vel Ossan: Ætnã vel Ætnan, nomina montium. Nomina in es & in e desinentia faciunt accusativum in en, nunquam in em, ut hic Anchises, hunc Anchisen: hæc Ninive, hanc Niniven.

A sextus donat. tamen *es* ac *e* retinent *e.*

Ablativus in a desinit, ab: hac Musa, ab: hoc Ænea. Sic Lagena, vas in quo viatores potum deferunt, *a Can.* Fidelia, *a pig:* Latrina, *a privie:* Cloaca *a conduit of filth:* Mantica, *a wallet:* Tamen es ac e &c. Nomina in es & e desinentia, faciunt ablativum in e: ut ab: Anchise, Comete, ab: hac Theriace, quoddam medicamentũ *Triacle:* Strophe, versutia vel deceptio *deceit:* Ode, id est cantus *a song:* Hæc & similia solum in e ablativum habent. Sic nomina in es in accusativo en solum habent, in ablativo solum e. Anchisam vero & Anchisa sunt à nominativo in a. Sic Virg: *Anchisa genitore.* Anchisa enim pro Anchises aliquando dictum est: ut Atrida pro Atrides: id est filius vel nepos Atrei.

Primus pluràlis fit in *æ.* genitìvus in *ârum.*

Nominativus pluralis in æ dipthongon desinit, cui similis est vocativus. Genitivus fit in arum. ut hæ musæ, O musæ, harum musarum. Nomina in e desinentia Latini in plurali vix unquam usurpant, nisi secundum declinationem Latinam tanquam singulariter terminentur in a.

Tertius is poscit, tamen *ãbus* paucula donant:

Filia, Mula, duæ, liberta, equa, nata, Dea, Ambæ.

Dativus pluralis in is desinit, Dativo ablativus similis est per regulam *Plurali similis &c.* ut his musis, pennis, Octo indubie habent abus, ut filia filiabus, nata &c. quorum ambæ duæ, nulla differẽtiæ causa faciũt abus, reliqua differẽtiæ causa faciunt abus, ne de maribus videatur sermo. Ubi vero ambiguitas per adjectiva tollitur, inveniũtur quandoq; is tenere. nata, *a daughter:* Liberta, mulier libera quæ fuit serva, *a free woman:* Libertus est talis vir.

Accusativus pluralis semper in as fit,

Accusativus in as finitur: ut his animas, crumenas, Anima, *the soul*

soul or life. Crumena, *a purse.* Ansa, *the lug of any vessel,* etiam fibula, quæ calceis insuitur, *a buckle.*

Ansaque compressos alligat arcta pedes.

Scutica, *a scourge.* Dolabra, *a plaine.*

SECUNDA DECLINATIO.

Altera sex rectis, *er, ir, eus, ur,* dat vel *us,* aut *um.*
Addimus è græcis *os* et *on* per *us, um,* variand

Nominativus secundæ declinationis habet sex terminationes er, ir, ur, eus, us, um. Eus est terminatio græca. Hic jungim græcam terminationem *os,* quam Latini sæpissimè vertunt in & *on,* quam vertunt in *um:* exempla sunt, Faber, quicunque arti malleo utitur: ut Faber lignarius, *a wright.* Faber ferrarius, *smith.* Faber murarius, *a Mason.* Magister, cui cura rei incumb ut Magister pagi, Magister vigilum. Quicunque ludo litera præest, Magister, vel unico verbo ludimagister, rectè dicit Glaber, glabra, glabrum, id est calvus, sine crine aut herbis vel gete: nam ager aliquando glaber est, *bald or smooth.* Scaber, sor dus, asper, ut ungues scabri, cutis scabra, *filthie.* In ir tria sunt, Vir i. mas, Trevir aliquis e civitate Trevirensi. Levir frater m riti vel uxoris, *a good brother.* In eus nomina virorum propria: Orpheus, Perseus, Tydeus. In ur unicum est nomen adjectivu Satur satura saturum. In us & um sine numero nobis cognita su ut Circus, *a circle.* Hircus, *a Bucke.* Colum, *a syeth dish.* Solu Quodvis sustentaculum: ut terra est hominis solum, *the groun*

Ovid. *Omne solum forti patria est, ut piscibus æquor.*

Os, ut Samos, Lesbos *on,* ut Pelion, Ilion.

I pàtrius servat, genitivus non superabit.

Genitivus secundæ declinationis in i desinit: ut hujus Magistr scamni.

Genitivus non superabit) sententia est: Gen. secundæ declina tionis non habebit plures syllabas quam nominativus, & hoc d cunt, Non crescit genitivus: ut hic vafer vafri, *subtill.* Ater, *blac* Teter, *filthie.* Jusjurandum non crescit ea parte qua est secund declinationis, *a solemne oath.*

Crescit *ir, ur, gener & prosper puer, asper, adúlte*
Près byter atque *tener, miser, exter, gibber, iber*

Et *lacer*, atque *ſocer*, *Liger*, orta *gero*, *fero*, *liber*,
Addimus his *dexter*, cui Syncopa fiet; ut *Aſper*.

Creſcunt tamen pauca, ut quæcunque in ir deſinunt, veluti vir viri: levir leviri: Et ur, ſatur ſaturi: cum ſequentibus in er, ut gener generi, maritus filiæ, *a good ſon*. Proſper proſperi, felicitatem adferens, *happy*. Puer eſt teſte Varrone qui nondum exceſſit annum decimum quintũ. Aſper *rude or ſharp*. & pro irato ſumitur. Adulter qui matrimonium violat: mulier Adultera dicitur. Presbyter, *an Elder*: Tener tenera tenerum, *tender or young*: Miſer, *wretched*. Exter extera exterum, id eſt externus, *a ſtranger*: Gibber, *crook backed*: Iber iberi, vel tertiæ. Iber Iberis id eſt Hiſpanus, *a Spaniard*: Sub hoc nomine comprehenditur Celtiber Celtiberi, populus Hiſpaniæ, Regio vocatur Celtiberia. Producunt autem Iber & Celtiber ſemper genitivi penultimam, quam alii hic corripiunt. Lacer *riven*: Socer, pater mariti vel uxoris, *the good father*. Liger Ligeri, viri proprium. Creſcunt etiam compoſita à gero & fero. ut Claviger, qui clavam gerere dicitur: ut Hercules, vel clavem, ut oſtiarius. Laniger lanigera lanigerum, id eſt lanam gerens. ut ovis lanigera, *that bears wool*: Sic Setiger, Corniger, belliger, &c. Signifer, *a bearer of an Enſigne*: Stellifer, ferens ſtellas. Lucifer, ferens lucem. Sic ſalutifer, opifer, ſomnifer, lethifer, mortifer: &c. Liber priore longa, adjectivum, & Bacchi nomen, nam pro cortice aut codice minime creſcit: ut liber libri. Dexter dexteri, vel per Syncopam dextri habet. aſper aſperi, vel per eandem figuram aſpri,

Conſervant normã pronóminis iſta ſecundã
Vnus, *uter*, *neuter*, *ſolus*, *quis & ullus & alter*,
Atque *alius*, *totus*, Fuit olim patrius *uni*.

Hæc nomina unus, uter, cum ſuis comp. uterq; utervis, uterlibet, neuter, ſolus, quis, quod ex donato notum) nullus, alter, alius, & totus, habent in genitivo ius, & dativo i. quia declinantur ut pronomina ſecundæ declinationis: veluti nominativo unus, una unum. Genitivo unius, Dativo uni &c. Alius creſcit in genitivo non ſyllabis, ſed quantitate, quia ſecunda ſyllaba in genitivo ſolum eſt longa, in nominativo autem brevis. Alterius penultimam ſolum corripit, quam reliqua in proſa producunt tantum, in verſu

versu variant. Plebei Versiculi sunt. *Rectus Vult alius, poscit genitivus alius, Corripit alterius semper: producit alius.*

Item alius facit dativum trisyllabum alii, cum reliqua dativum faciant à genitivo, abjecta us syllaba. Sub ullus, id est aliquis comprehenditur nullus, id est non ullus: uter i. quis è duobus. Cætera sunt nota. Neuter habet neutrius in gēitivo, & neutri in dativo; sæpius quā neutri neutræ neutri: nisi in Grāmatica locutione, neutri generis pro quo nollē dicere neutrius generi.

Fuit olim patrius uni,) Veteres hæc nomina præter quis declinabant, ut Bonus. Nec desunt etiam apud Ciceronem Terentium exempla.

Ei vel *ëi* vel *eos* dabit *eus* Volet *Androgeos o.*

Nomen in *eus* desinens facit genitivum in *ei* syllabam, vel per duas syllabas in *ëi* vel *eos:* ut Tydeus Tydei; per duas syllabas vel Tydeï & Tydeos per tres. Cave Latinum putes esse genitivum apud Virg. 4. Eclog. v. 57. *Orphei Calliopeia; Lino formosus Apollo.* est enim Dativus Græcus.

Androgeos vero facit genitivum Androgeo. Sub hoc comprehendi volo Apollos, Apollo: Tydeus, Tydeo: Athos, Atho: pauca alia quæ in *os* longum Atticè desinentia, habent etiam o dativo & ablativo. In accusativo *on* longum vel *o*, Vocativus autem est nominativo similis.

Ivates quandóque jacit, ceu *cura peculi.*

Quando genitivus terminatur in duo ii, solet alterum cau metri quandoque abjici. Virg. ecl. 1. v. 33.

Nec spes libertatis erat, nec cura peculi:

Per Apocopen pro peculii. Sic Tuguri pro Tugurii, Anto pro Antonii. Peculium est proprium alicujus bonum *proper good* peculiaris, i. proprius. Tugurium, id est domuncula rustica *a co house.* Virg: *Pauperis & Tuguri congestum cespite culmen.*

Apocope est ablatio literæ vel syllabæ à fine dictionis.

Tertius & sextus formântur in *o* tibi casus.

Dativus & ablativus in *o* desinunt: ut huic Magistro, ab: h Magistro.

Vm poscit quartus. Quandoque per *on* loc

Græca.

Eus ea vult étiam. Per e quintus vertit *us*. absq; O *fili, Deus*, & *fluvius, pópulus, chorus, agnus*, Quátuor hæc e volunt etiã, ut pro rege *latinus*.

Accusativus in *um* desinit; ut Mæander, Maandrũ fluvius quidam nimis curvus & flexuosus. Ideo Mæander pro ambagibus & fraude capitur. *a bout gate*. Cic. *Scio quos tu Mæandros quæsiisti*. Iholus, pertica in templo ad quam dona suspenduntur. Scrupulus, *a little stone, or a doubt*. Ter. *Unus mihi scrupulus restat: qui me male habet*. Scopulus, *a rocke in the Sea*. Scopus, *a marke*. Capulus, *an heft*.

Quandoque per on) Nomina Græca quæ possunt in *os* vel *on* desinere, faciunt etiam sæpè accusativum in *on*: ut hæc diphthongos vel diphthongus: hanc diphthongum vel diphthongon. Quæ in *eus* desinunt sæpius accusativum in *ea* mittunt: ut Tydeus Tydea. Orpheus Orphea.

Per e quintus vertit us) Nomina secundæ declinationis terminantia in *us*, mutant in vocativo *us* in *e*: ut Cantherius O Cantherie, equus castratus. *a Gelding*: Sic Lanius, *a flesher*. Tabellarius, *carier of writtings*. Statuarius, qui facit statuas: *a graver of Images*.

Absque O fili) Excipitur a prædicta exceptione paucula, ut Filius O fili. Deus, O Deus solum. Fluvius, O fluvius vel fluvie. Populus pro hõinibus, O populus & popule. Chorus, O Chorus & chore. Agnus. O agnus & agne. Latinus, Rex Latii, O Latinus & Latine. Chorus est canentium cœtus. Populus prima longa pro arbore populo tantum facit.

Cum proprium dat *ius*, dempta *us* fit in *i* tibi quintus.

Propria in *ius* dempta *us*, faciunt vocativum in *i*: ut Laurentius, O Laurenti: Terentius, O Terenti. Fabius O Fabi. Vocativus ni semper una syllaba minor est Nominativo: ut Pompeius trissyllabum. O Pompei dissyllabum. Aliquando i consonans per Diæresin fit vocalis, & sic tam Nominativus quam vocativus syllaba longior est. Ovid.

Accipe Pompei deductum carmen ab illo,
Debitor est vitæ qui tibi vester erit.

Mart

Mart. *Pervigil in pluma Caius ecce jacet,*
Idem. *Quod peto da Cai, non peto consilium.*

PLURALIS NUMERUS.

Primus pluralis fit in *i*, vult patrius *orum*:
Græcus in *on* fiet, *is* tertius. *os* dato quarto,

Nominativus pluralis, cui vocativus est similis, fit in *i*. ut Magistri hi vulgi hi Dei vel Dii. Prius à Deus est, posteriu Dius: quod Veteres dixerunt pro Deus, Hinc mansit pluralis D quod magis in usu est quam Dei, & dativo & ablativo sæpius D quam Deis dicimus. Genitivus pluralis desinit in orum: ut rum magistrorum, horum scamnorum, horum ephippior Ephippium, *a saddle*: Ferculum, *a messe of meat*: Nomina torum faciunt genitivum plerumque in orum per hanc decli tionem, dativum & ablativum sæpius in *ibus*: ut Saturnalia, Saturni: genitivo Saturnaliorum: aliquando etiam Saturn um: dativo & ablativo Saturnalibus. De his sufficiet hunc v sum adjecisse Badianum.

Festa lego per ibus, licet orum, dent genitivis.

Græcus in on fiet) Græcus genitivus in *on* longum desinit. & utuntur sæpe Latini: ut pluraliter hi Cimmerii horum Cimm riorum, sive Cimmerion, Tib *Cimmerion etiam obscuras acces ad oras.* Cimmerii sunt populi quibus perpetua nox est: hi multam obscuritatem aut animi caliginem proverbialiter app lant Cimmerias tenebras. *(Is tertius)* Dativus in is desinit, Ablativus, veluti, his palis, qualis. Palus, *a stake*. Qualus, *a bas (Os dato quarto)* Accusativus in os desinit: ut Catulos, pull Catulus, fœtus canis & cujuscunque feræ; ut Catulus Leon lupi, ursi, muris *a whelp:* Pullus, fœtus avium & omnium ma suctorum animalium: ut pullus Asinæ: præterquam boum: na vitulus dicitur, aut vitula, & ovium: quia agnus vel agna dici & caprarum: nam hœdi & capelli dicuntur. Ambo duo, licet tertium librum pertineant; hic declarabo, quia primam secu damque declinationem maximè sequuntur.

Ambo, duo, neutri generis sunt, masculeique,
Mas o vel os quartus donat. vult tertius obus

Singulari numero carent. & pluraliter nominativo, Ambo duo, ambæ duæ, ambo duo. Genitivo, amborum duorum, vel duûm; ambarum duarum, amborum duorum vel duûm. Dativo ambobus duobus, ambabus duabus, ambobus duobus. Accusativo, Ambos duos, vel ambo duo (licet rarius) ambas duas, ambo duo. Vocativi similes sunt nominativis, ablativi dativis.

☞ Tertia Declinatio.

Tertia dat varios fines, dans is genitivo. Græcorũ patrius vel in *os*; vel in i, vel in us fit.

Tertia declinatio multas habet terminationes. Semper autẽ genitivus fit in is, ut hic pater, hujus patris. Hic Ulysses hujus Ulyssis, nisi Græca more Græco declinentur: tunc enim sæpe habent os: ut hic Pan hujus Panos: hujus Ulysseos, Achilleos. Etiam hujusmodi in eus propria quandoque habent ei. Horat. Ode. 6. lib. 1. *Nec cursus duplicis per mare Ulyssei* Versus est Asclepiadæus. Contrahitur ei in ei diphthongum vel monophthongon i.

Virgil. Æn: 2 7. —— *Quis talia fando,*
Myrmidonum, Dolopumve, aut duri miles Ulyssei,
Temperet a lachrimis? ——

Idem. *Exuvias indutus Achilli,* Quandoque Genitivus Græcus in *us* definit. Ut hæc Echo, hujus Echus.

Nominativi termina tiones in tertia declinatione sunt circiter septuaginta & una. Literæ terminales undecim: a e o c d t l n r s x, Litera terminalis, est ultima dictionis litera. Terminatio, est ultima dictionis syllaba, Terminationes per ordinem ponentur, cum literis terminalibus,

A, ut Malagma, *a softning plaister*: Scomma, *a mocke.*

E, ut Conclave, *a secret chamber.*

O, ut Pernio, *the mowles*: Petaso, *a gammon of bacon.*

C. post a, ut lac: vel post e ut Halec.

D. post i, ut David: & u, ut Bogud, propria virorum.

L. post quinque vocales: ut sal, mel, vigil, sol, Consul.

N post omnes vocales præter u, Titã, Siren, Delphin. Damon

R. post omnes vocales cum y Græca, ut par, ver, Gaddir, Cor, Fur, Martyr.

S. post omnes vocales cum y Græca, & æ, ac au diphthongis: As, Pes, lis, flos, mus, Mys propriũ viri, genitivo Myos: æs, laus, fraus

S. post sex consonantes, b l m n p r. Et rursum,

Bs, post omnes vocales, sed inter u mediat r: ut trabs, cœlebs, lib
id est ventus Africus: & quod y Græcũ habet chalybs, scrobs, urb

Ls, post u, ut puls, mollis cibus. ex farina & lacte, vel case
vel ovo & melle, quà pro pane veteres utebantur:

Ms. Post e tantum: ut Hyems.

Ns. post omnes vocales præter i: cum y Græca, ut Glans, den
mons, Aruns proprium viri. Tiryns.

Ps, post omnes vocales cum y Græca, præter u: ut Lelaps, can
nomen apud Ovidium. Seps, Ips, i. vermiculus, qui cornua vites
prærodit. Ops, Dea terræ, Gryps, volucris maxima & rapacissim
a Griphon. Vnum est habens r ante ps, quod est stirps.

Rs. post omnes vocales, præter i: ut Ars, iners, mors, Tibur

T. post u tantum, ut caput, sinciput, occiput.

X. post omnes vocales cum y Græca. & æ & au diphthongi
ut pax, Rex pix, nox, nux, styx, fœx, faux.

X, post tres consonantes l n r.

LX. post a tantum, ut calx, falx.

Nx. post omnes vocales præter e & o: ut Lanx, vas latum
rotundum, in quo caro aut aliud esculentum mensæ infertur,
plate. Meninx, septunx, Lynx, bestia quædam cum y Græca
posteriore syllaba.

Rx. post a & e tantum: ut arx abarceo, quia arcet id est pro
hibet hostes accedere *a Castle* Merx, res vænalis, *merchandi*
Plaut. Proba merx, facile emptorem reperit.

GENITIVORVM TERTIÆ FORMATIONES.

SEmper *a* mittit *atis*. Vertes *e* per *is* genitivo
Nomen in *a* facit genitivum addita *tis*: & omnia in *a* terti
sunt nomina Græca neutri generis. Ideo more Græco faciunt
genitivo etiam *os*. ut Doma, dòmatis vel domatos: domus, *
house. Aroma, *spyce.* Dogma, *an opinion.* Thema, positum, *
positio, *a proposition.* Toreuma, *a graven worke.*

Vertes e per is, &c, Nomen in e Vertit e in *is* in genitivo:
mantile mantilis, *a ſerveit.* Ovile ovilis, *a sheep-fold.* Equ
a stable. Caprile *a goat lodge.* Bovile *a ox stale.* Porcile, *a swine sty*

Addito *nis* post *o*. Dat *inis* muliebre *do*, *gòqu*
Virgo, *ordo*, *margo*, cum *càr dine*, *Apòllo*, *Cupîd*

Turb

Turbo, homo, ceu *nemo:* tamen *unedo* pòſtulat onis.

Nomen in *o* facit *onis:* ut Aquilo aquilonis, *the North, or north winde.* Pero peronis, *an upland ſhooe.*

Excipiuntur à regula fœminina in *do* & in *go,* quæ faciunt *inis:* Capedo capedinis, *a lame Geſſell.* Intercapedo, *a diſtance.* Libido, *luſt.* Hirudo, *a lochleech.* Hirundo, *a ſwallow.* Salſugo, ſalſus humor *pickle.* Propago vitis ramus terræ infixus, & progenies, *a linage.* Fuligo, *ſoot.* Albugo, *the white of the eye, or egge.* Croceum ovi, dicitur vitellus. Ferrugo, *the ruſt of iron.* Ærugo, *the ruſt of braſſe.* Ferrugo eſt etiã panni ſimilis color, *ruſſet.* Itẽ hæc dant *inis:* Virgo, virginis, *a virgine.* Ordo ordinis. Item margo, cardo, Cupido, nota ſunt ex generibus, Apollo, Sol. Turbo turbinis, *a whirle-winde.* Etiam quicquid acutum eſt deorſum turbo dicitur, a forma luſorii inſtrumenti, quo pueri maximè delectantur. Tibull.

Namque agor, ut per plura citus ſola verbere turbo:
Quem coler aſſueta verſat ab arte puer.

Homo hominis, nemo neminis. A fœmininis in *do* & in *go,* unicum excipitur. Quod eſt Unedo unedonis, *a crab tree.*

Enis habent *Anio, Nerio. Caro* dat tibi carnis.

Anio à nominativo rariore Anien obliquos mutuatur eſt autem fluvius in agro Tiburtino. Nerio Nerienis, uxor Martis, Caro carnis, *fleſh.*

Græca velut *Dido* muliebria, ſic modo flectes.
Us capiat patrius: reliqui dant *o* bene caſus.

Nomina Græca fœminini generis faciunt genitivum in *us,* reliquos obliquos in *o,* Dido Didus, Io Ius. Sappho Sapphus, Calypſo Calypſus: Sic Caliſto, Pero, Drymo, Pantho, & cætera mulierum vel Nympharum propria & Dearum: velut Clio Clius, una muſarum, Clotho Clothus, una Parcarum, Argo Argus, nomen navis. Veteres declinabant hæc nomina: ut ſermo ſermonis quod Quintilianus non probat. O genitivi penult. producit, ut Sermo Sermonis, niſi apud Græcos in *on* deſinens corripiat, ut Agamemnon Agamemnonis, proprium viri. Sic gentilia quædam, ut Vangio Vangionis, Saxo Saxonis, &c. Inis corripitur, ut Virginis,

nis. Enis producitur, ut Anienis, Nerienis, ab antiquissimis etiam correptum. teste Gellio.

Davidis, halècis, lac, lactis, Bògudis effer.

Halec facit halecis penultima longa, Lac facit Lactis. David Davidis. Bogud Bogudis, penultima previ.

Additur *is* post *l*. Sed *lis* jungunt sibi *mel*, fel.

Nomina in l literam desinentia assumunt in genitivo *is*: ut Sal salis, Animal animalis: corpus sentiens. Hic & hæc animalis & hoc animale, ad animal pertinens, Vectigal, tributum vel reditus, *Toll.* Cic. Non intelligunt homines quantum vectigal sit parsimonia. Michael Michaelis, Bel Belis, Idoli nomen. Mel & fel addunt genitivo *lis*: ut Mellis, Fellis. Neutra in al cum el & sol penultimã genitivi producunt, ut animalis, Michaelis, Solis, reliqui corripiunt, ut Hannibal Hannibalis, Hiempsal, Hiempsalis, Hasdrubal Hasdrubalis propria virorum, Sal salis, quamvis olim etiam fuerit neutrum. Vigil vigilis. Præsul præsulis.

Additur *is* post *n*. tamen *on* quandoq, dat *ontis*.

Donat *inis* neutrum *pecten, flamen, cano* natum.

Nomen in *n* desinens facit genitivum adjecta *is* syllaba: ut Titan Titanis, frater Saturni, i. Sol. Pan, Panis, aut rectius Panos, quia Græcum est, ut á genitivo hujus nominativi panis distet, Si malim dicere in accusativo Pana quam panem, Delphin Delphinis, Agon Agonis, i. certamen *a deadly conflict*. Canon, id est regula, *a rule*. Quædam in on faciunt genitivum in ontis: ut Phaëton Phaëtõtis filius Phœbi, Charon Charõtis portitor inferni. Acheron Acherontis, Phlegeton Phlegetontis, fluvii infernales. Pauci sunt ejusmodi nomina appellativa: ut Bison Bisontis *a Buffell or wilde ox*. Chamæleon Chamæleontis, animal quod solo vento dicitur pasci, & herba quædam. Horizon Horizontis visus nostri terminus. *the utter bounds of our sight*. Neutra in *en* faciunt genitivum in *inis*, ut Numen numinis, Deus vel divina potestas, *the God head*. Sumen & abdomen, *swines seame*. Gulten, *Bird lime or glew*. Bitumen *plaister*. Flamen, sive neutrum est pro flatu, *a blast of winde*, sive masculinũ pro Sacerdote, flaminis facit, *a priest*. Sic pecten pectinis, & omne compositum a verbo cano ut Tubicen, Lyricen. *En* producit genitivi penultimam, nisi faciat *inis*: tũ cor-

rip-

ripit. In producit genitivi penultimã. On, modo producit: ut Simon, Babylon, modo corripit: ut Dæmon, Canon: in paucis variat, ut Ægæon, Orion, Certiorem regulam de on non habeo.

R capit is patrio, Far farris postulat *Hepar*
Hépatos efficiet, *cris* mobile *cer* dat, ut *acer*,
Ac *Alacer*. *Bris* dant *imber* cum prole, *saluber*,
Et *céleber*. Per *tris ter* formes omne Latinum,
Et *pater & mater*, *linter*. Dat eris *later*: & *cor*
Cordis: *Iter tineris*: *Jovis* optat Jùpiter usq;
Robur oris, *Jecur* atq; *femur* tibi præbet *ebùr* q̃.

Nomina tertiæ in *r* desinentia, adjiciunt genitivo *is*: ut Altar altaris, *an altar*. Specular, *a window*. Pulvinar, *a Cod*. Torcular, *a wine presse*. Subligar *a garter*. Agger, *a rampier or bulwarke*. Rancor, *mowling or rottennesse*. Mucor, *haire mowling*. Vapor, *Vapour or smoake of the earth*, Fulgur fulguris, *fire flaught*, sed fulgor est splendor.

Excipiuntur multa à regula. Nam Far gemino *r* facit farris, *all kind of corn*. Hepar hepatis vel hepatos, latinè jecur, *the liver*. Tria adjectiva: Alacer, volucer, acer, faciũt *cris*: quibus addes mediocer si invẽiatur. Acer proarbore aceris facit. *bris* dant Saluber celeber imber, cum compositis September, October, November, quæ sunt mensiũ nomina. Imber, *a showre*. Omnia latina in *ter* faciunt tris, ut Fratris, ventris. Uter utris, *a bottle*. Item tria Græca, Pater, Mater, & linter, Cætera in ter Græca, eris habent per regulam: ut Æther ætheris, *the fire or heaven*. Character, *a figure or marke*. Clyster, *a Clister*. Crater, *a cup*. Later quamvis Latinum sit in *ter* desinens, non facit tris sed eris, *a tyle-stone*. Cor cordis facit. Iter itineris a nõinativo olim usitato itiner. Jupiter facit Jovis, ab antiquo nominativo Jovis. Quatuor in *ur* faciunt *oris*: robur roboris, fortitudo & quercus durissimæ species, *strẽgth* Jecur jecoris vel Jecinoris, tanquam a veteri nomine Jecinus, *the liver*. Femur Femoris, *the thigh*: ut femur anserinum, gallinaceũ, anatinum, leporinum, cuniculinum. Ebur eboris, os vel dens elephantis, *Ivory*. Ar penultimam genitivi producit in neutris: Cum Nar, Demito nectar, *jubar*, hepar, par, quæ corripiunt; & omnia

in ar quæ non ſunt neutra, ut Cæſar Cæſaris. Er corripit penultimam, ut mulier, æther, aër. Cætera Græca producũt, veluti Iber crater, character, Clyſter, quibus unum latinum addes, quod eſt Ver. Ir corripit, ut Gadir, Martyr: Or producit penultimam genitivi, ut Color, Soror. Tolluntur æquor, marmor, memor, arbor bicorpor, tricorpor, indecor dedecor & ſi qua ſũt ejuſdẽ derivatiõis alia cum Græcis: ut Hector, Antenor, Rhetor, & Caſtor, tam appellativũ quàm proprium, Authot tamen producit tantũ. Ur corripit tantũ, ut Fulgur, guttur. Excipitur unũ, quod eſt fur furis.

As interponit ti. *Mas* maris, *as* dabit aſſis,
Hoc *vas* vaſis habet, *Vas* hic vadis. *Antis* habẽto
Máſcula Græca, volunt per *adis* non máſcula poni.

Nomen in as deſinens facit genitivum, interponendo ſyllabam *si* inter *a* & *s*: ut Simultas, ſimultatis. *privie hatred.* Pravitas pravitatis, *wickedneße.* Æquitas, *righteouſneſſe.* Mecœnas, optimi viri nomen, qui Vergilium, Horatiumq; & alios doctos opibus juvit. Hinc docti, dites patronos Mecœnates appellant. Mart:

Sint Mecœnates, non deerunt Flacce Marones.

Excipiuntur à regula Mas maris, As aſſis, hoc vas vaſis: hic vas vadis & græca maſculini generis, quæ faciunt antis: ut Elephas elephantis. Sic Gigas, Adamas, Atlas, Pallas Pallantis vel Pallantos, Evandri filius, &c. Reliqua græca non maſculini generis faciunt adis vel græcanicé ados ut Pallas Palladis vel Pallados, Dea ſapiẽtiæ, *the goddeſs of wiſdom.* Hic aut hæc Arcas Arcadis vel Arcados, Cyclas cycladis, *a womans gown.* Hebdomas numerus ſeptenarius: latine ſeptimana, ſpatium ſeptem dierum *a weeke.* Decas, numerus denarius. Olympias, luſtrum ſive quinquennium, *five yeares ſpace.* Lampas, *a lampe.* As producit penultimã genitivi; ut Mecœnatis, niſi Anas anatis, *a Ducke.* Corripiuntur cum iſto maris, Vadis, & quæcunque adis habent.

Es mutabis in *is*. Græcus dat multa per *etis*:
Adde *quies lócuples, mànſues*. *per etis teges* exit
Et *ſeges, interpres, præpes, parieſque, abieſque,*

Indiget

Indiges, atque *aries*, *perpes*, *teres*, ac *hebes* addo.

Nomen in es desinens mutat *es* in *is*; ut Labes labis, *a blot*. Strages, *a discomfiture or overthrow*; Ventus fecit stragem arborum; Cedes, *slaughter*.

Excipiuntur à regula multa Græca, quæ habent *etis* penult: longa, ut Tapes tapetis. Sic Cres, Lesbes, magnes, & plurima propria virorũ: ut Chremes, Hermes, Laches, Thales. Horum quædam manent quandoque sub regula, ut Chremes, hujus Chremis, vel Chremetis Terent. *Puerum inde abiens conveni Chremis*. Idem. *Chremetem salvere jubeo*. His aduntur Latina. Quies, quietis, *Rest*. Locuples locupletis, dives, quasi loculorum plenus, *Rich*. Mansues Mansuetis, *Meeke*.

Quædam faciunt *etis* penultima brevi, ut Teges tegetis. *a mat*. Seges *growing corn*. Interpres *an interpreter or trenchmã*. Præpes altè & sublimè volans, *light in flying*. Abies, *a fir-tree*. Indiges, homo post mortem inter divos relatus. Perpes i. perpetuus, *continual*. Teres rotundus cum longitudine, *round and long*. hebes *dul*.

Dic *verres verris*, *vates vatis*. Per itis fit
Communis géneris non dictum, sive marini.
Pes dat *edis*. Natum *sédeo* dat *idis*: volet *edis*
Heres, ut *Merces*. Cereríque *Ceres* retinêbit.
Æs æris, *præs prædis* habet: dipthõgus utriq; est

Verres facit verris, Vates vatis *a prophet or poet*. Reliqua masculini generis aut communis, de quibus nihil dictum est, mutant *es* in *itis* penult: brevi, ut Poples poplitis Miles militis. Sed Pes facit Pedis, sic composita, compes, bipes, &c. Composita à sedeo faciunt *idis* penult: brevi, Obses obsidis, qui vel quæ ob fidem pignori datur. *a pledge*, Deses, *swier*: Claud: *Desidis aurigæ non audit currus habenas*. Hæres facit hæredis penult. longa *an heire*, Merces mercedis penult. longa, *a reward*. Juvenal. *Nosse volunt omnes mercedẽ solvere nemo*. Ceres Cereris, Dea frugum *the Goddesse of the corn*. Æs æris, præs prædis, dipthongon æ habent, præs, est fide-jussor in lite nummaria, *a cautioner*. Auson.

Quis subit in pœnam capitali supplicio? Vas,
Quicum lis fuerit nummaria, quis dabitur? præs,

Is non mutabo. dant *dis*, *cuſpis*, *lapis*, atque Plurima Græca: Facis per *ios*, vel *eos*, vel *yos*, vel *Entis*, Græcorũ quædã. *Charis* at charitis vult.

Nomen in *is* habet genitivum ſimilem nominativo: ut hæc vis, hujus vis ſignificat virtutem, fortitudinem & violentiam. Hic panis hujus panis, ſic ovis, peſtis, veſtis, &c.

Excipiuntur lapis & cuſpis, quæ abjecta *s* litera capiunt *dis*: ut lapidis, cuſpidis. Cuſpis, *the point of a ſpear*: In *idis* vel *idos* genitivum faciunt plurima Græca, ut Caſſis caſſidis, fœminini generis, id eſt galea, *an helmet:* Aliud eſt nomen maſculini generis non creſcens. Hic caſſis, hujus caſſis, id eſt rete, *a net.* Aſpis aſpidis, *a kind of ſerpent*. Pyxis, *a box*. Pyrãis, *an high tower ſmall above*: Chlamys per y Græcum veſtis militaris, *a Souldiers cloake*. Paropſis, *a plate*. Abſis abſidis, curvatura vel arcus in muro & rotæ teſtudo in qua figuntur radii, *the round of a Cartwheel*. Syrtis Syrtidos, aliquando etiam Syrtios, locus in mari periculoſus propter multitudinem arenæ, *dangerous ſands in the ſea*. Item *idis* habent nomina in *s* patronymica, & formam patronymicorum habentia, uti ſunt in *is* librorum nomina: ut Æneis, Thebais, Achilleis. Et gentilia ut, Colchis, Sunamitis, Moabitis. Et omnia fœminina quorũ maſculina in a vel in es deſinunt: ut Poëtis, prophetis. Nautis, &c. Item nomina virorum, ut Paris, Adonis, Daphnis, Alexis. Item mulierũ propria: ut Myſis, Lais. Quædam fluviorum nomina: ut Tibris, Phaſis. Tygris tam pro animali velociſſimo & truculentiſſimo, quam pro fluvio, in genitivo Tygridis vel Tygris. Sic plura poſſunt genitivum nominativo ſimilem habere: ut Adonis hujus Adonidis vel Adonis. Paris hujus Paridis vel Paris.

Dixi notanter, plurima Græca, non omnia, quia multa genitivum nominativo ſimilem efficiunt: ut Tiberis triſſyllabum, hujus Tyberis, & eſt idem quod Tybris, Charybdis, quidã periculoſiſſimus in mari locus, *a dangerous place in the ſea:* Lacheſis, una Parcarum. Charis peculiarem formam habet faciens Charitis, ſed rarius in ſingulari numero reperitur. Tres enim erant Charites à Latinis Gratiæ dictæ. *Facis*, &c. Quædam Græca faciunt genitivum in *eos* vel *ios*: quædam etiam in *yos* per y Græcum

cum: pauciſſima in entis, De eos vel ios: ut Metamorphoſis, Metamorphoſeos vel Metamorphoſios, Metamorphoſis eſt transformatio, *a change*. Hæreſis, ſecta, *a ſect*. Polis, urbs, *a town*. Hinc Nicapolis, Heliopolis, Conſtantinopolis, &c. Poëſis opus poëticũ Geneſis, generatio, *a genealogie*. Baſis, *a pillar*. Paræneſis, admonitio, *an advertiſement*. Nemeſis, Dea ſuperborum ultrix. Quæ omnia Latinis ſine creſcentia nonnunquam efferuntur. De yos: ut Chelys Chelyos, *an Harp*. Erinnys Erinnyos furia infernalis. Tethys Tethyos, eſt Dea maris, uxor Oceani. At Thetis Thetidis cum aſpiratione in prima & i latino in ſecunda ſyllaba, mater fuit Achillis. Tiphys viri nomen, ut Capys. De entis, ut Simois Simoentis, fluvius Trojæ. Pyrois Pyroentis, unus equorum Solis.

Quod dedit er, dat eris. Quod in n fuit, ut prius effer.

Pauca nomina in is, faciunt genitivũ in eris: quia olim terminabantur in er: Pulvis pulveris. Cinis cineris. Olim pulver, ciner. Vomis eris, vel etiã nunc vomer vomeris. Itaq; in his tribus, proprii obliqui exoleverunt. Duo ſunt in is vel in r deſinentia pro u. traq; terminatione proprios obliquos retinentia, ut hic Cucumer, hujus cucũeris Cucumis, huius cucumis, Hic hæc hoc puber, puberis, vel hic & hæc pubis & hoc pube, hujus pubis, id eſt maturus ad generandum, *ripe of age to engender*. *Quod in n fuit*, Nomina in is deſinentia quæ etiam in n literam deſinere reperta ſunt, ſervant regulã de n litera; ut Sanguis facit Sanguinis penultima correpta, quia olim dicebant hoc ſanguen, huius ſanguinis. Pollis pollinis, quia etiam dicunt pollen pollinis. Multa Græca faciunt genitivũ in inis penultima longa, quia nominativus per in efferri poteſt: ut Delphis Delphinis, Eleuſis, Eleuſinis, oppidi nomen: ut Salamis, Salaminis, quia dicimus etiam Eleuſin, Salamin, Trachys vel Trachyn cum y Græco Trachynis, Bœotiæ urbs: Sic Phorcys Phorcynis proprium viri, & Arys Arynis.

Dis, lis, dant itis, cum *Samnis*: junge *Quiritem*.
Glis ſolum *gliris*, *ſemis* ſemiſſis habebit.

Quatuor in is habent itis penult. longa: ut Dis, Ditis, Lis litis *diſcord*. Samnis ſamnitis. Quiris quiritis, gentilia nomina, Hic & hæc Dis & hoc dite, id eſt dives, invenitur rarius, *rich*: Glis pro anima-

animali gliris facit *a Ratton.* Glis glitis pro tenaci terra, & glis glissis pro lappa, barbara sunt. Semis à semi & as (est enim dimidium assis) semissis facit. Is genitivi penultimâ in Crescentibus corripit: ut lapis lapidis. Tolluntur in *is* quorum nominativi terminatio etiam est in, in: ut Delphis, cum Psophis Psophidis oppidi nomine, & Crenis Crenidis, Nymphæ nomine. Et Lis Dis, Samnis, Quiris, Glis, Simois, Pyrois.

Os ti interponit. *Glos, mos, flos, ros,* facit *oris:* Quod dedit *or* faciet veluti priùs. Ossis *os* opta *Os* oris, *Custos* custodis, *Bos* bovis: Ois *Thos, Minos* & *Tros* capiũt: quibus additur *heros*

Nomen in *os* facit genitivum interponendo syllabam *ti* inter & *s* & ita facit *otis:* ut Cos cotis, Sacerdos sacerdotis. Sic Dos Nepos, Monoceros, id est Unicornis, bestia in fronte cornu habens, *an Unicorn.* Rhinoceros, animal in naso cornu habens, Excipiũntur à regula glos, mos, flos, ros, quæ faciunt oris: ut gloris moris, floris, roris, Glos est mariti soror vel fratris uxor, *a good sister.* Mos, *an use.* Flos, *a flower,* habent etiam oris quæ in o quoque desinunt: ut Odos odoris, Vapos vaporis, vapor, fumus e humidis calefactis surgens, Lepos leporis, vel lepor, id est venustas vel jucunditas in factis aut verbis, *a pleasant saying or doing.* Honos vel honor, *honour.* Cic. Honos alit artes. Arbos vel arbor *a tree.* Virg: *Nunc omnis parturit arbos.*

Os ossis, & os oris satis patent. Ita & custos custodis, Bos bovis. Quædam Græca faciunt genitivum *ois* penult: longa, ut Thos Thois, animal ex luporum genere. Minos Minois, Cretensium Rex fuit justissimus, ideo à poëtis dicitur esse animarum Judex. Tros Trois fuit Trojæ Rex, & capitur pro Trojano persæpe apud Virgilium. Heros, homo nobilissimus, *a noble and excellent man.* Quales dicuntur fuisse, Hercules, Hector, Perseus, Talis fœmina dicitur Herois heroidis, vel heroine heroines. Os otis & oris producuntur undique præter compos compotis, & Arbos arboris, Custodis producitur, corripitur vero bovis.

Us tibi mittit *oris. Pejus* ceu pejor habebit.

Us facit *oris* penult: brevi: ut Corpus corporis. Comparativi faciunt *oris* penultima longa. Ut ea quæ in *or* desinunt, veluti p

us pejoris. Exempla principalis regulæ pauciora ferme sunt quam ea quæ excipiuntur, sed quia parum interfuisset, nolui mutare regulã. Exempla itaque sunt, Lepus leporis, Frigus frigoris Corpus, *a body.* Decus, *honesty* Dedecus, *dishonesty.* Littus, *the shoare.* Fœnus, *ocker.* Aliquando pro quocunque lucro ponitur, Tempus *Time, or the temple of the head.* Virg: *cava Tempora pulsat.* Nemus, *a wood.* Pectus *the breast.* Tergus, *an hide.*

Virg: *Tergora diripiunt costis & viscera nudant.*

Tergum vero est dorsum *the back.* Facinus, factum sive bonum sive malum, *a dead.* Ter. Non fit sine periculo facinus magnum & memorabile. Pecus pecoris, quando est neutri generis, fœminini generis, pecudis facit. Pignus & fœnus etiam faciunt eris, sed utrumque rectius habet oris, ut sequitur.

Dant eris *hulcus, olus, vellus, venus,* & *genus* atq; *Viscus, acus, fœdus, scelus,* et *cum pondere vulnus Munus, onus, sidus, latus, ac opus,* & *vetus* addo, Et *funus, rudus.* Sed *oris* vel *eris* dare *pignus,* Ut *fœnus* dicunt, melius per *oris* fit utrumque.

Quædam nomina in *us* mutant *us* in *eris* penultima brevi, ut hulcus hulceris *a byle.* Olus, *Cail or all kinde of hearbs eatable.* Vellus, Velleris, *a fleece of wool.* Venus veneris, Dea amoris. Genus generis, *a kinde or kinred.* Genus mortis, genus vitæ. viscus viscera, *the bowell.* Viscus & viscum, secundæ, *Glew.* Acus aceris, *Chaff.* Fœdus, *a paction or band.* Scelus, *a great crime.* Pondus, *a weight.* Vulnus, *a wound.* Munus, *a gift or office.*

Virg. *Susceptum perfice munus.* Onus *a burden.* Sidus *a starre* Latus, *the side.* Opus, res facta: ut carmen est opus poetæ, *a work.* Vetus, antiquus, *old.* Hinc veterulus, Vetustus Funus, cadaver & exequiæ & mors, *a buriel* Rudus, *a lump of fallen stones.* Pignus, *a pledge.* Et pignora per metaphoram filii dicuntur. Ovid: *Dulcia sollicitæ gestabant pignora matres.*

Item pignus est quod deponitur apud sequestrum. Virg.

—*Tu dic mecum quo pignore certes.*

Oris habet *tellus,* veluti monosyllaba. *grus, sus* Dant *uis. Intercus* dat *utis, Liguris ligus* optat.

Dat

Dat *pecꝰ* hæc *pécudis*: loca græca ferũtur in *unꝰ*
Pus ortum dat *odis*: *Incus*, *ſubſcus*, *palus*, *udꝰ*
Vtis fœmineũ reliquum. *Laus frauſq*; dat *audꝰ*

Tellus & monoſyllaba in us, habent uris penult: longa, Tellus telluris, Dea terræ, & ipſa terra, *the earth or the godd of the earth.* Jus juris, quod natura, aut civitas, aut gens jube liquor eorum quæ coquntur, *the broth of any ſodden thing* H jurulentus & juſſulentus, jure coctus: caro jurulenta, quæ cũ j apponitur. ſic piſcis jurulẽtus, Pus puris *woreſom*. Contra mo ſyllabarum regulã grus gruis facit, & ſus ſuis, Intercus interc morbus inter cutẽ latens, *hydropſie*. Ligus proprium viri aut quis ex liguria, in his penult: genitivi corripitur. Quædam gr nomina locorũ mittunt genitivũ in *untis*, Opus opuntis Ach oppidum. Hydrus hydruntis, alterius oppidi nomen Cic. Ad H druntem ludibundi pervenimus. eodem modo habent Anthem Ceraſus, Trapezus, Hiericus, Phicus, Philus, Amathus, Sip & plura, ut ex poëtis Hiſtoricisq; cognoſces, Compoſita a pu eſt pes, Græca ſunt, & faciunt in genitivo podis penultima br ut Tripus tripodis, Oedipus Oedipodis. Dicitur etiam Oedi Oedipi. Plaut. Iſti orationi, Oedipo coniectore opus eſt, Sphingi interpres fuit. Tria faciunt *udis* penultima longa. In incudis, Subſcus ſubſcudis, palus paludis. In quo nomine poſt orem ſyllabam *us*, in verſu correptam eſſe intelliges, vel quia oportuit licentia, vel s literæ interremptione, juxta veterum rem. Reliqua in *us* fœminini generis faciunt utis penultima lõ ut virtus virtutis Sic ſalus, juvẽtus; &c. Fraus fraudis, laus lau

Vult *i* ſeri medio (*b*, *p*, ſi præit *s*) genitivi.

Nomina in bs aut ps faciunt genitivum interponendo inter aut ps vocalem *i*: ut trabs trabis, ſtips ſtipis, numulus, *a pen* ut pauper mendicat ſtipem.

E per *i* mutabunt polyſyllaba: dat *cupis* auce

Polyſyllaba habentia *e* ante *bs*, aut *ps*, mutant *e* in *i* breve genitivo: ut particeps, participis, Cœlebs cœlibis vivens abl conjuge, etiam ſicaſte non vivat, *an unmarried man or wom*

Horat. lib: epiſt: 2. v. 88. *Melius nihil cœlibe vita.*

Hic adjectivi naturam habet. Secus eſt de monoſyllabis: ut

pis. Auceps autem facit aucupis, & est qui aves capit, *a fowler*,

Dic *hyemis pultis, cápitis, Cipitis* dabo proli.

Hyemis, pultis, capitis, genitivi sunt ab hyems, puls, caput. Composita à caput faciunt cipitis sive in *t* desinant: ut sinciput, occiput, cipitis: sive in *ps*, ut Anceps ancipitis, Biceps bicipitis, Præceps præcipitis. Anceps est dubius vel incertus, *doubtsome*. Anceps bladius utrinque scindens, *a two edged sword* Præceps, in caput deorsum cadens, aut inconsideratus & nimium festinus, *falling downward, or hastie*.

Ns aut *rs*, *s* demens *tis* dabit apte.

Nomina in ns aut rs faciunt genitivum dempta s & addita tis: ut animans animantis. Ars artis Duo sumunt aspirationem in obliquis, ut Tiryns Tirynthis, Herculis patria, & Elmyns Elmynthis, vermiculus in utero puerorum.

Dis vult, *glans, nefrens*, capitis *lens*, et foliū *frons*
Libráq; cum *pendo*, & quod *cor* faciet tibi nōen
Untis habento *quiens & iens*; legē *ambio* spernit.

Pauca nomina habent *dis*, ut Glans glandis. Sic compositum Jus Juglans juglandis facit: dicitur quasi Jovis glans. *a walnut*. Glans, *an acorne*. Ovid. *Quernea glans victa est utiliore cibo*. Nefrens nefrendis, porcellus est teste Varrone, per ætatem fabam frendere, id est frangere nondū potens, *a little gryse*. Lens lendis pro pediculi pullo, *a nite*. Ut lēdinosus, cui multæ sunt lendes *full of nites*, At pro Legumine quodam Lens lentis dicimus. Unde lentigo macula faciei ad lentis similitudinem, *a fairnetickle*. Lentiginosus, *fairnetickled*. Frons frondis, folium est *the leaf of a tree*. Frons frōntis capitis pars anterior à radice capillorum, usque ad supercilia, *the forehead*. Libripens à libra & pendo pro pondero, est militum stipendiorum, hoc est stipis ponderandæ censator teste Plinio, *a wayer*. Composita a cor, misericors, misericordis, concors, discors, & Vecors, id est stultus

Untis habento quiens, &c. Quod dictum est de nominibus in ns intelligendum est etiam de participiis ejusdē terminationis, quæ eadem planè modo rejecta s addunt tis: ut amans amantis, timens timentis. Excipiuntur duo non tantum s in tis mutantia. Quiens nequeuntis: qui quit, id est potest, iens euntis: Sic nequiens nequeuntis

ntis, rediens redeuntis, & cætera verborum ab eo compoſitor
participia. Sed ambiens ambientis facit contra legē compoſitor

X in *cis* muto. per *gis*, *lex*, *frux*, *áquilex*, *Re*
Grex, *remex* flecto: cum Græcis àddito multi
Impetigem. *conjunx n* tollens cónjugis edet.

Nomen terminatum in *x* mutat *x* in *cis* in genitivo: ut A
arcis. Merx mercis, Radix radicis, *a roote*. Pollux, viri proprium

Excipiuntur a regula quæ *gis* pro *cis* faciunt: ut Lex legis,
ſcriptum, *the Law*. Frux frugis, *all kinde of eating fruit*: per M
taphoram transfertur etiam ad alia. Quint. illud ingenior
velut præcox genus non temerè unquam pervenit ad frugem,
quilex aquilegis, *a well maker*. Rex regis, Grex, gregis, Remex
migis, qui remigat, id eſt remos agit, *a rower with oares*. Rem
an oare: Impetix, ſive impetigo, *a ring worme*: Et ab impetu
men habet. Serenus,

Si vero vitium eſt quod ducit ab impete nomen:
Hoc matutina poteris cohibere Saliva.

Conjunx conjugis, n habet nominativus, quam genitivus abj
Cum Græcis addito multis, &c. Sumunt etiam *gis* vel *gos*,
more plurima Græca: ut Oryx origis, vel origos: Sphinx ſphi
gis vel ſphingos, animal eſt piloſum quod quia homini non a
mile eſt, inter ſimias ponunt. Vulgatum ſphingis extat ænig
animal eſſe quoddam mane quadrupes, meridie bipes, veſperi
pes, quod de homine interpretatus eſt Oedipus.

E per i mutabunt polyſyllaba: quā retinebu
Myrmex, et *vervex*, *áquilex*, *halex que reſex*
Atque *lelex*, *Celex*. ctilis optat habêre *ſupell*
Dic *ſenis* et *noctis*, *nivis*. Actis paucula ſerv
Teſtis *Hylax*, ſolùmq; *Briax* formatur in ax

Polyſyllaba in *ex* mutant *e* in *i* genitivo ſingulari: ut Re
remigis. Apex apicis id eſt rei ſummitas: ut apex literæ, apex
leri, apex ſcientiæ, Vortex vorticis pro quo nunc ſæpius ve
verticis dicitur: eſt, teſte Quint: contorta in ſe aqua, *a whirle*
vel quicquid aliud ſimiliter vertitur, ut ventus, Hinc transf
ad montis, aut capitis ſummitatem, *the top of an hil or crown o*

head. Caudex caudicis, ſive codex codicis, *the ſtocke of a tree or a book.* Monoſyllaba retinent *e*, ut Lex, Rex. Pauca polyſyllaba etiam retinent *e*, Myrmex myrmecis, ſervi nomen apud Apuleium. Vervex, caſtratus aries, *a wedder.* Aquilex aquilegis, Halex halecis. Reſex reſecis, id eſt ſubſidiarius palmes, *a cutted vine branch.* Lelex Lelegis, viri & populi proprium eſt, Celex celecis penult. longa, fluvii nomen. Supellex duplex incrementum habet, facitque ſupellectilis, Senex ſenis, nox noctis, nix nivis. Pauca Græca faciunt *actis*: ut Hylax Hylactis, canis nomen. Aſtyanax, Hectoris filius. Unum invenio habere *axis*: ut Briax Briaxis, ſtatuarii nomen, qui & Briaxis à Plinio vocatur.

Tertius *i* præbet. Quartus fit in *em* tibi caſus.

Dativus fit in *i*, accuſativus in *em*, ut huic pani, hunc panem.

Creſcentem Græci per *a* quartũ ſæpe dedêre.

Nomina Græca quorum genitivus creſcens in *is* vel in *os* non purum deſinere poteſt: accuſativum ſimiliter creſcentem ſæpè in *a* faciunt: ut Pæan, i. Apollo & hymnus in laudem Apollinis, vel alterius, hujus Pæanis vel Pæanos hunc Pæanem vel Pæana, Lichen Lichena, Dæmon dæmona, Aër aëra. Crater cratera, Martyr martyra Quædam licet genitivum in *is* vel *os* purum faciunt, nihilo minus habent *a*: ut Heros herois vel heroos, hunc heroem vel heroa. Sic Tros Troa. Minos Minoa. Hujuſmodi accuſativus in *a*, vertitur aliquando in nominativum primæ declinationis fœminini generis: ut hæc Hebdomas, hanc Hebdomada, hæc Hebdomada hujus Hebdomadæ. Sic æthera, lampada, cratera. Plau. Tene hanc lampadam.

Im dant *vis*, *cucumis*, *ravis*, *tuſſis*, *ſitis*, atq; (dant Plurima Græca, quibus rectus fit in *is*: ſed et *in*

Pauca nomina habent ſolum *im*: ut vis vim cucumis cucumim, avis ravim, *hoarſneſſe*: Tuſſis tuſſim, *the koiſt.* Sitis, *thirſt.* Plurima in *is* Græca, faciunt accuſativum ſingularem per *im* vel *in*. Talia ſunt, Alexis, Alexim vel Alexin, & alia virorum propria multa: ut Daphnis, Adonis, Paris. Quædam nomina mulierum, ut Iſis, Myſis, Chryſis. Quædam nomina fluviorum: ut Phaſis, Tybris, vel Tyberis, Albis. plurima appellativa ut Pthiſis, *conſumption.* Pleuritis, *the pleuriſie*: Diœceſis, *a Dioſie.* Multa eorum quæ dis in genitivo habent, faciunt etiam accuſativum creſcentem in da vel dem:

dem: ut hic Paris, hunc Parim, vel Parin, vel hujus Paridis, hu
Paridem vel Parida. Sic Tigris tigridis. Adonis &c.

Em dat *&* ***im buris, pelvis,*** **cum** ***clave, secûri***
Et ***puppis, turris, restis:*** **sic** ***febris, aquâlis.***
Sic ***pestis, navis, torquis,*** **conjunge** ***bipénnim***

Quædam habent *em* vel *im*: ut Buris hanc burem vel bu
Clavis, clavem vel clavim. Buris, *the stilt of a plough*: Pelvi
bason. Securis, *an axe* Puppis, *the hinder part of a ship* Turris
terrendis hostibus, *a towre* Restis, funis dicitur, quod quæcun
ligata stare faciat, *a coard*. Febris, *a fever*. Pestis, sæpius pes
facit, *the pest*: Navis, *a ship*. Bipennis, *a two edged chissell*.

Vocativus cujuscunque generis cum accusativo neutri gene
cognoscuntur ex regulis generalibus. Nunc ablativum enuclea
Habet autem maxima pars nominum tertiæ declinationis *e* sol
in ablativo singulari. Quædam *i* solum, nonnulla *e* & *i* sim
Principalis igitur regula est hæc.

Sextus *e* **donabit, ceu** ***pauper, sospes, & hospès***
Mobilibus reliquis *e* **vel** *i* **dabo;** ***plus*** **cape plu**
Quod si sit neutrum per *e*, **tantum sextus in** *i*
Ut ***dulcis*** **dulci: per** *e* **dat quandóque Poeta.**

Ablativus in *e* desinit: ut Vesper vespere, Lux luce, Temp
tempore. Rus rure, sacerdos sacerdote. Hospes hospite, qui vel
hospitio recipit, aut recipitur, *an hostler or gueſt*.

Ovid. *Vivitur ex rapto non hospes ab hospite tutus.*

Pauper paupere *poor*: Papin: *Pugna est de paupere regno*: Sos
sospite, sanus: plus facit pluri tantum. Omnia adjectiva præ
pauper & sospes, faciunt ablativum in *e* vel in *i*, ut degenere
degeneri: Hubere vel huberi, Hinc excipiuntur ea, quorũ nomi
tivus neutri generis *e* habet. quæ ablativum in *i* solũ mittunt
hic & hæc dulcis & hoc dulce, ablativo dulci: Hic campester,
campestris, hoc campestre, ablativo campestri: poëtæ tamen m
causa quandoque *e*, pro *i* ponunt: Ovid, in epist. parid ad He
15: v: 176: *Hoc mihi (nam recolo) fore ut a cœleste sagitta:*
Figar, erat verax vaticinata soror.

Notanda est Servii & Prisciani regula: Substantiva adjec
peni

penitus ſimilia ſervant *e* tantum: ut Juvenalis, Martialis, Fœlix, Clemens, Lateranenſis, Salutaris, & ſimilia virorum propria. Idem eſt de appellativis. Volucris adjectivum volucri facit, Volucris ſubſtantivum volucre habet. Horum tamē quædā, quia ab adjectivorum natura penitus non deficiunt, inveniuntur etiam habere *i*, ut Annalis, annale vel annali, liber eſt annorum geſta continens, *a Chronicle*. Et ſæpius in plurali reperitur. Sic Rivalis rivale vel rivali, qui cum alio eandē amat, *a breek-brother*. Ea in quibus ſubſtantivum certum ilico intelligitur, viz *e* poterunt habere: itaque molaris, Abl: molari ſolum. Sic natalis, auricularis, ædilis, conſularis, ſodalis, familiaris, &c. Compoſita in ablativis non ſequuntur ſimplicium regulam, quia miſericors, tricuſpis, inops, & ſimilia adjectiva *i* vel *e* ſervant cum ſimplicia ſolum faciant *e*. Confinis & affinis *i* tantum, ut dulcis, licet finis & *e* & *i* habeat.

Al ver *ar*, *i* neutris tantúm dat ſicut *e*. præter *Sal*, *jubar*, et *nectar*, *far*, *hepar*: ait mare vates.

Nomina neutri generis in *al* vel in *ar* vel in *e* deſinentia, faciunt ablativum tantum in *i*: ut Animal animali, Torcular torculari, Cubile cubili, Monile monili, *a neck chain*: Tolluntur Sal ſale, Jubar jubare, Nectar nectare, Far farre, Hepar hepate. Rete facit reti, quod ſatis indicat plurale retia, ablativum verò rete à maſculino nomine reus eſſe volunt, ut hos ablativos Gauſape. Præneſte, Soracte, Præſepe à nominativis minus uſitatis, Gauſapes, Præneſtis, Soractes, Præſepis. Poëtæ interdum *e* pro *i* ponunt. Ovid. Triſt: lib. 5. El. 2,

Exiguum pleno de mare demat aqua.

Menſibus *i* tantum eſt ut queis dat quartus *in*, *imve*.

Sextus *e* dōat et *i*, cū quartus in *em* vel in *im* fit.

Nomina menſium faciunt abl: in *i*: ut Aprili, Quintili, Sextili, Septembri, Octobri, Novembri, Decembri: Simplex tamen imber habet *e* vel *i*, ut patebit. Nomina in *is*, quorum accuſativus ſolum in *im* deſinit, vel in *im* & *in*, non autem in *em*, faciunt ablativum in *i* ſolum, ut hæc vis, hanc vim. Abl. hac vi. Hæc Hæreſis: hanc hæreſim, vel hæreſin. abl. hac hæreſi. Quæ vero habent *em* vel *im* habent *e* vel *i*: ut febre vel febri, turre vel turri. Sic *e* vel *i* capiunt

in Abl. nomina Græca, quorum accusativus habere potest *em* vel *im* more Latino, & *a* vel *in* more Græco: sed ablativus in e genitivi crescentiam sequitur, non ablativus in *i*: ut Tethys, hujus Tethyos, hanc Tethyn vel Tetha. Ablat. hac Tethy vel Tethye. Hic Paris hujus Paris vel Paridis, & Paridos, hunc Parin vel Parin, Paridem vel Parida, Abl. hoc Pari vel Paride.

I vel *e* dant *finis*, *fustis*, *pugil*, et *vigil*, *imber*,
Unguis, *avis*, *postis*, *vectis*, cum *nepte*, *supellex*
Atq; *tridens*, *classis*, cum *civis* et *amnis* et *ignis*
Sic *anguis*, *strigilis* strígili, vix strìgile dicam

Nomina hic posita habent *e* vel *i* in ablativo: sed sæpius *e*, Pugil qui vel quæ pugnandi artẽ novit, *a chãpion*. Vigil, qui vel qui vigilat, *a watch*. Tridens, sceptrum Neptuni trisulcum, *a three forked scepter*. Classis, navium multitudo est, *a navie of shipps*. Sed metaphoricè transfertur etiam ad alia. Strigilis est instrumentum dentatum, à stringendo nomen habens, abraduntur enim eo sordes & sudores sive hominum in balneis, sive jumentorum in stabulis, *an horse combe*. Horat: *Furtiva mutat strigili.*

DE PLURALI NUMERO TERTIÆ.

Rectus in *es* fiet plurâlis, jungito quartum.

Nominativus pluralis cui vocativus similis est, cum accusativo in es desinit: ut hi & hos & O homines. Fit autem hic casus genitivo singulari, mutando *is* vel *os*, in *es*: ut Ibis, ibidis, ibidem Ibis, hujus ibis, ibes. Tigris, tigridis; tigrides, tigris, tigres.

Cũ genitivus *ium* dat, quartus in *eis* quoq; fiet
Tralleis & *Sardeis es* spernunt. Quartus in *as* fi
Dum per *a* quartus erat, ceu *Dæmonas* atqu
Gigantas.

Nomina quorum genitivus pluralis in *ium* desinit, faciunt pl raque accusativum per *eis*: ut pars partium, has partes vel parte Sic treis, omneis, acreis. Tralleis & Sardeis Græca oppidoru nomina pluralis tantum numeri, nec nominativo nec accusati es habere leguntur.

Quartus in as fit, &c.) Quando accusativus singularis in a d

nit, accusativus pluralis in *as* terminari potest, ut hanc lampadē vel lampada has lampades vel lampadas. Sic Dæmones vel Dæmonas, Gigantes vel Gigantas: Heroes, vel Heroas, nihil de neutris locuti sumus. Nam per regulam generalem habent a in nominativo, accusativo, & vocativo plurali, sed quoniam alia quædam habent *ia*, ut animal animalia, alia non, ut corpus corpora, de his hauca afferam.

Quod dedit i sexto (nisi comparat) hoc *ia* pōit.
Vult *ia plus* raro: nūquam *vetus*. Effer *apluſtræ*
Vel ſtria. Si ſolum dat ſextus *e*, non *ia* pones.

In nominibus neutri generis si ablativus desinebat vel in *i* solum, vel in *e* & *i* simul, tunc nominativus, accusativus & vocativus plurales habent ia, ut mare, Abl. mari, hæc maria O maria. fœlix, abl. fœlice vel fœlici, hæc fœlicia, O felicia. Comparativa trum a faciunt, ut meliora dulciora. Sic vetus vetera non vetes, plus plura, & aliquando pluria unde complura & compluria, luſtre apluſtra vel apluſtria, est ornamentum navis in cacumine li *a tackling of a ſhip*. Quæ ablativum singularem solum in e minant, *a* faciunt: ut Dogmata. corpora: Gausapa vero non a usape, sed gausapum esse memineris.

m vel *ium* patrio Latium dat: Græcia vult *on*.

Genitivus pluralis tertiæ declinationis habet Latinè *um*: ut rum vel *ium*, ut partium. Græcè etiam habet *on*, ut Epigramton, Hæreseon.

abet *ium* patrius, ſi ſextus in i fuit ante.

nitivus pluralis in *ium* definit, si ablativus singularis habuerit ve *i* solum, sive *i* & *e* simul: ut hoc Ancile, abl. hoc ancili, um ancilium: fuit scutum breve & rotundum, *a round buckler*. nile monilium. Animal animalium, sic nostratium, vestratium brium. ditium, clavium, concordium, fœlicium, prudentium, antium, legentium, &c. Quædam per Syncopen *um* faciunt, ximè ea quæ in ns desinunt, ut prudens, innocens, amans.

olle *vigil, ſupplex, ōpifex, vetus* & *pugil*, & *quod*
omparat (excepto *plus*,) *artificē, ſtrigilemq;*
q *inopē, memorem, conſortē* jungito: & ortū

A *Capio: dives* quibus additur. *Vm* dat *e* tantũ

Excipiuntur à dicta regula quædam um solum habentia, lic in Abl: habuerint *i:* ut Vigil vigilum, Supplex supplicum, &c. quædam horum *um* putantur habere differentiæ causa prop nomina neutri generis in *um* desinentia, qualia sunt Supplici opificium, artificium, consortium: mancipium, municipium, pr cipium, &c. Supplex, id est supplicans & humiliter rogans, *a s plicant*. Opifex, operis effector, *a craftsman*. Artifex, artificio *cunning in any craft*. Plin. Vir tam artificis ingenii, Inops, *nee* Consors, *a marrow or partaker:* Exors, id est non particeps, non consors; *not participant*, ium habet: nisi versus gratia Syncopa, comparativa nomina etiam um tantum faciunt: ut Me meliorum, Fortior fortiorum, plus solum facit plurium. Item co posita à capio faciunt um tantum: ut particeps participum. municeps, &c. A capite verò adjectiva faciunt ium, nisi fiat Syn pa: ut Anceps ancipitium, vel per Syncopam, ancipitum. Di divitum. Sic volunt similia habere per Syncopam, quæ tamen gulariter *ium* habere arbitror ut Locuples locupletium vel lo pletum. Degener & huber, licet in ablativo nonnunquam i ha ant, nunquam tamen inveni habere ium,

Um dat e tantum) Nomina habentia e tantum in ablativo gulari, habebunt um solum in genitivo plurali: ut pauper pau rum. Sic Puber & impuber: quæ licet aliquando adjectivè in gulari sumantur, tamen per i in ablativo non reperi. Sex exce ones sunt ab hac regula, quarum prima est hæc.

As dat *ium* Latiale: magis polysyllaba *dant*

Nomen Latinum in *as* desinens, facit genitivum pluralem *ium:* ut Mas marium, Vas vadium, As assium, Polysyllaba me per Syncopam efferuntur tam in prosa quam in carmine: ut C tas civitatum vel civitatium. Dixi Latinum, quia Græca so *um* faciunt: ut Arcas Arcadum. Atlas Atlantum.

Donat *ium samnis, linter, caro, dos, uter, os,* *Glis, faux, nix, nox, cor, lis, cos:* quòdq; *uncia* d *S* quoq; non crescens, velut ns, junge *Quirîte* Excipis inde, *canis, juvenis, panis, volucrisq*

Et *vates, proles, ſoboles*, forté *indole* juncto.
Donat *ium cum mure, cohors*: monoſyllaba jũge
Cónſona bina tenet ſi finis, Finge priorem
Tantúm pluràli numerum. Signato figúras.

Ium habent hæc nomina in genitivo plurali: Samnis ſamnium Linter lintrium: Caro carnium, Dos dotium: Sic Cos cotium Uter utrium, Os Oſſium, Os oriũ, ſi genitivum pluralem habere reperiatur, Glis girium, Sic faux faucium, Nix nivium, Nox noctium, Cor cordium, Lis litium. Sic compoſita abuncia, ut Septunx ſeptuncium. & nomina in *es* & in *is* non creſcentia in genitivo ſingulari, ut Sedes ſedium; Ædes ædium, Menſis menſiũ, Turris turrium, præter canis, panis, juvenis: & volucris ſubſtantivè captum, & vates vatum. Item proles prolum teſte Marc: Capella, Soboles ſobolum, Indoles indolum, ſi pluraliter legantur Ideo dixi proles, ſoboles, fortè indole juncto, Apes apum plerũq; per Syncopã habet. Item à regula. *Um dat e tantum*, excipiuntur Mus murium, Cohors cohortiũ, *a band of man of war*. Nomina monoſyllaba in duas cõſonantes deſinentia, faciunt ium in genitivo plurali: ut Trabs trabium, Plebs plebium, Seps ſepium, Ars, artium, Lynx lyncium. Nomina tantum pluralis numeri in *es* omnia faciunt genitivũ in ium, ex analogiâ vel proportione numeri ſingularis: ut Penates penatium, quia ſingulare foret penas. Hâc ratione ium faciunt, Fores forium, Manes maniũ, vires virium; Ædes pro domo ædium, *a houſe*. Lactes lactium, Sic ſortes, ſordes, ſentes, pugillares, Gades, Alpes in tertio libro declaranda. Contra, um ſolùm faciunt, Lemures, Celeres, Majores, Minores, Proceres, Luceres. Opes pro divitiis opum faciens, analogiã non ſequitur, *Riches*. Notato benè figuras, quæ circa genitivum contingunt, Syncopam & Epentheſin, Syncopa ſatis declarata eſt, & per eam invenies Macedo habere Macedûm pro Macedonum.

Pap. *Fraxineas vibrant Macedûm de more ſariſſas.*

Contrariam vim habet Epentheſis, quæ eſt additio literæ vel ſyllabæ in medio dictionis gratia metri: ut Ales alitum, & per Epentheſin alituum. Virg.

Alituum pecudumque genus ſopor altus habebat.

Tertius eſt in *ibus*. *Bos* bobus flecto boûmque.

Dativus pluralis, cui ablativus semper est similis, desinit in *ibus* ut hominibus, patribus, ænigmatibus. Sed in *a* græca elegantius faciunt hos casus in *tis*, ab antiquis nominativis in *tum*, ut Sophismatis, Epigrammatis, &c. Bos verò bobus & aliquando bubus pro bovibus, & boûm pro bovum per Syncopam facit.

Quarta Declinatio.

Quarta dat *us* recto, dat & *u* prius invariatum.

Quarta declinatio nominũ duas terminationes habet, *us* & *u*; sed *u* prius, id est, in singulari numero non declinatur: ut Rictus, is est, rostrum vel os *the beck or the mouth*: Cornu, *a horn*: Genu *the knee*: Inter hæc in *u*, quædam plurali carent: ut Gelu, astu.

Us genitivus habet: Per *uis* flexêre vetusti.

Genitivus desinit in *us*, ut hic Senatus, hujus senatus *the counce* Hic Magistratus, hujus magistratus, *a Magistrate or an office* Apud veteres nomina quartæ faciebant uis in genitivo: ut hujus manuis, anuis. Terent: *Ejus anuis causa opinor quæ erat mortua* multa *i* in genitivo habent: ut ornati, Senati, &c.

Tertius optat *ui*: quandoq; per *u* quoq; lectus.

Dativus fit in *ui*: ut hic cõmeatus, hujus cõmeatus, huic cõmeatui *a safe conduct, or victuals of an army*. Æstus, huic æstui *heat*: Dativus fit in ui ab antiquo genitivo in *uis*, à genitivo autem in *us*, regulariter fit dativus in *u*, qui jam in uariore usu, ut metu pro metui Virg: *Parce metu Cytherea*.

Um retinet quartus. Fit sextus in *u* tibi casus.

Um quarto, reliquis *u* casibus optat Jesus.

Accus: fit in *um*, Ablativus in *u*, vocativus est similis nominativo: ut fructus, hunc fructum, O fructus, ab fructu, *fruit*. Cicero Non parum fructus habet in se eloquentia, *Iesus* accusativum facit *Iesum*. Cæteri casus in *u* desinunt: ut hic *Iesus*, hujus *Iesu*, huic *Iesu*, hunc *Iesum*, O *Iesu*, Abl: *Iesu*. Interpretatur Salvator, & est dictio trisyllaba.

Primus pluralis cum quarto semper in *us* fit.

Dat genitîvus *uum*. Per ibus tibi tertius exit.

Dant *ubus*, *artus*, *acus*, *ficus*, *tribus*, & *lacus*, *arcus*

Et ſpecus, atq; *veru*, *partus*, *quercus*, quoq; *portus*
Forſitan et *queſtus* à deponente creatum.

Nominativus pluralis, cui vocativus ſimilis eſt, cum accuſativo deſinit in *us*, ut hæ manus, has manus, O manus. Neutra in his caſibus per regulam generalem *a* habent: ut cornua, genua. Genitivus deſinit in *uum*, & dativus cum ablativo in *ibus*: ut hic Saltus, horum ſaltuum, his ſaltibus, *a forreſt or lowping*: Genitivus per ſyncopam accuſativo ſingulari fit ſimilis: ut currûm pro curruum, nurûm pro nuruum. Ovid 12 Met:

Cinctaque adeſt Virgo, matrumq; nurûmque caterva.

Pauca faciunt abl: in ubus, ut artubus, ne ſi artibus dicamus, videatur eſſe ab ars. Artus, *a joint in the body*. In quibuſdam hæc ratio eſſe non poteſt: ut acus acubus, Quercus quercubus, Lacus lacubus, *a lake or loch*: Et vas in quod fluit muſtum de torculari. Arcus, *a bow*: Veru etiam invenitur in ubus, *a ſpit*. Virg.

Pinguiaque in verubus torrebimus exta colurnis.

Quercus *an oake tree*. Partus *the birth of a childe*. Portus, *an haven or harbery*. Valla jungit Queſtus pro querimonia, *a complaint*. Sed credo tam queſtus à queror pro querimonia, quam quæſtus à quæro, quod lucrum ſignificat. *ibus* facere, *profite*.

Quinta Declinatio.

Rectus utriuſvis numeri, quartuſque per es fit
Pluralis quintæ. Dempta s capit i genitivus
Cum dandi caſu, quartus volet *em*. dabo ſexto
E bene, vult *êrum* patrius, vult tertius ebus.

Nominativus & vocativus utriuſque numeri quintæ declinationis, cum accuſativo plurali deſinunt in es longum, Genitivus & dativus ſingularis in ei, Accuſativus ſingularis in *em*, Abl: in e Genitivus pluralis in *erum*. Dativus & ablat: in *ebus*. Exemplum eſt in Donato, ſpecies, id eſt forma, *a forme or kind*. Omnia nomina quintæ declinationis ſunt fœminina, præter dies & meridies, quæ ſatis ex libro primo patent. Omnia nomina quintæ declinationis ſunt appellativa. Ideo Fides, nomen virginis, eſt tertiæ declinationis. Genitivus & Dativus ſingulares quintæ declinationis olim erant ſimiles ablativo, Item Genit: repertus

est in *ei* & in *i* ut hic aut hæc Dies, hujus diei vel dii: ut famei vel famii causa. Testimonia si desideres, lege Gellium. lib. 9 cap. 14.

PATRONYMICA.

Patronymicũ est quod à nomine Patris, & abusivé alterius derivatur secundam Gtæcã formam: Æacides, id est Pelius à nomine patris sui. sic Achilles á nomine avi: vel, Pyrrhus à nomine proavi. Patronymicũ interpretatur patris nomen, a patre & onoma, i. nomen, *o* mutato in *y*. Patronymicũ enim significat filium aut filiam, nepotem vel neptem. Aliquando etiam qui post longã tẽpora per rectã lineã cõsanguinitatis natus est: ut Pyrrhus, Epirotarũ Rex dictus est Æacides: quia dicebatur ab Æaco descẽdisse. Patronymica formantur abusive à nominibus matrum: ut Phillyrides id est Chiron Centaurus, qui Apollinis & Phillyræ filius fuit. A nominibus fratrũ, ut Phaëtontias, i. Lampetia, soror Phaëtontis. A nominibus regum: ut Romulidæ, Romani, a Rege Romulo. A nominibus filiorum ut Meleagris, Althea Meleagri mater. A nominibus maritorum: ut Menelais Helena uxor Menelai. A nominibus Deorum: ut Phœbas, Phœbi sacerdos: A nominibus Urbium: ut Troas, mulier Trojana, A nominibus Regionum, ut Thessalis, quæ est ex Thessalia.

Patronymicorum terminationes quibus latini utuntur, sunt quatuor, una masculini generis, scilicet *es*: ut Priamides, reliquæ fœminini generis, *as*, *is*, *ne*. ut Phaëtontias, Priamis, Nerine. Patronymica in *es* tolum viros significant & sunt omnia primæ declinationis.

Patronymica in *as* declinantur per omnia: ut Lampas, veluti Ætias, adis vel ados, id est Medea, Æetæ filia.

Patronymica in *is* declinantur per omnia ut pyxis: ut Æneis Æneidis, vel idos, id est filia vel neptis Æneæ, aut Virgilii de gestis Æneæ poema.

Patronymica in *ne* declinantur eodem modo, ut Pentecoste veluti Nerine, Nerines, id est filia aut neptis Nerei.

Patronymica non habent formationes certas. Regulæ tamen licet non satis catholicæ, hæ dari solent.

Nomina primæ declinationis mutant æ genitivi in *a* brevem & juncta syllaba *des* reddunt patronymica: ut Pelias Peliæ, Peliades, Contra regulam sunt Anchisiades, Laertiades.

Nomina

Nomina ſecundæ declinationis correpta *i* genitivi addunt *des* ut Priami Priamides. Niſi fuerint duo ii, tunc enim poſterius *i* mutatur in a breve, & additur *des*. ut Menetius, Menetii, Menetiades. Quæ vero ei habent, mutant *ei* in *i* longum addita *des*: ut Peleus, Pelei, Pelides.

Nomina tertii ordinis correpta *i* dativi addunt *des*: ut Hector Hectori, Hectorides.

Multa irregulariter formantur, quia poëtæ addunt, demunt, aut mutant pro metri exigentia.

Patronymica in *as* formantur à patronymicis in *des*, habentibus *a* ante *des* extrita *de* ſyllaba, ut Peliades, Pelias.

In *is* Patronymica formantur ab habentibus *i* ante *des*, ablata *de*, ut Priamides, Priamis, idis. Quod ſi *i* ante *des*, producatur, mutabitur in ei, ut Pelides, Peleis.

Patronymica in *ne* pauca leguntur, & formantur à genitivis, addita ſyllaba *ne*: ut Adraſtus, Adraſti, Adraſtine. vel mutando *ei* in *i* longum: Nereus, Nerei, Nerine, vel mutando poſterius *i* in *o* breve, ut Acriſius, Acriſii, Acriſione.

Pronominum Declinatio,

Pronominum declinationes ſunt quatuor: prima declinatio habet pronomina tria, Ego, tu, ſui, ſine nominativo. Secunda quinque: ille, ipſe, iſte, hic, is. Tertia totidem, Meus, tuus, ſuus, noſter, & veſter. Quarta duo habet, Noſtras & veſtras.

Prima declinatio pronominum mittit genitivum in *i*, ut Ego Genitivo mei, Dativo mihi, qui interdum figuratè una ſyllaba pronunciatur. Virg: 6. Æn Et *mi genus ab Jove ſummo*,

Secunda declinatio mittit genitivum ſingularem in *ius* per duas ſyllabas, ut illius, vel per unam ut hujus.

Tertia declinatio mittit genitivum ſingularem in *i*, *æ*, *i*. ut meus mea, meum. Mei, meæ. mei. Meus, vocativo mi.

Quarta declinatio mittit genitivum in *atis*: ut Noſtras noſtratis, Veſtras veſtratis, Declinantur per tria genera, ut Arpinas.

Pronominum Compoſitio.

Pronomina componuntur inter ſe: ut Egoipſe, tuipſe, ſuiipſius, Iſte componitur cum hic ſervata aſpiratione: ut Iſthic, iſthæc, iſthoc, vel comicè iſthuc. Genitivo caret, dativo caret. Accuſativo

cusativo, isthunc isthāc, isthoc vel isthuc, Ab. Isthoc isthac isthoc, pluraliter generis neutri Nominativo & accusativo isthæc. Cæteris caret. Sic invēitur Ille cum hic, Illic illæc illoc. Secūdò, pronomen componitur cum nomine, ut hujusmodi, & intercedente syllabica adjectione, hujuscemodi: Tertio, cum præpositionibus cōponitur: ut mecum, tecū, secum. Quartò, cōponitur cum adverbio: ut Idē ab is & demum & declinatur sic. Idem eadē idem, ejusdem, eidem, eundē eandem idem, Abl: eodē eadem eodē, & pluraliter eidem vel iidem, eædem, eadem: eorundē earundem eorundem, eisdem vel iisdem, eosdē easdē eadem. abl. eisdem vel iisdē. Quintò, componitur cum cōjunctione interrogativa ne. hiccine hæccine hoccine, Genitivo & dativo caret, accusativo hunccine hanccine hoccine ab: hoccine haccine hoccine: Et pluraliter generis neutri, nominativo & accus: hæccine: cæteris caret. Sexto pronomina componuntur cum Syllabicis adjectionibus, quæ sunt quinomet, tim, te. ce, pte: ut egomet, meatim, tute, hujusce, suapte, Syllabica adjectio est particula extra compositionem nihil significans cujus significatio in compositis eluescit.

QUIS ET QUI IN COMPOSITIS.

Quis & qui differunt dupliciter, significatione & compositione de diversitate significationis, dictum est alio loco. De compositionis differentia nunc agemus.

Notabis autem *qua*, extra compositionem non inveniri, neque in singulari numero neque plurali. Ut ergo cognoscas compositā *quis* & *qui*, à *qua* & *qua*; notabis versus Badianos.

Ec, ne, alius, num, si, depoſcunt *quis* ſibi ſubdi
Et *qua* volunt, nō *quæ*, quoties reperitur utrūq
Poſt *quis*, *nam*, *que*, *piā*, non *qui*, tu pone, *putas*
quam.
Dam, *vis*, *cunq*; *libet*, nō *quis*, ſed *qui* ſibi ſubdet
Nec *qua* volunt, ſed *quæ*, quoties reperitur
utrumque.

Quis & *qua* in compoſitione poſtponuntur dictionibus *ec*, *ne*, *alius*, *num*, *ſi*. Et dicimus, *ecquis*, *nequis*, *numquis*, *ſiquis*. Sic *ecqua*, *nequa*, &c. *Quis* vero & non etiā *qua* præponitur, *quis*, *nam*, *que*, *piam*

piam, putas, quam: Quisquis, quisnam, quisque, quispiam, quisputas, quisquam Dictis omnibus particulis nec præponitur, nec postponitur *qui*: sed præpõitur quatuor aliis *dam, vis, cunq; libet ut Quidam, quivis, quicunque, quilibet*. Præponitur his ipsis *quæ* ut *quædam*, atque etiam illis quibus præponitur *quis*: ut *quænam: quæquã quidquã aut quodquam*, rarissimè legitur: *quidcunq;* nunquam. Item *quisquis*, in usu vix habet alios casus quam *quisquis, quicquid*: Abl. *quoquo* & *quaqua, Quisque* teste Valla, caret genitivo plurali. Quoties igitur apud Donatũ simul reperies quæ vel qua, dictarum particularum gratia sic eum flexisse memineris.

De Heteroclitis.

Liber Tertius.

Heteroclita proprie loquendo ea demum dicuntur, quæ contra aliorum regulam variè declinantur; ut hoc Cœlum, hi cœli, hoc vas vasis, hæc vasa vasorum. In hunc librum congessi, Anomala, Defectiva, & Abundantia, tanquam generali nomine hæc omnia Heteroclita debeant dici. Juxta illum Badii versiculum vulgi ab usu sumptum:

Deficit aut Variat Heteroclita vox vel abundat.

Irregulariter declinatur nomen sive variat, quinque modis: primò, variat genus, ut hoc cœlum; hi cœli. Secundó, variat declinationẽ tantum, ut hoc vas vasis, hæc vasa vasorum. Tertiò, variat genus & declinationem, ut hoc epulum, hæ epulæ. Quartó, variat sive irregulariter format obliquos: ut Jupiter Jovis. Quinto contra aliorum modum aliquot casus finit, ut ambo, duo, quæ ex præcedente libro nota sunt. De Heteroclitis, proprie nominatis dicam primum, inde defectiva & abundantia enucleabo.

Anomala, sive Heteroclita & primum in singulari Masculina, in plurali neutra.

Mascula sũt primo numero, sed neutra secũdo *Díndymus, infernus, locus, Ismarus*, & *joca, cetus, Mænala, Taygetus*, ceu *tartara, Massica, Avernus Sibila, Pangæus*, ceu *Tænara Carbasa*. Dant hi

Quædam

Quædam plurali: verum *loca* non damus arti.

In ſingulari maſculina, in plurali neutra ſunt omnia hic poſita, hic Dindymus, hæc dindyma, &c. ſed hic aut hæc Carbaſus, pluraliter hæc carbaſa. Quædam horum etiam maſculina ſunt in plurali, & ſic non ſunt Heteroclita, ut hic locus, & pluraliter hi loci, vel hæc loca, Hic jocus, & pluraliter hi joci, vel hæc joca, Sed notandum quod locus quando eſt argumenti ſedes, ad Rhetoricæ vel Dialecticæ pertinens curam, non habet in plurali loca ſed loci tantum. Dindymus eſt mons Phrygiæ, Infernus *the Hell* Sed adjectivi potius naturam habet: ut ſupernus. Iſmarus, mons Thraciæ Jocus, ludus eſt in verbis, *a mow*. Cetus piſcis maximus, hi ceti & hæc cete, *a whale*. Virg.

Immania cete Mænalus, mons Arcadiæ. Taygetus, mons Laconiæ. Tartarus, idē eſt quod infernus *the Hell*: Tartari Tartarorum, populus quidam eſt Scythiæ, Maſſicus, mons Campaniæ optimi vini ferax. Avernus, Cāpaniæ lacus propter circumſtantes ſylvas fœtidiſſimus. Deſcribit eum Virg. 6. Æn. Sibilus, fictium eſt nomen, flatum quendam ſignificans, *hiſſing*. Pangæus promontorium eſt Thraciæ, Tænarus, promontorium Laconiæ At hujuſmodi propria eatenus etiam inter abundantia referri poterunt. quod in ſingulari & plurali idem ſignificant.

In ſingulari fœminina, in plurali neutra.

Hæc prius, hæc poſt, dant tibi *Pergamus* atque *ſupellex*.

Hæc duo nomina Pergamus & Supellex dant hæc prius, & poſt. in ſingulari ſunt generis fœminini, in plurali generis neutri. ut hæc pergamus, hæc ſupellex: & pluraliter hæc pergama, hæc ſupellectilia, Pergamus Regia fuit Priami, in plurali idem ſignificat & non plura, *the Palace of King Priamus*.

In ſingulari neutra, in plurali maſculina.

Màſcula pluráli nùmero, ſunt neutra priore,
Elyſium, *Cælum*: quibus apte jungitur *Argos*
Pluráli numero ſũt mâſcula neutráve *frænum*
Et *filum*, *clauſtrum*, *raſtrum*, conjunge *capiſtrum*

Eſt primo numero neutrũ plus, omne ſecũdo.

In ſingulari neutri generis, in plurali maſculini ſunt: hoc Elyſium, hi Elyſii: hoc Cœlum, hi cœli: hoc Argos, hi Argi. Quæ ſequuntur in plurali tam neutri quam maſculini generis ſunt. ut hoc frænum filum, &c. Plus in ſingulari ſolum neutri, in plurali omnis: ut hi & hæ plures, & hæc plura. Elyſium, locus bonarum animarum, *the reſting place of the good ſouls.* Cœlum, *the Heaven.* Argos hi Argi, urbs Græciæ. Frænum, *a bridle.* Filum, *a threed.* Clauſtrum *a Bar.* Raſtrum, *a ſpade.* Capiſtrum, *an horſe halter.*

In ſingulari neutra, in plurali fœminina.

Dic *epulas* & *delicias:* numerus prior *um* dat.
Bálnea dic vel *eas*: tantũ prior *um* número dat.
Nũdinũ apud veteres, nũc uſus *nũdinæ* habebit:

Pauca in ſingulari ſunt neutri generis, & in plurali numero fœminini: ut hoc Epulum, hæ epulæ: hoc delicium, hæ deliciæ: hoc balneum hæc balnea balneorũ, vel hæ balneæ balnearũ. Epulũ, multis non videtur Anomalum, quia aliud in ſingulari quã plurali ſignificat. Nam epulum eſt teſte Valla conviviũ pompoſum, & variis cibis comparatũ, *a great banket.* Epulæ ſunt cibi quotidiani, *cuſtomable cheare.* Hanc differentiam confundi oſtendit Calepinus. Ideo inter Heteroclita pono. Delicium, hæ deliciæ, *delite & pleaſure:* Balneũ; hæc balnea, vel hæ balneæ, *the ſtoves.* Nundinum dixerunt veteres, nunc pluraliter tantum hæ nundinæ dicimus, *a common faire.*

OBLIQUI HETEROCLITI.

Anórmes ſervant obliquos nómina quædam,
Júpiter eſt teſtis, cum multis ante retectis.

Multa nomina anormiter faciunt ſuos obliquos: ut caro carnis lac lactis. Jupiter Jovis. Sic hepar, femur, robur, ſanguis, turbo, Anio, ſupellex. Sic poëma in dativo ablativoque poematis melius quam poematibus. Item ambo duo, & plura antè declarata. Cauſa in multis eſt quia alii fuerunt olim nominativi: ut carnis, lacte, Jovis, itiner, jecur & jecinus, robor, teſte Phoca: hepas, femor, ſanguen, turben. Anien, ſupellectile, poematum, &c. Irregulariter etiam obliquos habent pronomina, Ego & tu.

¶ Anomal-

¶ Anomala declinatione, Vas, Iugerum, Domus.

Vas vasis ternæ, pluraliter esto secundæ.
Plurali tantum numero sit *jugera* ternæ.
Attamen effertur cum *jugere jugeris* apte.
Partim sit quartæ, partim *domus* esto secundæ.

Vas vasis neutri gẽeris, in singulari ẽst declinatiõis tertiæ in plurali secũdæ: ut hæc vasa vasorũ, vasis, quia olim dicebãt hoc vasũ.

Declinemus sic jugerum. Nominativo jugerum, Genitivo jugeris vel jugeri. Dativo jugero. Accus. & vocat. jugerum. Ablat. jugero vel jugere. Et pluraliter Nominativo accusativo & Vocativo jugera Genitivo jugerum: Dativo & Ablativo jugeris vel jugeribus: ab antiquo nominativo iugus vel iuger. Est autem jugerum, spatium agri uno die ab uno pàri boum aut equorum arati, *as much ground as two oxen may till in a day.*

Domus sic flectitur. Nominativo hæc domus: genitivo huius domi & domus: dat: huic domui, accus hanc domum: vocat. O domus. abl. hac domo Et plural. hæ domus: gen, harũ domuũ vel domorũ: dat: his dõibus. ac. has domos, voc. O domus abl. dõibus, est itaq; domus partim secundæ declinationis, partim quartæ, domi genitivus, locũ ædificii denotat, & põitur adverbialiter; ut sum domi, *i.* in domo. Domus genitivus, ædificiũ significat, ut culmen domus *the rigging of an house.* Hanc formã declinandi sequuntur quædam arborum nomina, Laurus, Quercus, Cornus, pinus, &c.

DEFECTIVA.

Defectiva nomina sunt quibus aliquid in plena declinatione repertum deest, vel casus variatio, ut centum; vel casus aliquando, ut sponte, vel alter numerorum, ut arma. Sed prius quam ad rem accedam, declarabo casuales formas, quæ sunt septem: Aptota, monoptota, diptota, triptota, tetraptota, pentaptota, hexaptota. Nomen itaque Aptoton est quod per omnes casus uniformiter currit, ut quatuor: & dicitur ab a, id est sine, & ptosis, id est casus, quasi sine casus variatione. Monoptotum est quod unicum casum habet: ut natu. Aliquando etiam plureis, sed qui similes esse solent, ut expes: & dicitur à monos, id est solus vel unicus & ptosis. Diptotum est, quod duas diversas voces habet ut Inficiæ, inficias: Dicitur à dis, id est bis, & ptosis. Triptotum

um, nomen quod tres diverſos caſus habet: ut Templum, templi, templo, dicitur a tris, id eſt tres, & ptoſis, Tetraptotum, nomen quod in declinatione habet quatuor diverſas voces: ut Puer, pueri, puero, puerum: a tetras id eſt quatuor, & ptoſis, Pentaptotum, quod in declinatione ſua habet quinque diverſas voces ut Dominus, domini, domino, dominum, domine. Dicitur a pente id eſt quinque, & ptoſis. Hexaptotum, ab hex id eſt ſex, & ptoſis. Hexaptotum eſt quod in declinatione ſua ſex habet varias voces: ut unus, unius, uni, unum, une, uno.

APTOTA ID EST INDECLINABILIA

Nomen in *u* nullum numero variabo priore.
Nuſquã nomẽ in *i*, numeroſq; notaſq; reflecto
Hinc *duo*, *tres*, *unus*, vólumus cum *míllia* demi,
Et quæ dat *centum*: teſtem tibi ponè *ducénti*.

Nullũ nomen in *u* variatur in numero ſingulari, veluti cornu, veru. Nullum nomẽ in *i* declinatur: ut gummi, ſinapi, nauci. Numerorum cardinalium id eſt principalium, unde alii inclinantur numeri, nomina non declinantur: ut quatuor, quinque, centum, ducentum, mille adjecta: &c. Hinc excipimus duo duæ duo: tres tria. Et principium numeri potius quã numerus, unus, una, unũ. Nec mile ſubſtantivũ unicolor, in plurali eſt milia, miliũ milibus, declinantur etiam compoſita à centum: ut ducenti, trecenti, quingenti, &c. Nomina literarum cum dictionibus materialiter (ut loquuntur) poſitis, aptota ſunt: ut a Alpha, g Gamma, Magiſtri. Si dicas magiſtri eſt genitivi caſus. Sed materialiter poſita nomina nonnunquam flectuntur: ut ab homine componitur nemo.

Barbara multa, id eſt nec Græca, nec Latina.

Barbara multa manẽt nõflexa, quibus dato *cepe*
ondo, *pedum*, *nequam*, *nugas*, *hir*, *faſq;* *nefaſque*
il, *nihil*, *inſtar*, *ador*, *tot*, *quot*, cũ prole utriuſq;
Adde *neceſſe* datis *frit*, *præſtoq;* plurima jũgunt
docti, ut *Rhemis*: tu *Rhemi* flectere debes.

Multa barbara, id eſt nec Latina nec Græca, ſunt indeclinabilia: Bel, quem noſtri Belum vocitant: fuit primus Aſſyriorum Rex,

poſt

post mortem habitus Deus, Cepe, *an onyon*. Pondo, *a pound*: ped *a shepherds club*: Nequam, *wicked*: Nugas, idem quod nuga mendax, *a clatterer*. Instar significat ad æquiparationē, *in like*

Virg: *Instar montis equum divina Palladis arte*
Ædificant, sectaque intexunt abiete costas.

Ador est frumenti species. Non declinantur etiam tot, quot, utriusque composita totidem, quotquot, aliquot, necesse, & qu idem valet, necessum. Frit, *the black in the crop of the corn*. Præ idem est quod præsens *present*. Adde dictis git, cete, Tempe, pet, Cim, subtal. Virus, *poyson*. Quidam dicunt virus declinari secundam declinationem viri, viro, &c. Barbari cum multis is quæ recensere non libet, jungunt oppidorum & pagorum mina quæ in is fingunt desinere: Bergis, Brugis. Tu dices plu Terminatione Bergæ, Bergarum, Bergis, Bergas. Rhemi, Rhem rum, Rhemis.

Nominativo singulari carentia, cum paucis aliis.

Vix retinēt rectum, *frondis* cum *femine*, *frug*
Cum *ditione*, *dapis*, *precis* et *necis*, et *vicis* at
Remigis: addis *opem*, nisi divam significaris,
Verberis adjicito: *primoris* Servius addit.
Aleo dat rectos, ut *gàneo* jungitur *expes*,
Gáneo vult etiam quartum: *sàtiâs* dabit *ate*,
Nō *later*, aut *viscus*, cum doctis ferre vereb
Nex, *remex* et *daps* parcè utēs, pulchra puta

Frondis &c. carent nominativo & vocativo. Ganeo, *a drunk br harlot*. Et alio, *a dycer*. cum expes, quasi sine spe, *hopelesse*. bent nominativum & vocativum solum. Accus. ganeonē aliqua legitur. Satias, id est satietas, *satiety*, Habet nominativum & cativum & abl. singularem. Frequens est Grammaticis de defe vis dissensio, doctissimos igitur sequere, & hoc observa, ut r inventis, raro utare. Frondis, notæ jam significationis est frugis, Virgil: *Frons Tenera*, dixit. Feminis femini, ablat: fem Et pluraliter femina integrum est. Festus nominativo femen tur. Sunt autem femina, interiora femora, exteriora. Ditionis

tioni, ditionem, Abl. ditione, *Dominion or Empire.* Dapis, dapi, dapem, Abl. dape, plurale dapes integrum eſt, Dapes cibi opipari *delicate diſhes or cheer.* Precis, preci, precem, Abl: prece, plurale preces integrum eſt. *prayers.* Necis, neci, necẽ, Abl: nece *ſlaughter.* Cicero nex dixit. Inſidiatori & latroni quæ poteſt afferri injuſta nex? Vicis, vici, vicem, Abl. vice, plurale vices, vicibus. Pluralem genitivum non reperi, & in ſingulari vicis, vici, rariſſimè leges. Vices ſunt alternationes, *courſe or time about.* Faciam vice tua, id eſt pro te. Remigis genitivo, datus eſt lib. 2. Nominativus: ex neceſſitate. Opis, opi, opem: abl. ope, *help.* Plurale opes, integrum eſt, quod ſignificat ſæpiſſimè divitias, *Riches.* Ops, opis quando integrum eſt ſignificat, Deam terræ, *the goddeſſe of the earth.* Verber, nominativus cum dativo verberi rariſſime leguntur, *a long wand or ſcourge.* Servius recte addit (quod natura adjectivum eſt) primoris id eſt primi & principalis. Later & viſcus nominativi frequentiores ſunt doctis, quam ut eorum obliqui à Grammaticis, iis privari debeant.

VOCATIVO CARENTIA.

Quærens, diſtribuens, infinitumq; neganſque.
Et réferens, vocitante carẽt, pronõen ut omne
Quatuor exceptis, *noſter, noſtras, meus, & tu.*

Vocativo carent interrogativa: ut Quis, qualis, Diſtributiva, ut quiſque, omnis: cujus plurale omnes collective aliquando caret, & ſic vocativum habet, Virg: *Diique Deæque omnes.* Infinita, ut aliquis, ſiquis, Negativa, ut Nemo, nullus neuter. Relativa, ut Qui, qualis. Omne pronomen præter tu, meus, noſter, noſtras: meus in vocativo mi facit, & meus rariſſimè.

SOLI ABLATIVI.

Eſt ablativus nonnúllis ſolus in uſu,
Obice, ſponte, diu, noctu, natu, impete, juſſu,
Aſtu cum *promptu, permiſſu, flamine,* junge.
Impetis & ſpontis, flaméné leges aliquando.

Quædam in ſingulari numero ſolum ablativum in uſu habent. Obice, cujus nominativus apud Grammaticos aliquando pro obex, in plurali obices & obicibus ſunt in uſu: obicum nuſ-

quam inveni, Sponte, *willingly*. Genitivus ſpontis etiã eſt in uſu licet rariore. Diu, id eſt die, *in the day time*. Noctu, id eſt nocte plerunque adverbia ſunt, *in the night*. Natu, id eſt nativitate & ætate, *of age*. Hinc major natu *elder of age*. Maximus natu *eldeſt*. Impete ab antiquo nominativo impes, *with force*. Unde adhuc reperitur genitivus ſingularis impetis. Juſſu *by cõmand* & permiſſu *with tollerance*. Vix quicquã in uſu habent præter ablativos juſſu permiſſu. hoc juſſum, permiſſum. In plurali, hæc juſſa, permiſſa integra ſunt, Aſtu *by ſubtilty*. Terent. *Aſtu rem tractavit*. Promptu *in readyneſſe*. Flamine, *with blowing*. Plurale flamina integr eſt, & Cicero uſus eſt nominativo flamen in Arato.

Quibus deſunt Genit. Dati. & Ablat. plurales:

Plurali numero cum ſexto tertius abſit,
Et patrius quintæ: *res* atque *dies* capis inde.
Talia ſunt *jus*, *thus*, *æs*, *os*. *far*, *defruta*, *morum*,
Hordea, *mulſa*, *forũ*, *vinũ*, *mare*: jungito *rus*, *me*
Oribus, *& vinis*, *&* plura legendo notabis.

Nomina quintæ declinationis in plurali carent genitivo, d tivo & ablativo.

Excipiuntur à Priſciano tantum duo, res rerum, dies dieru Cic. Oſtendit in Top. minus latinè dici ſpecierum ſpecieb quorum caſuũ apud dialecticos frequens uſus eſt. Caeter ſecun Grammaticos eiſdem caſibus jus, thus, os, oris &c. Defrutũ vinum decoctum ad mediam uſque partem *half ſodden wine*. M rum *a mulberry* Hordeum *Bear*. Mulſum potus dulcis ex vi & melle. *Meid*. Forum, eſt locus ubi publicæ emptiones & ve tiones fiunt, cauſæque aguntur, *a mercat place*. Rus, *the land countrey without towns*. Jungi poſſunt vel raro, vel nunqu habentia dictos caſus hyems, fel, crux, &c. Doctiſſimi tamen bus & vinis dixerunt, & ſic plura uſurpata invenies.

Reliqua certis caſibus carentia.

Cætera Maſculei rectum removeto priôrem
Dic *fors forte*, *luesq́*, *luem*, *macti* dato *macte*,
Tantundem ſolum *tantîdem* debet habere.

Cũ primo, quartũ, quintũq; *ſpecus* petit: & *plus Pluris*, & *à pluri* neutrum: plurale ſit omne.
Suppetiæ, *inficiæ* dant quartum: *dica dat* as, am.
Deque *veru veruum* tollunt: *grates* dato fratres
Gratis, *grate* leges: *repetundârum repetundis*.
Vis, *vis*, *vim*, *vi*, dat, quondam has *veis*, *nunc* fero *vires*.
Auſim cum magno Fabio bene dicere *tabum*.

Hæc cætera, hoc cæterum, nominativum ſingularem maſculini generis in uſu non habet, qui eſſet cæter. Hoc fors, o fors, ab. forte *chance*, Invenies tam fors quam fortè adverbiaſcere. Lues, hanc luem, aliquando etiam ab hac lue, *an infecting ſickneſſe*, O macte & pluraliter, O macti, quaſi magis aucte, magis aucti, dictiones quibus aliquẽ laudamus cum exhortatione ad virtutẽ aut gloriã. Virg. 9. Æn: *Macte puer virtute nova, ſic itur ad aſtra.*

Tantundem, tantidem, tantundem, cæteris caret. Dicitur quaſi tantum idem, id eſt æquè tantum *even as much*, Specus in nominativo accuſativo, vocativoque dum eſt neutri generis. Specoris ſpecori, ſpecore, in uſu non ſunt. Hoc plus, hujus pluris, hoc plus ab hoc pluri. Plurale, hi & hæ plures, & hæc plura, integrũ eſt. Hæ ſuppe iæ, has ſuppetias, *help*, Hæ inficiæ, has inficias, *denying*, Eo infi as, id eſt nego, *I deny*, Hæc dica, hanc dicam, has dicas, *an accuſation or proceſſe*, Veruum genitivus in uſu non eſt, veru, *a ſpeet*. Grates ſine genitivo, dativo, vel ablativo plurali, in ſingulari ſolum habet genitivum gratis, ablativo grate, & ſignificat gratias, *thanks*, Harum repetundarum, abl. his repetundis tantum, i. pecuniarum aut rerum principi vel populo ſurreptarum *goods ſought again ſtollen from Prince or people:* ut Cic. Verrem accuſavit repetundarum. Vis, hujus vis, hanc vim, abl. vi. Et pluraliter has veis apud veteres, nũc ab antiquo ſingulari dicimus hæ vires, virium, viribus, &c. Hujus tabi, abl. hoc tabo tantum, ut Grammatici volunt. Sed Quint: in paſtu cadaveris etiam tabum dixit. caret tamen plurali ut tabes: cum quo ſaniem ſanguinemque corruptum ſignificat, *rotten and putrified blood and worſome*

Plurali numero carentia.

Propria plurali nisi sint pluralia tantùm,
Cuncta carét: cum mensuratis, herba, frutĕxq;
De specie lòquimur, tamen hæc quandòque leguntur
Pluráli numero, partes ubi significamus:
Sicut *vina*, *fabæ*. Plurale tenent quoque raró
Abstractũ, nomen quintæ, nomenq, elementi

Plurali numero carent propria nomina, quarumcunque rerum nisi sint tantum pluralis numeri, Exempla sunt propria homin ut Joannes, Jacobus, Anna, Phillis. Montium: ut Ossa, Olymp Sic nomina oppidorum, Planetarum, &c. Dixi, nisi pluralia si tantum, propter Athenæ, Gabii, Artaxata, &c. Venetia regio e at Venetiæ Venetiarum, Venetiæ urbs. Argos hi Argi, Mæn lus, hæc Mænala, & huic similia abundantia sunt, quatenus singulari & plurali idem valent. Item hæc Fidena, hæ fidenæ, h Mycena vel mycene Mycenes, vel hæ Mycenæ Mycenarum, plura oppidorum nomina quorum singularia & pluralia sunt nitus synonima. Galliæ Galliarum, Hispaniæ Hispaniarum cimus, quia est Gallia Comata, Togata, Brachata, Hispania citeri ulterior. Invenimus etiam in plurali non quidem propriè sed pellativè. Jacobi, Scipiones, Hectores, Mecœnates, &c. Secun plurali carent nomina rerum quæcunque referuntur in pond vel mensuram: ut nomina metallorum, aurum, plumbum, &c. N mina frumentorum: ut Triticum, siligo, &c. Et leguminum ervum, cannabis, & multa alia, ut Lac, butyrum, lardum, sevu Loquimur autem de specialibus. Nam generalia pluraliter de nari nihil impedit: ut Metalla, liquores, frumenta, legumina, & Quin etiam specialia in plurali numero quandoque leguntur, partem significare volumus: ut vina, hordea, pisæ vel pisa, fab æra, electra, farra defruta, mella, quibus vix sunt in plurali ge tivus, dativus vel ablativus. Item herbarum, fruticumque nom na raro pluralem numerum habent. ut Apium, filer. Nonnulla liquando habent ut Lolia, lilia, rosæ, rutæ, cepæ, myricæ geni um multis aliis. Declaranda sunt nonnulla vocabula hujus

gulæ. Metallum est omnis dura materia in terræ visceribus nata, *all kind of mettal.* Nam Plinius etiam lapides vocat metalla. Isidorus septem ponit nomina metallorum magis vulgata: Aurum, argentum, electrum, stannum, plumbum, æs, & ferrum: sub quibus intelliguntur orichalcum & chalybs. Aurum *gold* argentum *silver.* Electrū *gold mixt with the fift part of silver.* Stannū *tin*, plumbum *lead* æs *copper.* Orichalcum *brasse or latton.* Ferrum *yron.* Chalybs *steel.* Lardum vel laridum, *Bacon*, sevum est pinguedo cornigerorum animalium, *Tallon.* Minium est terra rubra, *red lead*, Frumentum quod spicis continetur: ut hordeum, *all kinde of corn.* Legumen est quod nascitur in folliculis, ut fabæ pisa *pease, beans, and such kinde of corn.*

Plurale tenent quoque raro) Sententia est, nomina abstracta, id est, substantiva ab adjectivis deducta virtutes significantia aut vitia, cum nominibus quintæ declinatiōis, & nominibus elemētorum raro tenent pluralem numerum. Exempla de abstractis. Juventus *youth.* Socordia & vecordia *foolishnes.* Sic Parsimonia, memoria, eloquentia, avaritia, insania, paupertas, inopia, parcitas, infantia, humilitas, senium, marcor, poetica, dialectica, &c. Exempla de nominibus quintæ declinationis, ut Fides, Macies, pernicies, caries, dies pro tempore. Sanies, sanguis corruptus. Exempla elementorum, terra, aqua, aer, ignis, quæ (excepto aër) pluralem admittunt omnia, ubi non totum elementum, sed aliquas parteis significamus. Habent quoque pluralem ex aliis compiura ut sine dubio dies & res cum pluribus quintæ declinationis nominibus, & multa abstracta. Ideo dixi non semper, sed raro.

Ovid. *Vulgus amicitias utilitate probat.*

RARO PLURALIA.

Masc. Vix plurale tenēt *limus* cū *sanguine sumus*
Et *fimus*, & *mundus*, *muscus*, cū *nemine*, *pontus*,
Captorum *carcer*, *sopor*, & *pulvis*, *penus*, *uncus*,
Cæstus, ceu *cultus*, pro auro, *ros* & *genuinus*.
Fœmin. *Gloria*, *fama*, *lues*, *pax*, *gaila*, *fames*, *fuga*, *vita*,
Culpa, *strues* *pix*, *gaza*, *salus*, cumq; *indole*, *arena*,

Mors, tuſſis, proles, tabes, labes, ſoboleſque,
Talio cum *cholera, ſitis,* atque *humus* et *pertuita,*
Lux, plebs, jungantur *pubes, contagio, bilis:*
N. *hir, cœnũ, fel, pus, ver, nectar, ador nihil, hepar*
Nil, jubar & nihilum, gluten, vulgus, pelaguſq́,
Ævũ, ſal, barathrũ cũ *manna, mammona, paſcha.*
Juſtitium, fœnum, virus cum *mane, neceſſum,*
Atque *neceſſe, ſalum, ſolium, fas, inſtar, & halec.*
Adde *nefas, letũ, vitrum, viſcum* atq; *macellum.*
Et *nitrum, ſpicum, ſinumq́, geluq́, ſolumq́,*
Atq; *lutũ.* Sunt his qui longe plura notarunt
Si bene diſcutias doctorum ſcripta virorum,
Multa ſecus cernes, quã lex vult grãmaticorũ

Raro habent pluralem numerum hæc nomina. Limus, ſanguis, ſimus, &c. Limus i. cœnum & terra madida, *ſlime.* Sanguis in ſacris ſolum pluraliter legi, ut virum ſanguinum & doloſum abominabitur Dominus. Fimus, *dung.* Mundus vel mundum pro omni eo quo ſe ornat mulier, in plurali non reperitur, *a woman attyre,* Alias apud naturales Philoſophos pluralem habet. Muſcus, *muſk or fog of walls or trees.* Pontus, *the ſea,* Carcer, *priſon,* Sopor, *a ſound ſleep.* Sub penus comprehende penũ & penu idem ſignificantia, *a girnel of victual,* Uncus, *a cleik,* Cæſtus *a kinde of weapon,* Ceſtus etiam eſt cingulum ſponſæ nubentis *ſpouſing girdle.* Cultus pro eo quod vulgo folium auri dicitur *gold foylie,* Genuinus, dens in extrema gingiva homini ſæpe vigeſimo anno naſcens interdum vigeſimo octavo, *a chaft tooth.* Sequentia fœminina ſunt: Gloria, Quint. conſentiens laus bonarum gloria apellatur. Fama *fame or report,* pax, *peace,* Galla *a gal or ſhoe laſt,* Fames, *hunger,* Fuga, *flight.* Vita pro modo vivẽ pluraliter leges. *life,* Terent. in Adel. Inſpicere tanquam in ſpeculo, hominum vitas jubeo, Pix *pick,* Strues, *a heap of wood,* Gaza, *Riches,* Indoles, eſt in pueris ſignificatio quædam fututæ pro-

bitat

bitatis, *an appearing of disposition to vertue.* In viris signum est præsentis virtutis, & aliquando in malum capitur. Arena, *sand.* proles, fœtus animalis, *the fruit of man or beast*, Labes, *a spot*, Soboles, à soboleſcendo, i. ſuccreſcendo, dicitur *ſucceſſion of children.* Asinius Pollio, pulchrè hoc nomine utitur ſcribens ad Cicer. Et robur & ſoboles militum interiit. ſi quidem quæ nuntiantur ulla ex parte vera ſunt. Cholera, *choler*: Pituita, *phlegme.* Lux, *light.* Pluraliter legitur pro diebus, luces & lucibus, non lucum aut lucium. Pubes, *the hair on the ſecret parts.* Contagio eſt morbi ex contactu propagatio, *infection.* Inter neutra, plurali carent hæc nomina, hir, cœnum, &c. Cœnum eſt lutum & terra humore reſoluta, *clay*, Fel, *gall*, Ver, anni pars, Martium, Aprilem, & Maium continens, *the ſpring-time.* Nectar deorum potus dulciſſimus, *the drink of the gods*, Nil, nihil, nihilum, *nothing.* Gluten ſive glutinum *glew*, utrumque plurali caret. Vulgus maſculine aliquando pluralem habet, Ævum *long age*, Sal maſculine pluralem dabit etiam pro condimento. Barathrum, locus Athenis erat unde damnati præcipitabantur: & capitur pro immenſa profunditate & inferno *a deep gulf or hel.* Juſtitium, quaſi juris ſtatio dicitur: & eſt juris dicendi intermiſſio *Vacance.* Fœnum, *hay.* Mane, *the morning*, neceſſe vel neceſſum dicitur in quo ceſſandum non eſt *neceſſary.* Salum *the ſea*, Solium, *the kings throne*, Letum ſine dipthongo & aſpiratione, *death.* Vitrũ, ubi parteis ſignificamus in plurali reperitur *glaſſe*, Viſcum vel maſculine viſcus, utrumque ſine plurali, *Bird lyme*, Macellum, *a fleſh or fiſh mercat.*

Nitrum, ſalis ſpecies, quo ſordes corporum veſtiumq; purgantur, *ſalt peter.* Spicum, acumen ad ſpicæ ſimilitudinem, ſinum vel ſinus, vaſculum ventroſum eſt, & accipitur pro flaſco, *a boſome or bowked veſſel.* Plaut. Hic cum vino ſinus fertur. Gelu *froſt*, junge dictis unuſquiſque. Jungenda cenſent alii plura: Sed in hoc plerique falluntur, quod in duobus aut tribus auctoribus non reperta, nuſquam inveniri ilico clamitant. Itaque ſiqua dixero carere aliquo vel caſu vel numero, tantiſper ab illis abſtineas dum è claris auctoribus me falſũ deprehẽdes & tum illos potius quã me imitare hac obſervantia tamen, ne raro inventis affectatè utendum putes.

SINGULARI NUMERO CARENTIA.

Diſtribuens nũmerus cum *cardine*, *feſta*, *libris*

Cum *ludis*, *urbs*; multa carẽt nũero ista priore.
Dant quidã libri numerũ tantũmodo primũ.

Numeri distributivi ut bini, terni, carent singulari numero nisi singulariter pro numero cardinali ponantur, Septeno gurgite, pro septem gurgitibus: apud Virg. Septuageno coitu, apud Plin. Numeri cardinales ut duo, tres, quatuor, &c Sub his continentur totidem, aliquot, quot. Unus principium numeri est non numerus. Tertio. nomina festorũ singulari numero carent: ut Vulcanãlia, Bacchanalia Saturnalia, Opalia, Vinalia, Neptũalia, Quinquatria, Megalesia, Floralia, Liberalia, Feralia, & cætera festorum nomina, Horum quædam, quorum deorum, aut dearum fuerint, derivatio indicat: ut Vulcanalia, festa vulcani, *the feasts of Vulcan*, Floralia floræ deæ Festa vel ludi, *the feasts of the goddesse Flora*. Vinalia autẽ erant quibus jovi novũ vinũ libabant. Quinquatria, quinq; diebus Palladi fiebant. Megalesia, festa erant ludi magnæ matris deorum, sed ludi sæpius Megalenses dicuntur. Feralia, à ferendis in sepulchra epulis dicta sunt, teste Varrone, *the feasts of the dead* Horum declinatio patet ex 2 lib. Parentalia parentalium vel parentaliorum parentalibus: festa quæ parentibus defunctis fiunt. Nonnulla totã malunt sequi eundam declinationẽ ut Repotia, repotiorũ, repotiis, celebratur cũ postridie nuptias apud novum maritum quasi renovata potatio *drinking or banquets the morn after marriage*. Item festorum nomina sunt Latinæ & Neomeniæ, Quarto singulari carent multa librorum nomina: ut Georgica Bucolica, Chronica, Bibliotheca Rhetorica Rhetoricorum Nam Rhetorica Rhetoricæ, ipsa ars bene ornatéq; dicendi. Quinto ludorum nomina, ut Apollinares Circenses, Quinquatres, Circenses dicti sunt, quod in circo fiebant. Sexto multa oppidorum, aut pagorum nomina: ut Parii Thebæ, Artaxata, Hierosolima: Invenies etiã in singulari, Hierosolyma Hierosolymæ. adud Suetoniũ & Tacitum contra Vallam

Masculina Pluralia tantum.

Masculei generis sunt hæc pluràlia tantum,
Annales, sentes, cancelli, Liberi, amores:
Vepres, carceribus, Luceres, cani, Lemures do
Furfuribus, geminis, natales, Cœlitibus ceu

Manes, & cassis, superi, loculi, atque *penates:*
Cuique prius foret as, *majores,* atque *minores:*
Primores, fasti vel *fastus,* adde *Quirites,*
Et *pugillares, Seres, Careſque saleſque:*
Atque *lares, pisces,* signū, ceu *menstrua menſes*
Atque *fori fasces, proceres* sic *posteri & antes,*
Mores, inferi & ambo dabis sic *sodiquecilli.*
Interdum numero potientur pauca priore.

Masculina tantum pluralia sunt, Annales, sentes, cancelli &c. Quorum no nulla aliquando reperiuntur in numero singulari: Quæ nec penitus refugiemus, neque affectabimus. Sentes, *thornes* Cancelli, *stanchers or tirlises.* Liberi *children.* Amores pro turpibus & venereis, *filthy love.* Nisi adjectivo distinguantur, veluti honesti amores. Vepres, *a brier.* Carceres, *the place where horse begin their race* In hac significatione reperitur etiam singulariter, Cic. A carcere ad calcem revocari. Luceres, nobiles quida Romani. Cani *white hairs in old men,* Lemures, *bugils and ghosts,* Furfures *lumps in the head* Pro purgamento farinæ etiā singulariter dixit Serenus. *Additur excussus niveæ similagine furfur.*

Gemini & gemelli, *twines.* Natales, nascendi conditio, *nobility of blood* Natalis in singulari est dies, quo quis nascitur Cœlites, *saints in heaven,* Manes, *the soules departed* Cassis, *grins.* Superi, *they that are in heaven,* Inferi, *they that are in hel.* Posteri, *our successours.* Loculi *bags for money* Penates, *house gods or the house:* Item pluralia tantum sunt quædam quæ in as desinerent si singularem numerum haberent ut Primates, Oprimates, &c. Sunt autem primates civium primi, *the principle of the people,* Optimates probissimi, *the head men of a towne.* Summates, sunt civium summi *the chiefe of a Realm or citie,* Infimates infimi, *the inferior people* Item hæc, Majores, *our elders,* Minores, *our successours* Primores communis generis quia naturā habet adjectivi ut memminimus supra, *first or chief.* Tac. Erat Othoni, celebre convivium primoribus fœminis virisque. Neutrum est apud Cicer. 1 Orat. Ne primoribus quidem labris attigissent. Reperitur sæpe singulariter

viter, Gellius, primore aſpectu. Idem Si me non fallit quod quide in primori pueritia legerim. Faſti faſtorum, vel faſtus faſtuum, l ber eſt in quo totius anni res Romanæ & cauſæ faſtorum expli cantur. Quirites ſunt Romani á Quirino, id eſt Romulo *the peop of Rome*, Pugillares, *writting tables*, pro eodem dicimus pugillar pugillarium, pugillaribus, & reperitur utrumq; aliquando in ſi gulari. Seres & Cares populorum nomina ſunt, Sales, *merry wor or ſports*, Reperitur in hoc ſignificatu ſæpiſſime ſingulariter.

Catul. *Nulla in tam magno corpore mica ſalis.*

Cicero: P. Scipio omnes ſale facetiiſque ſuperabat. Lares *hou holdgods or the houſe*, Piſces, ſignum cœleſte. Menſes pro me ſtruis, ſingulari caret, Plinius. Cujus ſemen menſes & urinam ci Fori, pars navis, qua à prora in puppim diſcurritur, *the hatch of a ſhip:* Cicero cum alii malos ſcandant, alii per foros curſite alii ſentinam exhauriant. Faſces, conſulatus, aut prætura, q virgarum faſces ante magiſtratus portabantur, *the offices of noble men of Rome*: Proceres, *nobility:* Antes, ſulci & vitium or nes, *the outer pillars of an houſe, or firſt ranks of vines.* Virg.

Jam canit extremos effœtus vinitor antes

Mores teſte, Diomede, pro vitæ modo, nam & boni & mali m res dicuntur *manners!* Sic codiquecilli, id eſt codicilli, Tmeſis m tri gratia, Sunt autem codicilli, epiſtolæ & libelli, *epiſtles or bo* Sulp, *Ciceronis puer mihi obviam venit cum codicillis.* Juriſco ſulti aliter uſurpant. Addunt quidam plura: ut Aborigines, anti Italiæ populi *people of Italy.* Ludi pro ſpectaculis, *common pla*

FOEMININA PLURALIA TANTUM.

Hæc muliebria ſunt tantùm plurália *grates*,
Suppètiæ, *cunæ*, *chàrites*, *látebræ*, *phaleræq;*,
Antiæ, et *ambages*, *Alpes*, *argutiæ*, et *ædes*,
Præſtigiæ, *exquiliæ*, *bigæ*, cum fratribus, *Id*
Et *decimæ*, *inficiæ*, *nugæ*, *ſcalæq;*, *foreſq;*,
Copiæ, et *antennæ*, *Gades*, *diræ*, atque *Caléndæ*
Feriæ, et *exequiæ*, *gingivæ*, *literæ*, et *antæ*,
Et *decretales*, *inimicitiæ* quoque et *aræ*,

Nav

Naniæ, & illecebræ, genæ, opes, nonæ, tenebræque,
Exùviæ, indúviæ, paleæ, sálebræ, scatebræque,
Cum *valvis, tricæ, thermæ* cum *nàribus*, atque
Blanditiis, & *compedibus*, cum *sordibus* adde,
Clitellæ, sortes, fortùnæ, divitiæque,
Gratiæ, & *insidiæ:* sic *cantes, relliquiæque,*
Quisquiliæ, lactes, mappæque, minæque, plagæque
Núptiæ, & *excùbiæ*, cum *primis, primitiisque.*
Infériæ, et *scopæ: partes* si factio fiat.
Cætera vix versu contingit dicere: verùm
Interdum numero potientur pauca priore.

Hæc fœminina carent singulari ut dicunt Grammatici. Ego vero eorũ quædã sæpicule singulariter flexa notavi. cũæ, *a cradle*, Charites i. gratiæ, *the three graces*, Latebræ, *lurking places*, Phaleræ quorum ornamenta, *a horse harnessing*, Antiæ *rowles of haire on before heads of women*, Ambages, *boutgates*, Alpes, montes sunt taliam terminantes. Argutiæ, subtilitates & acutè malitioseq; dictum aut factum *naughty subtilities*, Ædes: pro domo, *a house*, Quando singularem habet, templum significat, sed fere semper cum adjectione, ut ædes sacra, ædes Jovis. Præstigiæ oculorum illusio per incantationem, vel dexteritatem, celeritatem, agilitatemque, *juglary*, Inveniuntur etiam præstigia præstigiorum. Exquiliæ, mons Romanus, id est mons Exquilinus. Bigæ cum fratribus, id est, cum iis quæ ejusdem sunt originis: ut Trigæ, quadrigæ, &c. Bigæ currus, à duobus equis tractus, *a cart or coach with two horses*, Quadrigæ à quatuor, *a cart with foure horse*, Sejugæ sex, *with six horses*, Monigæ ab unico *with on horse*. Capiuntur etiam pro ipsis equis, & reperiuntur sæpe singulariter contra Grammaticorum legem, quæ exigit teste Servio: ut nomina significantia res ex plurimis constantes, singulari careant: ut Bigæ Scalæ, Scopæ, Decimæ, *tithes*, Nugæ, *clatters*, Scalæ, quæ latiores habent gradus, & immobiles, permanent, *a staire or standing ladder*, Scala est quæ ex teretibus lignis, aliave materia constructa,

huc

huc atque illuc transferri potest Differentia plerumque non atte
ditur & plurali sæpius utimur, Fores, *a doore*, Copiæ pro exerci
an hoste, Antennæ, lignum ex transverso mali navalis positum, u
de pendent vela *the Rea*, Gades, duæ sunt insulæ in extremo no
orbis versus Occidentem, ubi Europa ab Africa dividitur. Di
furiæ inferni. Kalendæ, primus dies cujuslibet mensis *the first d
of the moneth*, Feriæ, dies festi ac feriati, *holy dayes*, Vulgus con
Latine loquentium consuetudinem, dicit Feria secunda, Fe
tertia, &c. Exequiæ funebre officium *Funerals for the dead*, G
givæ, caro in qua dentes gignuntur *the chafts*, Literæ id est E
istola, & disciplinæ quæ literarum monumentis mandatæ su
Antæ, lapides qui utrunque latus ostii muniunt, *the jambs o
doore or port*, Decretales, Pontificum constitutiones *the decreet
Bishops*, Inimicitiæ, procul dubio singulariter invenitur *unfrie
ship*, Cicero 4. Tusculanorum, Inimicitia est ira ulciscendi te
pus observans. Aræ pro penatibus teste Diomede, *house-gods*. N
niæ, carmen funebre proprie est, *a doolsong*, & capitur pro q
vis inepto cantu aut sermone, Illecebræ, *entisements*, frequens
in singulari, Cicero pro Milone. Quis ignorat maximam ille
bram esse peccandi, impunitatis spem? Genæ partes capitis in
malas & auriculas *the cheeks*, Opes pro divitiis, *Riches*, Non
dies quidam in mense. Tenebræ, *darkneſſe*, Exuviæ *spoile of
nemies*, Induviæ *garments*, Palæ *chaffe*, Salebræ loca aspera ve
quosa per quæ salire oportet *irksome paſſages*, Scatebræ *springs
waters*, Valvæ, Januæ quæ in se replicantur, *folded doores*, Tr
capilli sunt qui pedibus pullorum gallinaceorum involuti gress
impediunt: Capitur pro re nihili, *trifles and naughty impedime
ut Spinæ, quod etiam singulari caret, Thermæ *hote ſtoves*, Na
the noſtrils, Blanditiæ, *flattering words*, Compedes pedum vin
la, *fetters*, Sordes *filth or avarice*, Clitellæ, *a packe ſadle*, So
i. oraculum & Dei responsum *an oracle of the gods*, Fortunæ Fo
es. Terent. Omnes laudabant fortunas meas qui gnatum habe
tali ingenio præditum. Gratiæ, dea quædam, *Goddeſſes of frie
ſhip*, Insidiæ, Laquei & occulti doli, dolosaque expectatio ad
grediendum aliquem, *crafty watching*, Cantes, *pipes of organs*, R
liquiæ *the remnant of any thing*, Quisquiliæ, *fallen leaves fr
tress or other naughty things*, Lactes, intestina per quæ cibus la

ue, propriè in homine & ove: ut indicat Plinius, *the trypes:* Mappæ frequens est in singulari, Horat lib: 1 Epist: 5. v. 22. —— *Ne turpe toral, ne sordida mappa Corruget nares:* —— Dicitur etiam mappum, *a board cloath.* Minæ, *threatnings,* plagæ pro reti tantum *nets for wilde beasts,* Nuptiæ *marriage,* Excubiæ vigiliæ militum *watches,* Primæ id est primæ partes, *the first places.* Sic secundæ significat secundas partes, *the second places.* Cic: in Oratore. Quis unquam dubitat quin in republica nostra, primas loquentia tenuerit semper, secundas juriscientia? primitiæ quæ in aliqua re sunt prima & principalia, *the first fruits,* Inferiæ, sacra defunctorum, & exequiæ *sacrifice for the dead, or to the infernall gods.* Scopæ *a besome,* Partes, pro factione, junguntur his omnibus pauca alia: ut Ceremoniæ *ceremonies,* Minutiæ, partes parvum, *smal bits,* Offuciæ *crafty deceits,* Manubiæ pecuniæ ex venditæ præda, *a prey or booting,* Facetiæ *merry words or deeds.* Fidiculæ *kinde of punishment with cords,* Fidicula fidiculæ, *a gittern or a lute.*

Neutra pluralia tantum.

Tantū pluràlis numeri sunt neutra. *juga, arma,*
veria cum *rostris, effata, crepundia, bactra,*
Exta, cibaria, tesqua, Ceraunia, classica lustra,
Cum *castris, flabris, cunabula, justa, pudenda.*
Transtra, verenda, bonis, et *munia* do *paraphernis*
Aulæis, lachanis: libis, comitia lector
Addes cum *spoliis præcordia:* sunto secundæ,
Hæc *carchesia,* uti *vinacea,* & *ostia, serta,*
Ostrea Grammatici, *bellaria* pleraque jungunt.
Balia sit ternæ ceu *lumina, mœnia,* sicut
Vigillaria, uti *sponsalia millia* junge.
Et *vetera* atque *mapalia,* sic *magalia* flecto:
Pluraq; perfacilis melius quæ prosa recludet,
Interdum numero potientur pauca priore.

Neutra tantum pluralia sunt juga, arma, &c. Quorum pauca

singularem numerum quandoque habent. Juga, montiũ cacum
na *tops of mountains*, Invenitur quandoque in hac significatio
singulariter, Arma, *weapons*, Seria, *earneſt matters*, Roſtra
cus Romæ in quo concionabantur, roſtris hoſtilium navium
natus, *a place in Rome where the Oratours made their orati*
Effata ultimæ augurum precationes *the laſt prayers of divine*
Crepundia, reculæ pueris ludendi gratia datæ, *childrens pupp*
ut enſiculi, puppæ, imagunculæ, Bactra populus in Scythia, &
ſa regio, in eaque regione urbs. Exta, *intralls*, Cibaria, *delic*
meats, Teſqua *deſart and difficile places*, Ceraunia, montes Ep
Claſſica *trumpets*, Caſtra, *a camp where an hoſt remains*, H
junguntur æſtiva, hiberna, ſtativa. Flabra, *blowing of winde*
Flabrum inſtrumentum quo flabra fiunt, *winde fan*, Cunab
& ſimiliter incunabula, ſunt cunæ, *a cradle*, & rerum primor
Juſta. *funerals*, Pudenda & verenda, ex adjectivis in ſubſtan
tranſierunt, quia intelligimus membra ſemper, *the ſecret me*
bers, Tranſtra *ſeats in a ſhip*, Bona pro divitiis, *goods or ric*
Munia, *publick offices*, Parapherna, præter dotem data fœ
nis *womens jewels*, Aulæa, *Tapeſtrie*, Lachana, *all kind of*
ing herbs, Liba panis dulciarii genus, *a loaf*, Comitia, conve
populi ad magiſtratus creandos. pro ipſa magiſtratus electio
ſemper pluraliter dicitur, *a convention for chooſing of magiſtr*
or a Parliament. Pro loco autem ubi comitia celebrantur, di
tur comitium frequenter. Spolia. *ſpoile of enemies*, Præcor
cartilago circa cor, *the filme of the heart*, Carchefia, *the hole of*
Maſt where the ſhrewds are faſtned, Macrobius refert carchei
ſummam eſſe veli navalis partem, & poculum procerum
mediam partem compreſſum, anſa à ſummo ad infimum per
gente. Vinacea *hooles of grapes preſſed*, Oſtia *the mouth of ri*
Serta, *garlands of flowrs*, Oſtrea *oyſters*, Invenitur etiam fœ
nini, & ſæpius in plurali quam in ſingulari; ut Oſtreæ oſt
rum. Bellaria *deſert after meat*, Græcè Tragemmata & pem
dicuntur. Omnia nomina jam dicta, ſecundæ declinati
ſunt, ſequentia vero tertiæ ut ilia, quod tamen ipſum per ſe
dam quandoque invenitur. Sunt autem ilia, teſte Plinio, ar
quædam inter veſicam & alvum ad pubem tendentes &
ſunt ilia interiora: Vocant etiam ilia inferiores laterum
res quas reſpiratio præcipue concutit. Lumina pro o

he eyes, Mœnia *the wals of a towne*, Sponſalia, genitivo ſponſalium, vel per ſecundam ſponſaliorum: dativo ſponſalibus, ſunt futurarum nuptiarum promiſſio, *ſpouſage or wedding*, Milia pro miliari, *a mile*, Vetera pro loco quodam, frequenter in Tacito. Magalia, *countrey cottages*, Magalia, idem. Addi his poſſunt pluralia in ſingulari rarius inventa, tam ſecũdæ declinationis: ut Vivaria ripudia, ſcruta, multitia, quam tertiæ, ut Lemuria, penetralia, palearia pro pelle, à collo bovis dependente, Nam pro locis ubi ponuntur paleæ ad ſecundam declinationem pertinet, haberque ſingulare non infrequens palearium. Carent etiã ſingulari neutra quædam indeclinabilia: ut Tempe, Cete & pondo, Tempe, *pleaſant places in Theſſalie*, Abuſive quæcunque loca quibus nemora præſertim & ſylvæ gratiam addunt, Tempe vocamus.

Abundantia,

Multiplex uno ſenſu dicàtur abùndans:
Tignus vel *tignum* ſit teſtis, *piſaque piſum:*
Cũ pene innúmeris, quæ léctio multa docébit.

Nomen abundans eſt, quod in eadẽ ſignificatiõe multifariã efferur, & diverſa habet accidentia: ut Tignus vel tignum, eſt quævis rabs in ædificio, & proprie cui tectũ innititur *a beam, or bulk of n houſe*, Talia ſunt multiplicia, de quibus ponam modos aliquot Primo quædam ſola terminatione abundant; arbos arbor; planeta planetes: 2 Quædam ſola declinatione, Laurus lauri vel aurus. 3 Solo genere, ſicuti dubia omnia. 4 Terminatione & eclinatione ſimul: ut caſſis, idis, vel caſſida, dæ: Maceria vel maeries. 5 Declinatione & genere: ut hic vel hæc ficus, ci: & hæc cus, hujus ficus. 6 Terminatione & genere: ut hic ſyngrahus phi, hæc ſyngrapha phæ. Hic tonitrus & hoc tonitru. 7 Quædam caſibus diverſis in declinatione, genere & terminatione dem abundant, Chremes etis vel Chremes. Sic feſtorum nena in genitivis pluralibus; Vulcanaliorum vel ium, 8 Quæam ſub eadem ſignificatione diverſis numeris efferuntur. Fidea, næ, vel fidenæ, arum, & que talia multa apud probatos aubores eſt legere. Sed quia eorum numerus eſt maximus, quæ terbinatione plurifariam inveniuntur, paucula ſubjiciam.

Alluvium vel alluvio vel alluvies, hujus alluvii: *aſpait of wa-*

te

ter. Angiportus vel angiportum, *a litle row or close.* Abrotanu
vel abrotanum, *southernwood*, Hoc Amygdalum vel hæc amygda
hujus amygdalæ, *an almond*, Aranea, vel araneus *an ettercap.*
dagium vel adagio, *a proverb.* Anapis vel anapus, *a river in Sici*
Ambago vel ambages, sed rarius in singulari, Acinus, vel aci
acinæ, vel frequentius acinum *little kirnels in raisings and ot*
fruit: Adam vel Adamus, Abraham vel Abrahamus Arar vel a
ris: Baculus vel sine plurali baculum, Baptismus, vel baptismu
Baptisma i. ablutio *baptisme or washing*, Buccina vel buccinu
a trumpet. Buxus vel buxum, *a Bush tree*, Balteus vel balteum
sword belt or stoothed belt. Pers.

——*Ilia subter. Cacum vulnus habet: sed lato balteus aur*
Protegit. ——

Curriculus vel curriculum, *a litle chariot or a running pl*
Carrus vel carra, vel carruca, *a chariot:* Cubitus vel cubitum,
elbow, or the measure of an foot and an halfe. Commentarius
commentarium, liber rerum summas continens, librique exp
tio *an abridgement, or exposition of a book*, Crystallum vel cryst
lus *crystall*, Consortium vel consortio, *company or fellowsh*
Colluvium vel colluvio vel colluvies *an heap of filth*, Capo,
capus *a capon*, Clypeus vel clypeum, *a Buckler*, Calcaneus
calcaneum, *the heel*, Colostrum vel colostra, *the first milk af*
the birth, beesting, Compago vel compages, *a joyning toget*
Cavilla, cavillum, *a merry mock.* Apuleius etiam dicit cavil
Conclave vel conclavium, *a secret chamber*, Plautus in Aulul
Conclavium mihi pervium facitis, Clathrus vel clathrum, *a b*
Cepa vel cepe, *an onyon*, Cerasus vel Cerasum, *a cherrie*,

Propert. *Hic dulces cerasos, hic autumnalia poma.*

Contages vel contagio, vel contagium, *a contagious sicken*
Dictamnus vel dictamnum herba quædã, *dictanie*, Dipondius
dipondium, duo pondo, *two pounds*, Diluvium vel diluvies, *a sp*
of water, Eventus vel eventum, *chance*, Fundum vel fund
land or ground, sed fundum sæpius pro imo rei capitur, *the b*
tome of any thing, Fretum vel fretus, Per quartam declination
id est mare, *the sea.* Lucr. teste Prisc.

Angustoq; fretu rapidum mare dividit undis

Lucretium imitatus videtur Cicero quinto in Verrem, Per
gusto, inquit, fretu divisa, Guttus vel guttum, *a narrow nec*

veſſell: Galerus vel galerum, latior pileus; *a broad hat:* Ganea ganeæ, vel ganeum ganei, helluonum & meretricum diverſorium, *a Bordel houſe:* Gobio vel gobius *an haddock:* Hebenus vel hebenũ *an heben tree:* Helleborus vel helleborum, *hellebore:* Hibiſcus vel hibiſcum, herba malvæ ſimilis *wilde mallowes:* Hemiſtichium vel hemiſtichius, *an halfe verſe:* Jubilus vel jubilum, vox eſt lætantis *joyfull ſhouting and crying:* Hic aut hæc Intybus, vel hoc intybum, *Cicorie,* Ludius vel ludio, i. hiſtrio *a player of interludes,* Ludia talis mulier Luctus vel luctum, *mourning:* Lanio vel lanius. *a butcher.* Labium apud Gellium ſæpe Labia labiæ, Mendum vel merda, *a fault:* Margarita Margaritum vel Margaris, *a pearle:* Monitus vel monitum, *an advertiſment:* mulctra vel mulctrum, vel mulctrale, vas in quod mulgetur, *a kit or milk tub.* Invenitur naſus, naſa, naſum: ſed in uſu eſt naſus, *the noſe:* Nepes vel Nepis, vel Nepet, oppidi Etruriæ nomen. Peribolus vel peribolum circuitus, *a compaſſe or circuit:* Papyrus vel papyrum, *paper.* Piſa vel piſum, *peaſe.* Punctum aliquando punctus, *a point.* Horat.

Omne tulit punctum qui miſcuit utile dulci.

Plinius. Neque enim aliud terra univerſa quam mundi punctus. Pileus & pileum *a bonnet:* Paſcua paſcuæ, vel paſcuum, *paſtural place for beſtial:* Porrus legitur apud Celſum lib. 4. ed uſitatius eſt porrum, *a leeke:* Piſtrina & piſtrinum, *a mill or bakehouſe:* Poſtica vel poſticum, *a backe-doore, or poſterne gate.* Pavus vel pavo, *a peacock:* proluvies vel proluvium, vel proluvio, *filth:* Puſius & puſio, *a litle childe:* Phorcus, Phorcyn, & Phorcys, pater Meduſæ. Rapa & rapum, *a rape:* Rictus vel Rictum, *the mouth or gaping thereof:* Ramus & ramale. *a branch:* Retis, & rete, *a Net,* Rhenus & Rhenum. Sabulum vel Sabulo, *groſſe ſand:* Syngrapha & ſyngraphum, & ſyngraphus, literæ à multis conſcriptæ vel ab uno nomine multorum, qui vel adſcribunt, vel ſigilla appendunt in rei veritatem, *an handwrit or obligation,* Plautus, *Age, iſtum oſtende quem conſcripſi ſyngraphum, inter me, & amicam, & lenam.* Saguntus vel Saguntum, *a towne of Spain:* Strabo & Strabus, *gleyd.* Scorpius & ſcorpio, *a ſcorpion,* & ſydereſte ſignum, & nodoſum flagellum. Supparus vel ſupparum, genteum femorale dictum, quod ſupra appareat, *a ſmoke or topſayle.* Satan & Satanas, *a devil.* Theſaurus & Theſaurum, *a treaſure:* Textrina, & textrinum, *a webſters houſe,* Taxus vel taxum,

an Ewe tree Thymus vel melius thymum, *Tyme.* Torques & tor quis. *a chain.* Vesper vel Vesperum, & vespera, *the evening time evening starre.* Invenitur & Hesperus in eadem significatione.

Ite domum saturæ, venit Hesperus, ite capellæ.

Xystus vel xystum, ampla porticus in qua athletæ, per hiber tempora exercentur, aut locus amœnus & ad deambulatione commodus, *a gallerie or walking place.*

Quæ composita diversarum declinationum efficiunt.

Vs vel *is* orta volunt *limus, cera, arma, bacillu*
Norma, jugũ, clivus, nervus, somnùs q̃ animùs q̃
Pluraq; cum *frano*, quæ glossa recludet abũ

Quædam nomina faciunt adjectiva compositæ figuræ, secun vel tertiæ declinationis: quorum tamen alia sunt aliis frequent ra: ut a Limus fit illimus vel illimis id est, sine limo vel cœn *without slime.* Ovid. 3. Met. v. 407.

Fons erat illimis nitidis argenteus undis.

Item sublimus & sublimis *high.* Virg.

Sublimes in equis redeunt, pacemque reportant.

A Cera sincerus & sinceris, *clean, undefiled,* Horat.

Sincerum est nisi vas quodcunque infundis acescit.

A nomine arma, inermus vel inermis, quasi sine armis, *with armour.* A baculus diminutivum est bacillus: hinc imbe lus & imbecillis, *weake.* Norma, *a square or rule.* A normis o *rule:* Jugum, *a yoke,* Hinc Bijugi vel Bijuges, duo animalia jugata. *two yoked beasts.* Quadrijugi, quatuor, *foure yoked be*

Virgil. *Martis bijuges*

Idem. *Centum quadrijugos agitabo ad flumina curr*

Clivus *the paith of an hill.* Acclivus vel acclivis *rysing up to an hight.* Declivus vel declivis, *leaning downward.* Nervu *sinew.* Enervus & enervis, *weake and tender.* Valla notavit semper in declinatione tertia dici insomnis & exsomnis, per cundam vero semisomnus, *halfe sleeping.* Animus, *the mind spirit and courage* Hinc Exanimus vel exanimis, inanimus & animis, magnanimus, pusillanimus, &c. Infrænus vel infræ quasi sine fræno, id est indomitus. Effrænis vel Effrænus id *undanted.* Sic à barba dicimus inberbis vel imberbus, teste

ello, Ab annus, perennus. vel perennis. à lumbus, elumbus & lumbis, i. debilis & erigere se non valens, *very weak.*

Nomina sub eadem nominativi terminatione, & genere diversarum declinationum.

Multa tibi flexum dãt quartum, sive secundũ,
Ut *domus*, & *laurus*, *ficus*, *colus*, & *penus* adde,
Et *lacus* & *quercus*, *pinus*, *cornus*, *monitusq;*,
Et quendam *lectus*, veteres ita plúrima flectũt.
Est aliis varius flexus: pro teste *sequester*.
Cætera ne longum faciam, tibi glossa recludet.

Abundant nomina quædam declinatione, ut quæ sunt secundæ ut quartæ declinationis. saltem in aliquibus casibus, ut domus, nte satis declaratum: Laurus, ficus, fœmininum, ut ostensum est ib. prim, & alia multa. Hæc laurus, hujus lauri, dativo lauro antum, hanc laurum, O laure, Abl. lauro, & aliquando lauru, æ lauri, harum laurorum, his lauris, has lauros & laurus, O lau-i. Abl. lauris, *a lawrel tree.* Colus secundæ est, præter ablativũ ingularem, qui per utramque profertur, hac colu vel colo, *a rock*, Penus, cui adjungere potes specus, in generibus declaratum est. acus, hujus laci vel lacus: *a logh*. Reliqua per quartam effert. Quercus, pinus, cornus, & laurus arborum nomina sunt, Quar-æ sunt multa quæ olim per secundam quoque flectebantur, t monitus, ornatus, quæstus, saltus, aditus, tumultus, & plura lia, Pl. in Amph. dixit lectus locus, pro lecti locus, quod exo-evit: quia nunc solum secundæ est. Sequester, sequestris sequestre. per tertiam flecti dictum est libro primo. Invenitur etiam n secunda declinatione sequester, sequestra, sequestrum. Sunt uæ pro diversitate declinationum diversas habent significatio-es: ut acus fœmininum quartæ est, neutrum vero tertiæ. Signi-cationes patent ex libris præcedentibus. Item acus aci masculinum secundæ est, & piscem quendam significat. Sunt etiam quæ n eadem declinatione pro diversitate obliquorum diversa sig-ificant: ut Acer aceris. est arbor *a maser tree*. Acer acris, id st strenuus. *sharp and bold.* Hujusmodi omnia huc pertinere vi-entur, si recte dictum est, Multiplex uno sensu dicatur abun-ans.

DE COMPARATIONIBUS.
LIBER QUARTUS.

COmparatio est rei ad rem collatio, Gradus Comparationis sunt tres: Positivus, Comparativus, & Superlativus. Positivus est, qui rem sine excessu significat, ut doctus. Comparativus, qui rem cum excessu quidem significat, sed non summo: ut doctior. Superlativus est, qui rem summo cum excessu significat: ut doctissimus. Hunc excedit quandoque comparativus, Cicero ad filium. Vale mi Cicero, tibique persuade mihi esse charissimum, sed multo fore chariorem, si talibus monumentis præceptisq; lætabere.

Nomina sola adjectiva comparantur, eaque non omnia, Quorum significatio potest augeri vel minui, ut pulcher, dulcis, fœlix, &c. propria propter aliquod accidens rebus insitum comparari leges, ut Nero, quia magnæ fuit crudelitatis, dicimus Neronior pro crudelior.

Comparatio est triplex, voce tantum, significatione tantum, utroque modo.

Comparatio voce tantum, fit ubi vox convenit, significatio discordat: ut à novus novissimus, id est ultimus. Sunt enim maxime nova fere ultima, Novior sunt qui negent recte dici:

Comparatio significatione tantum est, ubi significatio convenit vox discordat, ut bonus, melior, optimus. Comparatio voce & significatione est, ubi cum voce significatio convenit: ut doctus, doctior, doctissimus.

Formatio Comparativorum.

Doctior à *docti* est: ita formes cuncta secundum.
Tolle *sinisterior*, *melior*, *pejor*, *minor*, & *plus*.
Cum *major*. Donant *ficus* & *dicus*, entior aptè.

Comparativus à nomine secundæ declinationis fit à genitivo singulari addita *or* syllaba: pro communi genere, & us pro neutro: ut doctus, doctior, doctius. amicus, amicior, amicius: non ut tantum indocti amicitior: spurcus spurcior: pudicus pudicior: non spurcitior, nec pudicitior spurcus, *filthy*. Mart.

Mun

Munera quod ſenibus viduiſque ingentia mittis,
Vis te munificum Cargiliane vocem:
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.

Deterior deterrimus, ab inuſitato nomine deter, deteri, quod malum ſignificat, & cui aliquid quaſi detritum eſt, ne bonum ſit. Excipiuntur a regula ſiniſter, ſiniſterior, bonus melior, malus, pejor, parvus, minor: multus plus, ſolum in neutro genere, & hoc in ſingulari numero: At in plurali bi & hæ plures, & hæc plura vel pluria: Item magnus major. Siniſter aliquando ſignificat adverſum vel noxium, *noyſome.* Virg: 1. Georg.

Arboribuſque ſatiſque, Notus pecorique ſiniſter.

E diverſo, dexter interdum eſt idem quod proſper & favens *right or proſperous*, à quo dexterior regulariter. A facio ſunt quædam adjectiva in ficus, & à dico vel dicax, in dicus penult. correpta, Mirificus, mirificentior *marvelous*, Munificus *liberal*, Maledicus *evil ſpeaking*, Falſidicus, *lying*. Addunt a volo, benevolus, malevolus: A loquor magniloquus, &c. benevolentior magniloquentior, &c.

Fortior à *forti* eſt: Facies ita cætera ternæ.
Junior excipiunt, à nequam *nequior* exit.

Comparativus, ſi poſitivus fuerit tertiæ, fit a dativo ſingulari addito or, ut Forti fortior, pauperi pauperior. Hic & hæc potis & hoc pote, id eſt potens: ſolum nominativum invenitur nunc habere: unde potior potiſsimus, id eſt melior & optimus: quaſi potentior potentiſſimus. Excipitur a regula unicum nomen, Juvenis junior, legitur aliquando juvenior. Nequam citra ullam exceptionem, nequior nequiſsimus facit, quia eſt indeclinabile: Sic à frugi habebuntur frugalior, frugaliſſimus, ſed ut notat Quint. frugalis eſt dictio parum proba.

Superlativorum formatio.

Errimus adjiciet ſuperánti. Dant timus *exter*
Et *citer*, & *dexter*: quibus addes rite *ſiniſter*.
Dic etiam *extremus*. *maturus* dat *rimus* apte,

Vel ſimus. huic jũgũt *ſatur*. à *vet⁹* eſt *rimus uſq;*
Poſitivus in er addit ſuperlativo rimus, rima, rimum, ut niger, nigerrimus, deter, deterrimus, pauper, pauperrimus, pauperrima, pauperrimum: Nota hiſce nominibus, celebris, ſalubris, alacris, & ſiqua ſunt ejus farinæ alia, quæ non in *er* tantum, ſed etiam in *is* maſculine inveniuntur; raro alia dari Superlativa quam in rimus: ut celeberrimus, ſaluberrimus, alacerrimus.

Excipiuntur a regula Exter exterior extimus vel extremus, ſiniſter ſiniſterior ſiniſtimus. Exter idem eſt quod externus, *ſtranger*. Papin: 11. Thebaidos.

Sed quid apud tales queis nec ſua pignora curæ
Exter hones?

Valerius exterarum gentium dixit. Et virgilius extera regna. Citer cítra citrum, quod eſt citra, *near*. Maturus, maturiſsimus vel maturrimus, ab antiquo nomine matur. Sic ſatur ſaturrimus & ſaturiſsimus, ut quidam volunt. Vetus veterrimus tantum habet. Eſt autem maturum quod tempeſtivum dicitur, *ripe*: ut matura fruges, matura poma. Satur, plenus cibo *full*. Terent.

Sed tu cum ſatur, atque ebria eris, puer ut ſit ſatur facito,

In reliquis *ſimus* accipiet pátrius poſitivi,
Atque dativus in i: tamen *s ſimus* uſq; præibit.
Excipe *poſtremus*, *ſupremus*, & *optimus*: atque
Peſſimus, *& minim⁹*, cũ *máximus*, *intimus* addes.
Plurimus, *infimus* adjunges. *entiſſimus* autem
A *ficus* atq; *dicus*, facito. *Limus is* dato demptum.
Cũ *fácilis*, *gracilis*, *ágilis*, *ſimiliſque*, *humiliſque*.

Si poſitivus non deſinit in r, tunc ſuperlativus fit a genitivo poſitivi in ſecunda declinatione, vel a dativo tertiæ, addendo s & *mus*, ut celſi celſiſsimus, excelſi excelſiſsimus. Celſus & excelſus id eſt excellens, altus *excellent*. Huic forti fortiſsimus.

Excipiuntur a regula poſterus poſtremus, ſuperus ſupremus, bonus optimus, malus peſsimus, parvus minimus, magnus maximus. Interus vel inter intera interum. Veteres dicebant, ut ſuperus, hinc interior, intimus. Multus plurimus, multa plurima, mul-

um, plus, plurimum. Infer vel inferus, inferior infimus, quæ non solùm ad locum, verum etiam ad dignitatem pertinent. Terentius.

Tace tu, quem ego esse infra infimos omnes puto homines.

Nomina à facio in ficus, à dico vel dicax in dicus, habent entissimus: ut maleficus maleficentissimus, maledicus maledicentissimus. Quandoq; regulares horum inveniuntur superlativi, sed apud vetustiores, Terent. *Mirificissimus est patruus tuus.* Hæc quinque, Facilis, gracilis, agilis, humilis, similis; & ab his composita: ut difficilis, absimilis, faciunt superlativos abjiciendo *e*, additis *limus* syllabis, & ita concurrunt duo *ll*, ut facillimus, agillimus. His additur à Valla docilis, docillimus. Facilis *easie*, Huic contrarium est difficilis, *uneasie*. Cic. *Amanti nihil est difficile*, Agilis, *prompt and souple*, Gracilis, *small*, Humilis, *laigh or low*, Docilis, *easie to learn*. Contrarium est indocilis.

Comparatio imperfecta.

Anterior superante caret, *juvenisque, senexque,*
Sicut *adolescens:* cui *dives* pluraque jungunt.
Temperior solum est. Ignorant hæc positivum,
Ultimus, ulterior, prior, et *primus, propiorque:*
Proximus, ocyor atque *ocissimus* adjiciantur.

Anter vel anterus Veteres dixêre, Hinc anterior anterius, sine superlativo: ut juvenis juvenior, vel junis junior, senex senior, adolescens adolescentior, ut dives divitior. Ter. *Quam inique comparatum est, ut hi qui minus habent semper divitioribus aliquid addant.* Dis ditior ditissimus integrũ est, Multi addunt superlativo carentibus, Remissus remissior tantum, salutaris salutarior. Infinitus infinitior. Opimus opimior, Longinquus longinquior. Propinquus propinquior. Temperior vel rectius temporior, id est tempestivior, à tempore deductum *timely*, caret positivo & superlativo. Huic addunt habitior, *fatter*, At ejus positivo superlativoque utitur Gellius in lepidissimo exemplo. P Scipio Nasica & M. Pompilius, cum equitum censum agerent, equum nimis strigosum & male habitum, sed equitĕ ejus huberrimum & habitissimum viderunt. Et cur inquiunt, ita est: ut tu sis quam equus curatior? Quoniam inquit ego me curo, equum Statius meus servus: Ultrà, pridem, & prope non comparantur, quicquid dicat Prisc. cum su-

nam teſte Diomede ulterior ultimus,& authore Plinio prior primus, propior proximus carẽt poſitivo. Dicimus & ocyor ocyſſimus poſitivo carere,nam græco ocys,id eſt velox, Latini non utuntur. Sunt etiã quibus negatur comparativus: ut falſus falſiſſimus, perſuaſus perſuaſiſſimus, apricus apriciſſimus, immeritus immeritiſſimus,invitus inviti ſſimus. Legitur tamen invitius adverbialiter, juriſconſultus, juriſconſultiſſimus, comis comiſſimus,nuper vel nuperus nuperrimus, id eſt recentiſſimus.

Vs ſi vocalis præcat, rarò gradus exit,
More prius dicto. *Tenuis* non additur apte,
Mobile fixa gradus non dant adverbia quædã

Quando vocalis præcedit in poſitivo ſyllabam us nomen amittit, nunquam aut raro comparatur more dicto,i.in *or* & *ſimus*,at ubi comparatione opus eſt,jungitur vice comparativi cum adverbio magis,ſuperlativi vero cum adverbio maximè:ut Idoneus magis Idoneus. maximè idoneus: Sic arduus, *hard or difficile.*

Mart. *Ardua res hæc eſt, opibus non tradere mores.*

Pius proprie, qui quos debet reveretur,colit & amat,ut Parentes & Deum *meek and godly*, Induſtrius, *diligent and ingenious*, Inglorius *without glory or honour*, Strenuus *ſtrong and diligent*, Incurius,*negligent*, injurius *injurious*, Ratio regulæ eſt, quia cõparativus regulariter formatus debet ſuperare poſitivũ una ſyllaba,ut docti doctior. Et quia i littera inter duas vocales efficitur cõſonans,comparativus horũ nominũ non ſuperaret poſitivum & ſi *i* non fuerit conſonans,ut ſuperaret: jam naſceretur cacophaton. Quis enim libenter audiat injurior pentaſyllabum. Sed autores hæc Grãmaticorum ratio non movit ſemper. Invenies enim adſſiduus,aſſiduior aſſiduiſſimus: à ſtrenuus ſtrẽuior ſtrẽuiſſimus. Et pius invenitur habere pientiſsimus,ab inuſitato nomine pientis, piiſsimus in epiſtola Antonii, ut male latinum notat Cic: Philippica decima tertia. Tu porro,inquit ne pios quidem, ſed piiſſimos quæris, & quod verbum omnino nullum in lingua Latina eſt,id propter tuam divinam pietatem novam inducis. Alexander ſcitè negavit regulariter comparari poſſe tenuis. Apud Latiniſſimos enim invenies tenuior tenuiſsimus. Sicuti quædam adjectiva,ut ſupra:ita quædam adverbia comparantur, ut doctè,doctiùs, doctiſsimè. Nomina ſubſtantiva non comparantur, ut dies, rex, &c.

DE PRÆTERITIS ET SUPINIS VERBORUM. LIBER QUINTUS.

COmpósitũ ſimplexq modo flectũtur eodẽ
Excipies quædam poſt clarè notificânda.

Verbum compoſitæ figuræ conjugatur ut ſimplicis & contra, ut Sedeo ſedes in præterito ſedi. poſsideo, poſsides, poſſidi. Excipiuntur quædam: ut Maneo manſi, immineo imminui. Et o eſt primæ conjugationis: reddo, addo, tertiæ. Sed hæc & alia aſsimdeclarabuntur in ſequentibus. Deinceps vero de præteritis & ſupinis tantum agemus. Nam reliqua ad coniugationis pertinentia, ex analogia & ſimilitudine verborum, Amo, Doceo, Leo, Audio, ſatis noſcuntur. Conjugatio eſt verborum per tempora declinatio.

A quoties mutatur in *i*, per *e* pono ſupina.
Tolle *habeo*, *do*, *go*, *ſápio*, *ſalio*, *ſtatuoque*.

Si verbum compoſitum mutet a ſimplicis in i. ſupinum retinebit ut facio feci factũ. reficio refeci refectum. Excipiuntur verba in go: ut Cado cecidi caſum: recido recidi recaſum. Et in go: ut Ago egi actum, adigo adegi adactũ. Et cõpoſita à Sapio. & habeo quia retinent i in ſupino: Deſipui deſipitũ, inhibui inhibitũ. Itẽ à ſalio, & ſtatuo, quæ pro a in ſupino, retinent u: ut inſilio inſilui inſultũ, Inſtituo inſtitui inſtitutũ. Hoc etiã notatu dignũ: Verba mutantia e in i, non perdunt e ſimplicis in præteritis & ſupinis: Emo emi emptum: redimo redemi redemptum: ſic ſedeo, inſideo &c. Compoſita à teneo non habent e in præteritis ſed ſupinis: Contineo continui contentũ. Cædo & lædo mutant æ diphthongum in i longum quod retinent cõpoſita in præteritis & ſupinis.

Cum geminat ſimplex, compóſto tolle priorẽ:
Quam retinet *do*, *ſto* natum, ceu *diſcere*, *poſco*.
Luria ſic olim, ceu nunc *præcurro*, *repungo*.
Principium ullius, nunquã duplicabo ſupini.

Cum ſimplex geminat principium præteriti, compoſitum non geminat: ut Mordeo momordi, Remordeo remordi, pello pepuli, impello compuli. Excipies cõpoſita à do, ſto, diſco, poſco, quia ſemper geminant: ut credo credidi, reſto reſtiti: ediſco edidici, repoſco

posco repopoſci. Sic olim plura: ut compoſita à curro, ut decurro, decurri. Sed nunc inter compoſita verbi curro, ſolum præcurro geminat principium. A pungo ſolum repungo geminat. Capitolinus apud Priſcian. Cum ei qui nos pupugit, talionem, id eſt vicem, nobis redditam oſtendimus, repupugi dicimus. Supinum nunquam principium geminat.

Si ſit *a* præſenti, non deſinit eſſe ſupino.

Quoties præſenti fuerit a, non aberit ſupino: licet in præteritis mutetur: ut facio feci factum. Fallo fefelli falſum.

Præteritis quæcunq; carent, ſpoliâbo ſupinis.

Quæcunque carent præteritis etiam carent ſupinis: ut pollisco, gliſco, &c. licet præteritorum & ſupinorum defectus ad ſequentem pertineat librum: tamen in hoc libro totam hanc rem abſolvam modo verbum non pluribus careat quam præteritis ſupinis: Brevius enim id & commodius fiet.

PRIMA CONJUGATIO.

PRæteritis *avi* facit *as*, *atúmque* ſupinis.

Verbum primæ conjugationis, facit præteritum perfecti indicativi modi à ſecunda perſona ſingularis numeri indicativi modi, Præſentis temporis ablata litera s & addita ſyllaba vi. in ſupinis mutatur in tum vel tu: ut Amo, amas, amavi, matum, amatu. Æquo, æquavi, æquatum. *to make equal.* Albo, *make white*, Libo *to taſte*, Prælibo *to taſte before*, Æſtuo, æſtuavi, æſtuatum, ſupinum vix invenitur, id eſt ferveo *to be or burn.* Excipiuntur pauca jam declaranda.

Excipe *do*, dedit, atq; datum: ſtetit atq; ſtatũ ſtitit, atq; ſtitum capit ap

Do dedi datum; Circundo circundedi circundatum. Sic Peſſundo, venundo, ſatisdo. Sto, ſteti, ſtatum, hujus compoſita ſtitum faciunt: ut præſto præſtiti præſtitum. Inſto inſtiti inſtitum. Da ſyllaba corripitur, ubicunq; eſt prima ſyllaba in conclinandis à do: ut dabam, dare. Ergo dic penultima brevi, Peſſundabam, circundabam, &c. Circundo, *to cloſe about*, ut Circumſaltus canibus. Venundo, *to ſell* Peſſundo, *to trampe down*, Satisdo, *to ſatisfie or pay*, Sto, *to ſtand*: Item ſtat, manet, aut certum

Virg. *Stat ſua cuique dies, breve & irrevocabile tempus,*
Omnibus eſt vitæ ——— ———

Sto conventis *to keep condition*, Per me non ſtetit id eſt, non
icauſa cur minus fieret. Adſto *to ſtand beſide*, Antiſto *to excell*,
eſto, *to abide or remain*, Præſto, i. do *to give*, Item excello, *to*
xcell, præſtat imperſonaliter, i. melius eſt *it is better*, in præte-
to præſtitit Conſto, *to ſtand with or abide*, Item conſtat, id eſt
quet *it is manifeſt*, Quanti conſtat liber, id eſt quanti emitur?
Diſto *to ſtand far or be diſtant*, Quantum diſtat hinc Roma?
uinquaginta miliaria, Exto *to appear forth*, Liber non extat, i.
uſquam invenitur, vel periit. Inſto *to be near*, ut paſcha inſtat
el operam do pro re acquirenda, *to be diligent*, Plaut. poſcit, in-
at, urget, non ſinit hominem quieſcere.

Dono *lavo*, lavi, lotum, lautũ, atque lavatum,
Poto magis potum: *Juvi*, jutúmque, juvare.

Lavo lavi, lotum vel lautum, (nam veteres, lavo, lavis, lavi,
avere per tertiam dixerunt) in ſupino etiam lavatum, ab eo quod
icebatur lavavi, *to waſh*. A lautum naſcitur lautus, quod ſi no-
nen eſt, mundum, delicatum, aut elegantem ſignificat. Poto, pota-
i potatum, & ſæpius potum: unde potor, potio, poturus. Potare
iunt eſſe luxuriæ, Bibere neceſsitatis, Compoto *to drink toge-*
ther, Compotor, qui cum alio ſolet potare. De hoc adagionẽ ha-
emus. *Odi memorem compotorem*, juvo juvi jutum, *to help*.

Virg. *Audentes fortuna juvat.*

Lectum eſt juvavi juvatum, Adjuvo, idem eſt quod juvo.

Terent. *Forteis, Fortuna adjuvat.*

Præbet *ĭi* per itum *cubo*, cum *ſono*, ſive *crepâre*,
Et *domo*, ſive *tono*, *veto*, cũ *plico*. *Nexo*, xui, xum.
Præbet *ui* per ctum *frico*, cum *ſeco*, junge necare
Nulla ſupina creat *mico*, dans micui. datur avi
Nonnullis. avi tantum dat *ſupplico*: ſicut
Omne *plico* verbũ quod dat cũ nõine junctũ.

Hæc ſeptem verba, Cubo, ſono, crepo, domo, tono, veto, plico,
aciunt per duas ſyllabas ui in præterito, & itum in ſupino: ut

Cubo

Cubo cubui cubitum, Nexo facit nexui nexum. Hæc tria ver
Frico, ſeco, neco, faciunt *ui* per duas ſyllabas in præterito, &
præcedente litera *c* ante *t* in ſupino. ut fricui frictum, ſecui, ſec
necui nectum. Mico micui facit abſque ſupino. Quædam ex di
tis etiam dant avi in præterito, & atum in ſupino: ut increpo
crepui vel increpavi. Implico implicui vel implicavi, implici
vel implicatum. Sic dimico dimicui fine ſupino, vel dimicavi
micatum. At ſupplico *humbly to require*, ſolum facit ſupplic
ſupplicatum: ut duplico duplicavi duplicatum. Cubo *to ly*. O
dictum eſt cubavi cubatum: unde cubatio dicimus. Sic doma
tonatio non domitio, tonitio, & contra domitus, domitor,
tius quam domatus domator. Compoſita à cubo corripiunt
nultimam, niſi aſſumant *m* ante *bo*, & fiant tertiæ conjugatio
ita tamen ut idem habeant præteritum: ut Accubo accubas,
accumbo accumbis accubui, *to ly or ſit down at table*:

Virg. *Tu das epulis accumbere di*

Occumbo vel occubo, *to die*. Virg.

In utrumque paratus,
Seu verſare dolos, ſeu certa occumbere morti.

Idem per primam dixit. *Nec adhuc crudelibus occubat umbr*
Sono *to ſound*, Compoſita penultimam corripiunt: ut Aſſono
ſound back. Perſ. *Reparabilis aſſonat echo.*
Reſono, *to ſound again*. Virg. —— *Reſonat clangoribus at*
Crepo, *to make a great ſound or noiſe*. Ovid.

Et crepat in mediis laurus aduſta focis.

Compoſita corripiunt penultimam: ut concrepo, ſimul crepo
Terent. *Oſtium concrepuit.* Increpo, *to reprove or ſound.*
Ovid. *Abnuit Alcides, increpuitque lyra.*

Domo *to dant*, Edomo, perdomo, idem fere valent & penultim
corripiunt: quam corripiunt etiã compoſita à Tono *to thund*
Veto vetui vetitum *to forbide*, Plico plicui plicitum, & aliquan
plicavi plicatum *to fold*, Plicatilis, quod plicatur. Applico pen
tima brevi *to apply or joyn*, Explico *to unfold or declare*, Impli
to winde in, Nexo nexas, vel ſæpius per tertiam, nexo nexis,
binde, Compoſita à Frico habent penultimam correptam. Affri
to rub ſtill, Confrico, *to rub together*. Perfrico, *to rub faſt*, Pli
perfricui faciem, nec tamen profeci. Perfricare faciem aut fronte

it pudorem deponere, Refrico, *to rub again*. ut refrico desideri-
m aut dolorem, i. renovo. Seco secui sectum, *to cut*, Composita
enultimam corripiunt, ut Desco *to cut off*. Disseco *to cleave or*
ut a sunder. Reseco, *to cut away*. Neco necui nectum, vel necavi
ecatum, *to slay* Eneco penultima correpta. Terent. *Cur me enecas*
Mico micui, sine supino *to shine or glance*, ut Ensis micat, Fui-
ur micat. Virg.

Crebris micat ignibus æther.

Capitur pro movere. Virg: de equo.

Stare loco nescit, micat auribus, ac tremit artus.

Ovid: *Corque timore micat.*

Composita penult, corripiunt: ut emico *to kyth* Dimico *to fight*.

Secunda Conjugatio.

PRæteritum per *ui* facit *es*: per *itum*, *q*, supinũ

Verbum secundæ conjugationis facit præteritum à secun-
da persona præsentis temporis, indicativi modi, singularis nume-
ri, mutando *es* in *ui*, & supino facit itum ut: Habeo habui habitũ,
to have, Prohibeo prohibui prohibitum, significat impedio ne
quid incipias *to forbid*. Inhibeo, veto ne in re cœpta procedas, *to*
inhibite. Arceo arcui arcitum, *to drive away*. Cicero Philip. 11.
A progressu arcuit, Coerceo coercui coercitum, *to strain*. Supi-
num etiam fuit arctum, unde nomen adhuc est, Arctus arcta ar-
ctum, i. strictus, & frequentativum Arcto, i. stringo, nam idem
Arceo aliquando significat, Composita mutant *a* in *e*, ut Abcerco
to put away. Exerceo, *to exercise or trouble*. Terent. Isane ego te
exercebo hodie, ut dignus es Omnia verba secundæ conjugatio-
nis desinunt in *eo*, & nulla alia præter hæc primæ, beo, creo, screo,
neo, calceo, laqueo, enucleo & tria quartæ: eo, væneo, queo.

Dat *doceo* doctum, *teneo* tentum, *pateo*, *q*,
Passum. Sic Mistum dat *misceo*, *torreo* tostum:
Censeo dat censum: *cáreo* cassum, caritumque.

Verba hic posita, præterita secundum regulam formant, supina
contra regulam. ut Doceo docui doctum, *to teach*. Edoceo plane
doceo, Perdoceo, *to teach perfectly*. Dedoceo, contrario modo do-
ceo, docens alterum malè docuisse *to teach otherwise*. teneo tenui
tentum,

tentum *to hold*, Compoſita mutant e in *i* ut retineo, retinui, tentum. Sic detineo, contineo. Obtineo, *to get*, Suſtineo ſuſtinui ſuſtentum, unde ſuſtento ſuſtentas, *to ſuffer*, Abſtineo, *to abſtain*. Terent. Non manum abſtines maſtigia? Supinum eſſet abſtentum quod non eſt in uſu. verſus.

Abſtineo nullum video retinere ſupinum.

Pateo patui paſſum, *to be open*, Plaut. Ingredere tu, fores jam dudum patent, Patefio, aperior. Pando & patior etiam faciunt paſſum, Miſceo miſcui miſtum, per ſpotius quam mixtum per *to mix or confound*, ut miſceo aquam vino. Admiſceo, ad aliquid miſceo, Torreo torrui toſtum, *to roſt or burn*, Cenſeo cenſui cenſum, *to judge or eſteem*, Cenſor id eſt judex morum. Cenſura eſt judicium, caſtigatio Juvenal.

Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas.

Succenſeo *to be angry*, Terent. Adoleſcenti nihil eſt quod ſuccenſeam. Careo carui caritum. ſecundum regulam & contra regulam caſſum *to want*, Cicer. Carere debet omni vitio, qui in alios paratus eſt dicere.

Polleo Præterito caret: & vix *nideo* donat.

Polleo caret præterito, quod nideo vix habet. Polleo, *I may can*, Cato. *Ingenio pollet cui vim natura negavit.*

Compoſita ſunt præpolleo, prævaleo, repolleo, revaleo, æquipolleo æquivaleo *to be alike*, Nideo, & renideo, *to ſhine*, Nidoſus odorem ſignificat rei exuſtæ vel aſſatæ. Virg.

Illi ingens barba reluxit,
Nidoremque ambuſta dedit.

Quod dat *iii* neutrum, *timeoq;* carento ſupino.
Tolle *valet, noceo, placeo, doleo, taceoque,*
Paret, olet; cáreo, pateo, làteo, calet, & li.

Verbum neutri generis, ſecundæ conjugationis faciens præteritum per ui, per diviſas ſyllabas, cum unico activo Timeo caret ſupino: ut Splendeo, ſplendui. Maxima pars verborum ſecundæ coniugationis ad hanc regulam pertinet. Et ſciendum quod quæcunq; carent ſupinis, carent etiam omnibus à ſupinis formandis, ut ſunt participia præter. tem. & futur. in rus, & futur. infin. & verbalia in *io* &c. Splendeo, *to ſhin*, Madeo *to be wack or dun*

rmadeo *to be very wack*, Studeo, *to study*, Surdeo surdes surdui *be deaf*, Surdesco surdus fio, sordeo, *to be vile or filthy*.

Virg. *Sordent tibi munera nostra*

Candeo *to be white*, Excandeo *to be very angry*. Frendeo frenes frendui, *to grin or gnash the teith together*. Frondeo, *to bloom*, Virg. *Nunc frondent sylvæ, nunc formosissimus annus*

Egeo *to lack*. Indigeo idem, Calleo gemino ll, *to understand*. Terent. *Eius ingenium pulchre calleo*. Occalleo idem. Plin. *Longa patientia occallui* Palleo, *to be pale*, Ovid.

Palleat omnis amans,

xpalleo *to be very pale*. Coaleo *to grow together*. Sileo *to be quiet* ileo, *to be lightly esteemed*: Jaceo *to lye or be despysed*: ut *Pauper ubique jacet*. Marceo *to corrupt or spil*. Senec *Marcet sine adversario virtus*. *Tolle Gallet*, &c. Pauca neutra quorum præterita per ui iisas syllabas fiunt, supina retinent. Valeo valui valitum *to be hole and able*: Noceo nocui nocitum *to hurt or skaith*: Nunquam ocui tibi, placeo placui placitum *to please*: Displiceo, *to displease*: enec. *Argumentum est recti, malis displicere*. Doleo dolui dolium *to mourn*: Taceo tacui tacitum, *to be silent*. Cato.

Proximus ille Deo, qui scit ratione tacere.

Composita mutant *a* in *i* brevem ut Reticeo, obticeo, conticeo, nde conticesco Virg *Conticuere omnes, intentique ora tenebant*. Lateo *to lurk*. Latet me, id est nescio. Deliteo, delitui supino ca-t, Pareo parui paritum, *to obey*: Senec. Deo parere libertas est, tiam significat nosci. Virg.

Cui pecudum fibræ, cæli cui sydera parent.

Comparco, Appareo, idem. Dispareo *to evanish*: Caleo *to be hote*. Ovid. 13 Met. v 592. —— *Calituras ignibus aras.*

Oleo patebit, & licet licuit, cum liceo & liceor, quæ omnia secundum analogiam in supino licitum faciunt.

Dant *di, sum. prãdet, videt, & sedet* at geminãbit *sessum, stridet stridi* facit, absque supino.

Prandeo dat prandi pransum. Video vidi visum. Sedeo sedi sessum emino ss. Strideo stridi, absque supino. Prandeo facit etiam pranus sum, quia est neutro passivum: Gaudeo gavisum in supino, & avisus sum in præterito. Audeo ausum, ausus sum, Mœreo mœstsum, de quibus in sequenti libro agemus. Prandeo *to dyne*, &

ponitur

ponitur simpliciter pro comedo, Horat,

Si pranderet olus patienter, regibus uti
Nollet Aristippus ——————

Video *to see* Composita corripiunt *i* ut prævideo *to forsee*. P
video *to provide*, ut satis mihi providi. Invideo dicitur quasi nō
benter video *to envy*: invideo tibi sciētiam, i, doleo te scire, Sed
to sit. Sedet animo, i, placet. Supersedeo *to cease*, Plaut. Super
istis rebus. Obsideo *to siege or incloſe* Omnia in præterito r
nent e longum: ut obsedi, præsedi. Strideo facio stridorem, id
sonum violentum: Currus non linitus stridet. Dicitur et
per tertiam strido stridis,

Di, sum, prætĕrito geminato *mordeo* donat
Ut *pendet, spondet, tondet*. Donat *Veo* vi tum
Dic *fautum, cautum*. *Veo* neutra carēto supin

Quatuor verba dant *di* & *sum*, geminato principio præter
ut Mordeo momordi morsum, Pendeo pependi pensum: Spon
spopondi, sinē *s* in secunda syllaba, sponsum: tondeo totondi
sum. Composita non geminant principium præteriti, per regu
generalem prius dictam, Remordeo remordi: respondeo resp
di. Mordeo *to bite*: capitur pro lædo. Terent: *Par pari ref
quod eam mordeat*: Admordeo, valde mordeo. Demordeo *to
with byting*: Immordeo, id est morsum infligo. Pendeo *to
hanging*: ut toga pendet, fur pendet. Composita sunt appen
dependeo, impendeo, suspendeo, Spondeo *to promise*. Despon
to wed. Respondeo, *to answer*. Tondeo, *to clip or cow*: Deto
deo, à summo deorsum tondeo. *Donat Veo Vi tum*. Verb
desinens in *Veo*, facit præteritum in *vi* syllabam; quam supin
in *tum* mutat: ut Moveo movi motum. Foveo fovi fotum. V
veo vovi votum. Duo irregulariter supinum faciunt: ut Fa
favi fautum: Caveo cavi cautum. Reliqua in *Veo* fere omnia
na non habent, quia neutra sunt: ut Liveo livi, Ferveo fervi,
quo Ferbeo ferbui dicitur: Conniveo connivi, vel connixi. Su
num connictum non est in usu. Versus.

Connivet Vi, xique dabit, nullumque supinum.

Conniveo, *to winke or dissemble*: Cicer, Quibusdam in re
etiam conniveo. Moveo *to move*. Terent. *Move te ocyus mutu*
Admo

Admoveo, demoveo, removeo, ſubmoveo, *to remove.* Foveo *to no-riſh.* Voveo, *to promiſe to God,* Votum, promiſsio & deſiderium: ut compos voti. Compoſita a moveo, foveo, voveo, corripiunt *mo, fo, vo,* niſi in præteritis & inde formatis. Faveo, *to favour,* ut ſuis quiſque favet. Caveo *to provide or eſchew.* Tuo capiti cave. Præ—caveo præcaves, correpta ca ſyllaba, *to force.* Terent. Hoc tempus præcavere mihi monet. Paveo pavi ſine ſupino, *to feare.* Flaveo *to be yelow* Liveo *to be blay or to envie,* Ferveo, vel ferbeo, *to be hote and angrie.* Deferveo, fervorem amitto, *to coole.* Efferveo, *to be very hote.*

Dant quoq; vi, tum, *flet, plet, delet, net, ciet* adde
Cum *viet* ortũ *oleo* ſed vult adolevit adultum.
Do ſimplex *oleo* pẽr *ui,* mage nata per *evi,*

Sunt adhuc pauca ſecundæ conjugationis verba facientia præterita per vi ſyllabam, ſupina vero per tum, mutata vi in tum: ut Fleo flevi fletum *to weep.* Pleo plevi pletum, ſed non eſt uſitatum niſi in compoſitis: ut impleo, compleo, repleo, *to fill.* Sic ab inuſitato verbo leo, eſt deleo delevi deletum *to aboliſh or ſcrape away,*

Horat. ——— *Delere licebit.*
Quod non edideris, neſcit vox miſſa reverti.

Neo nevi netum, fila duco, *to ſpin.* Ovid.
Sic ſedit ſic culta fuit, ſic ſtamina nevit.

Cieo cies civi citum *to provoke.* Virgil.
Bella cient, primaque vetant conſiſtere terra.

Idem. *Ære ciere viros, Martemque accendere cantu.*

Pro eodem dicitur per quartam cio, quod idem cum illo habet præteritum & ſupinum, niſi quod citum à cieo, priorẽ corripit: ut dicant compoſita frequentativi cito. ut excito, oſcito, concito. nultima brevi: citum autem à cio priorem producit, Vieo vievi ctum, antiquum verbum eſt, ſignificãs ligo & flecto. Vnde vi-res dicuntur qui vaſa ligant, ſtipantque. Compoſita ab *oleo* ſum, bent evi etum: ut aboleo abolevi abolitum. Suet. Hoc de Veſpaſianus abolevit. Habent quoque ui tum: ut obrĩc benefacio olitum, Plaut: At te jupiter dique omnes perdant in primam ium, Oleo nunc olui olitum habebit ſempegis habet elicui eli-ultum: oleo *to ſavour* ut oles cerviſiam, olequa ejuſdem com-à hanc ſignificationẽ ſemper non ſequuntur. Pellexi pellectum.

ponitur ſimpliciter pro comedo, Horat,

Si pranderet olus patienter, regibus uti
Nollet Ariſtippus ——————

Video *to ſee* Compoſita corripiunt *i* ut prævideo *to forſee* videor *to provide*. ut ſatis mihi providi. Invideo dicitur quaſi benter video *to envy*: invideo tibi ſciẽtiam, *i*, doleo te ſcire, *to ſit*. Sedet animo, *i*, placet. Superſedeo *to ceaſe*, Plaut. Sup iſtis rebus. Obſideo *to ſiege or incloſe* Omnia in præterito nent e longum: ut obſedi, præſedi. Strideo facio ſtridorem ſonum violentum: Currus non linitus ſtridet. Dicitur per tertiam ſtrido ſtridis,

Di, ſum, prætĕrito geminato *mordeo* dona
Ut *pendet, ſpondet, tondet*. Donat *Veo* vi tu
Dic *fautum, cautum*. *Veo* neutra carẽto ſup

Quatuor verba dant *di* & *ſum*, geminato principio præt ut Mordeo momordi morſum, Pendeo pependi penſum: Sp ſpopondi, ſine *ſ* in ſecunda ſyllaba, ſponſum: tondeo totond ſum. Compoſita non geminant principium præteriti, per re generalem prius dictam, Remordeo remordi: reſpondeo re di. Mordeo *to bite*: capitur pro lædo. Terent: *Par pari quod eam mordeat*: Admordeo, valde mordeo. Demordeo *with byting*: Immordeo, id eſt morſum infligo. Pendeo *hanging*: ut toga pendet, fur pendet. Compoſita ſunt app dependeo, impendeo, ſuſpendeo, Spondeo *to promiſe*. Deſpo *to wed*. Reſpondeo, *to anſwer*. Tondeo, *to clip or cow*: D deo, à ſummo deorſum tondeo. *Donat Veo Vi tum*. Ve deſinens in *Veo*, facit præteritum in *vi* ſyllabam; quam ſup in *tum* mutat: ut Moveo movi motum. Foveo fovi fotum. veo vovi votum Duo irregulariter ſupinum faciunt: ut favi fautum: Caveo cavi cautum Reliqua in *Veo* fere omnia na non habent, quia neutra ſunt: ut Liveo livi, Ferveo ferv quo Ferbeo ferbui dicitur: Conniveo connivi, vel connixi. num connictum non eſt in uſu. Verſus.

Connivet Vi, xique dabit, nullumque ſupinum.

Conniveo, *to winke or diſſemble*: Cicer, Quibuſdam in etiam conniveo. Moveo *to move*, Terent. *Move te ocyus mi*

Adm

Admoveo, demoveo, removeo, ſubmoveo, *to remove*. Foveo *to no*
riſh. Voveo, *to promiſe to God*, Votum, promiſsio & deſiderium:
ut compos voti. Compoſita a moveo, foveo, voveo, corripiunt *mo*,
fo, *vo*, niſi in præteritis & inde formatis. Faveo, *to favour*, ut ſuis
quiſque favet. Caveo *to provide or eſhew*. Tuo capiti cave. Præ-
caveo præcaves, correpta ca ſyllaba, *to force*. Terent. Hoc tempus
præcavere mihi monet. Paveo pavi ſine ſupino, *to feare*. Flaveo
to be yelow Liveo, *to be blay or to envie*, Ferveo, vel ferbeo, *to be*
hote and angrie. Deferveo, fervorem amitto, *to coole*. Efferveo, *to*
be very hote.

Dant quoq; vi, tum, *flet plet*, *delet*, *net*, *ciet* adde
Cum *viet* ortũ *oleo* ſed vult adolevit adultum.
Do ſimplex *oleo* pẽr *ui*, mage nata per *evi*,

Sunt adhuc pauca ſecundæ conjugationis verba facientia præ-
terita per vi ſyllabam, ſupina vero per tum, mutata vi in tum: ut
Fleo flevi fletum *to weep*. Pleo plevi pletum, ſed non eſt uſitatum
niſi in compoſitis: ut impleo, compleo, repleo, *to fill*. Sic ab inuſi-
tato verbo leo, eſt delco delevi deletum *to aboliſh or ſcrape away*,

Horat. ——— *Delere licebit.*
Quod non edideris, neſcit vox miſſa reverti.

Neo nevi netum, fila duco, *to ſpin*. Ovid.
Sic ſedit ſic culta fuit, ſic ſtamina nevit.

Cieo cies civi citum *to provoke*. Virgil.
Bella cient, primaque vetant conſiſtere terra.

Idem. *Ære ciere viros, Martemque accendere cantu.*

Pro eodem dicitur per quartam cio, quod idem cum illo habet
præteritum & ſupinum, niſi quod citum à cieo, priorẽ corripit: ut
indicant compoſita frequentativi cito. ut excito, oſcito, concito.
nultima brevi: citum autem à cio priorem producit, Vieo vievi
ietum, antiquum verbum eſt, ſignificãs ligo & flecto. Vnde vi-
pres dicuntur qui vaſa ligant, ſtipantque. Compoſita ab *oleo*
abent evi etum: ut aboleo abolevi aboletum. Suet. Hoc de
eſpaſianus abolevit. Habent quoque ui tum: ut ob
olitum, Plaut: At te jupiter diique omnes per
ium, Oleo nunc olui olitum habebit ſempe
ultum: oleo *to ſavour* ut oles cerviſiam, ole
hanc ſignificationẽ ſemper non ſequuntu

ish and put out of use. Exoleo, *to passe out of use:* Inoleo, *to com* *in use:* Ut non probanda res inolevit, obsoleo, *to go out of use:* Tu Obsolevit jam ista ratio, Adolesco, *to grow.* Virg.

——*Tu fac mox, cum adoleverit ætas. Sis memor.*

Dant si, sum *suadet, ridet, manet, hæret & ardet*
Et *terget, mulcet, mulget, jubeo,* geminans ss.
Indulget, si, tum, cum, *torquet,* sæpius optat,
Sorbeo, psi, tum dat, vel normam rite reservt
Dans *a* per *i maneo,* minui *facit* absque supin
Sic *urget,* si vult, cum *fulget, turget,* & *alget.*

Quædam habent si sum, ut suadeo suasi suasum, Jubeo ju jussum, gemino s utrobique. At indulgeo, indulsi indultum: t queo torsi tortum sæpius, Aliquando etiam indulsum, torsum: beo sorpsi sorptum, vel sorbitum, Composita a maneo mutant in *i* breve, habent *ui* sine supino: Emineo eminui, *Sic* (id est supino) *urget si vult,* &c Turgeo ursi cui conjunguntur fulgeo si, turgeo tursi, algeo alsi, suadeo id est consulo, *to counsel.*

Ovid, *Nox & amor vinumque nihil moderabile suadent*
Rideo risi risum, *to laugh or scorn.*

Ridear & merito pectus habere neger.

Maneo mansi mansum. Sic permaneo permansi permansum, quæcunque *a* non mutant in *i* Maneo, *to abide or tarie,* Præter expectare. Terent. *Quem hic manes?* Item *instare,* Ovid.

Fata manent omnes——

In hoc ipso significato ponitur immineo, Tull: Mors pro incertos casus quotidie imminet, Emineo *to kyth:* Naso.

Eminet ante oculos, quod petis ecce tuos.

Hæreo hæsi hæsum *to stick still:* Terent: *Lingua hæret me* inc hæsito hæsitas, & capitur utrumque pro dubito, *to dou* *Hæreo quid faciam.* Ardeo *to burn.* Horat.

Tum tua res agitur, paries cum proximus ardet.

vel tergo tergis tersi tersum *to cleanse,* Juvenal: *Vasa aspera tergeat alter.*

o habent communia præterita & supina mu dicetur mulxi mulctum. Mulceo, *to mitigat* ent, Non possum pati quin tibi caput dem

eam. Mulgeo *to milk:* Jubeo *to command.* Virg.

Infandum regina jubes renovare dolorem,

Indulgeo, *to grant easily or to make much of,* Terent. *Nimium filio indulges,* Torqueo *to torment, or turn round.* Exemplum ultimi, Virg

——— *Illum ter fluctus ibidem: Torquet agens circum.*

Sorbeo, *to sup:* Fulgeo, *to shine:* Urgeo, *to compell:* Turgeo, *to be boulden:* Algeo *to be cold.* Horat.

Qui studet optatam cursu contingere metam,
Multa tulit fecitque puer, sudavit & alsit.

Xi, ctum dant *mulceo, mulgeo, lugeo,* velut *augeo:* Xi *frigeo, luceo, connivet,* at absque supino.

Hæc quatuor verba mulceo, mulgeo, lugeo & augeo, habent xi in præterito & ctum præcedente c in supino. Lugeo luxi *to mourn:* Augeo auxi auctum *to augment:* Cicer. Natura non patitur ut aliorum spoliis nostras facultates augeamus: Additur his Sugeo suxi suctum, at invenitur per tertiam sapius Sugo unde exugo, & exugeo *to suck:* Tria verba faciunt xi in præterito absque supino. Frigeo frixi, luceo luxi, conniveo connixi: quod etiam connivi habet, ut dictum est, Frigeo *to be cold:* Luceo *to shine,* Perluceo vel r in l verso, pelluceo, transluceo. Plaut. Pellucet quasi laterna Punica.

TERTIA CONJUGATIO.

VUlt xi ctumq; *cio. facit,* & *jacit, ecit* & *actum. Elicio per ui* dat *itum,* fratres magè, *xi ctum.*

Verbum tertiæ conjugationis desinens in cio dat xi in præterito, & ctum per c in supino, ut Aspicio aspexi aspectum. Excipiuntur. Facio feci factum, Jacio jeci jactum, Quorum composita quæ mutant a in i breve, faciunt supina in ectum, per regulam, *A quoties mutatur in i, per e pono supina:* ut Inficio infeci infectum, Illicio injeci injectum, Quæ cum verbis vel adverbiis componuntur, sequuntur simplex, ut Calefacio eci actum, sic benefacio malefacio. Composita cum nominibus, transeunt in primam conjugationem. Magnifico, lætifico. Elicio magis habet elicui elicitum, quam elexi electum *to allure out,* Reliqua ejusdem compositionis magis xi ctum faciunt, ut Pellicio Pellexi pellectum.

Teren. Is ſenem per epiſtolas pellexit, modo non m ntes a pollicens. Simplex Lacio inuſitatum eſt, ſignificat in fraud duco. Sic exolevit Specio. i. video, compoſitis utimur quæ ſunt ſpicio deſpexi deſpectum. Reſpicio, inſpicio, perſpicio, muta ſimplicis in i breve. Facio olim paſsivum habuit facior, pro nunc fio utimur, Jacio jacis jacere, *to caſt* Objicio, *to obje caſt againſt*, Saluſt: Ea ſi tibi falſo objicio, refelle. Rejicio, ru jacio, *to caſt off or refuſe.* Virg.

——— *Ex humeris rejecit amictum.*

Dic fodi foſſum, gemino *ſſ: fugi* fugitúmq

Fodio facit fodi foſſum gemino *ſſ:* Fugio autem fugi fug Fodio *to delve*, Fugio *to flee.* Compoſita utriuſque *fo* & *fu* bas corripiunt, exceptis præteritis, & ab eis formatis.

Ivi itumque *cupit*, *ſapit*, *ivi*, & *ui* dat itum

Dic *capio*, cepi, captum. *rapio*, rapui, ptum

Cupio facit cupivi, cupitum: ſapio ſapivi ſapitum, penu longa quia olim fuerunt quartæ cõjugationis: verum ſapio ſæpius quidem facit ſapui ſapitum, penultima brevi: Capi captum; rapio, rapui raptum. Sapio *to have favour, or to be* Cupio, *to deſire.* Capio, *to hold to take or underſtand.* Ra *reave* Horum omnium prima ſyllaba corripitur in comp ut percupio percupis: reliquorum compoſita mutant *a* in *i.* Horat. *Miſce ſtultitiam conſiliis brevem.*

Dulce eſt deſipere loco.

Accipe quamprimum brevis eſt occaſio lucri.

Seneca, Nil eripit fortuna niſi quod dedit.

Dat *pario*, peperi, partum, paritum. *Quati*

Dat quaſſi quaſſum, cuſſi cuſſum dabo pr

In rio unicum verbum, Pario dat peperi partum, vel par Hinc pariturus. illinc partus. In tio ſimplex unicum eſt, Q quaſsi quaſſum, compoſita ſunt concutio, diſcutio, excuti cutio, &c. quæ omnia breviant ſecundam, & in præterito cu ſupinis cuſſum habent. Parere proprie fœminarum eſt, *to forth children*, & metaphoricôs, Terent. ait: Obſequium am Veritas odium parit. Quatio to *ſhake*, ut Quatio arborem.

Vult *üo* ſemper *ui* dans *utum*. vult *ſtruo* xi, ctū.
Datq; *fluo* xi, xum. *pluo*, vi, vel ui, dat & utum.
Vultq; *ruo* ruitum, dat utum proles tibi ſolum.
Nulla ſupina dabunt *metuo*, *luo*, *còngruo*, ſicut
Annuo cum ſociis: *cluo*, *reſpuo*, et *ingruo* junctis.

Verba in *uo* per diviſas ſyllabas deſinentia faciunt in præteritis *i* per diviſas ſyllabas, & in ſupino *utum*, penultima longa: ut Arguo argui argutum, *to accuſe or reprove or ſhew*, ut arguo te furti. Virg. *Degeneres animos timor arguit,*

Imbuo, *to weit or inſtruct.* Horat.

Quo ſemel eſt imbuta recens ſervabit odorem, Teſta diu.

A lavo compoſita hujūs conjugationis ſunt, & in luo deſinunt Diluo dilui dilutum, *to waſh or put away*, Excipiuntur quædam regula, Struo facit ſtruxi ſtructum *to build*, Fluo fluxi fluxum *flow*, ut aqua fluit, oleum fluit. Affluo *to abound.* Ovid.

Affluit incautis deſidioſus amor.

Pluo, plui, vel pluvi, plutum, raro legitur niſi in tertia perſona regularis, quia exemptæ actionis eſt *to raine*, Ruo rui ruitum, cado et cum impetu curro *to fall or run with force.* Ovid.

Quo moriture ruis, maioraque viribus audes?

Compoſita non itum ſed utum volunt, penultima brevi: ut Diruo rui dirutum *to caſt down or deſtroy*, Quædam ſequuntur regulam præteritis, ſed carent ſupinis: ut metuo, *to feare*, Luo, *to pay or ſuffer.* Virg. *Poſt mihi non ſimili pœna commiſſa luetis.*

Item congruo & annuo, cum congenitis, quæ ſunt abnuo, renuo, &c. Quibus adduntur, Ingruo *to invade*, Cluo, *to ſhine or light*, & reſpuo, *to refuſe*, Spuo tamen & Nuo habent ſupina nemadmodum forte luo, & abnno. Inveniuntur enim luiturus abnuiturus participia. Nuo, *to nod* Hinc annuere eſt aſſentire. renuere, & abnuere, negare.

Bi, *bo*, bitūq; facit *Scabo*, *lambo* carēto ſupinis.
Et *cubo*, ſic proles. Dant *ſcribo*, *nubo*ǫ́, pſi ptum.

Verbum deſinens in bo, facit bi in præterito, & bitum in ſupino, ut Bibo bibi bibitum: Naſo.

Sæpe bibi ſuccos quamvis invitus amaros.

Deglubo deglubi deglubitum *to flay*, Suet: Tiberii verbum eſt Boni paſtoris eſt tondere pecus, & non deglubere. Scabo ſcabi, *to rub*, Lambo lambi, *to lick*, Supina ſcabitum, lambitum, non ſunt in uſu. Compoſita à cubo in cumbo per tertiam deſinunt, & abjecto in præteritis & ſupinis *m*, faciunt cubui cubitum, ut cubo velut procumbo procubui procubitum. Patent hæc in prima conjugatione, ſcribo ſcripſi ſcriptum *to write*, Nubo nupſi, viro trador *to be married*, Compoſita à ſcribo producunt penultimam à bibo corripiunt ubique.

In *vi*, *tum*, muta *ſco*. *Paſco* dat tibi paſtum, *Agnòſco*, *cognòſco*, dabis per *itum*. Nihil autem *Gliſco* dabit, velut incœptîva: *popoſcit* habet Poſcere, vult *diſco* didici: *compeſcit ui diſ*, Hæc per itum flectam. *Conquexi* tolle ſupini.

Verbum deſinens in *ſco*, mutat ſco in vi ſyllabam & tum: Creſco crevi cretum, noſco novi notum, ſueſco ſuevi ſuetum. Excipiuntur a regula paſco, agnoſco cognoſco, quæ præterita regulariter formant, pavi, agnovi cognovi. Supina vero contra regulam paſtum, cognitum, agnitum. Noſco notum in uſu habet. Videtur enim noſcitum aliquando habuiſſe, unde ſunt noſcitus & ignoſciturus participia. Gliſco caret præterito & ſupino. Item præteritis & ſupinis carent verba incœptiva, id eſt inchoativa formæ, ſaltem propriis. Capiunt autem præterita à primitivis: Caleſco calui, tepeſco tepui. Quorum ſignificatio alia eſt quando his tribuuntur, quã ubi dantur primitivis; nam calui à caleo ſignificat calidus factus ſum, calui a caleo, idem quod calidus ſum. Præterea tolluntur poſco popoſci, diſco didici, compeſco, compeſcui, diſpeſco diſpeſcui, quæ quatuor faciunt ſupina in itum: ut poſcitũ, diſcitũ, compeſcitum, diſpeſcitũ: ſed ſunt raro in uſu. Conquiniſco, conquexi, ſine ſupino dicimus. Creſco, i. augeor, *grow*. Juv. *Creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit*. Noſco, *to know*, ut Delphicum oraculum eſt *Noſce teipſum*. A noſco, cognoſco, idem. Ovid. *Fama celebrata per orbem*

Littera, cognoſci quæ ſibi quemque jubet,

Ignoſco *to forgive*, Terent, Pater obſecro ut mihi ignoſcas. Sueſco, *to uſe*, Cic. A te id quod ſuêſti peto, me abſentem diligat

tque defendas. Desuesco, *to disuse*, insuesco, valde suesco. Ter. Qui mentiri aut fallere insueverit patrem, tanto magis audebit cæteros. Pasco *to feed*, Pasce oves meas, Pasco herbam, id est edo. Glisco, *to grow*, Posco *to ask*: Reposco, *to ask again*: Deposco valde posco, Exposco idem. Disco *to learn*: Dedisco *to forget things learned*, Plaut. Haud æquum facit, qui quod didicit dedisci Edisco *to learn perqueer*, Addisco *to learn well*. Compesco, *to stay or strain*. Juvenal. *Digito compesce labellum.*

Dispesco *to sunder*, Plin. Nilus Africam ab Ægypto dispescit. Conquinisco caput inclino ocquinisco, sine præterito & supino idem est,

N mota *ct ctum*, *vinco* dat: *dico*, xi, tum,
Ut *duco, parco*, si, sumque, *peperci*, itumque.
Icere, ci ctum vult. *in di* sum, *do* benè vertes.

Vinco facit vici victum, ablata n litera: Dico dixi dictum, duco duxi ductum, parco parsi parsum, vel peperci parcitum. Ico ici ictum, Plin: lib. 13. Italiæ parcitum est; vetere interdicto Parum. Vinco, *to overcome*: Cic, Facile est vincere non repugnante. Convinco, devinco, evinco, idem. Dico *to say or speak*: duco *to lead* en. Fata volentem ducunt, nolentem trahunt, capitur pro judicare, & existimare, Virg: *Tanton' me crimine dignum Duxisti.*

Parco, *to spare or forgive*: Ico, *to strike*: Plin. Fulmine laurus ola non icitur. *In di, sum, do bene vertes*: Do mutatur in di & um, ut Mando mandi mansum, *to eat or chow*: Scando scandi cansum *to climbe*: Defendo defendi defensum, *to defend*: Incendo ncendi incensum, & accendo, *to kindle*: exceptiones sequuntur.

Tollo *Cado, cecidi casum*, ortis tolle supinum:
Occido, cum paucis teneat. *pandi*, cape, *passum*.
Edi, sum, vel stum, dat *pedo* pepedit, itumque.
Cado, cecidit habet: sic *pendo*, pependit, & in *sco*
Fiet utrumque: quibus par *tendo* est, dans quoque tentum.

Cado cecidi casum, Composita, paucis acceptis ut infra, carent pino: ut, accido, decido, Pando pandi passum. Edo pro comedo,

edi eſum vel eſtum; pedo pepedi peditum: cædo cum æ diphthongo cecidi cæſum: pendo pependi penſum, tendo tetendi tenſum vel tentum, cado, *to fall:* ut cecidit in foveam quam fecit. Compoſita mutant *a* in *i* breve: ut occido occidi occaſum, *to fall down* ut Sol occidit. Et morior, *to die:* ut in Epitaph: Tullii.

Ovid, *Occidit indigne manibus laceratus iniquis,*
Tullius, ah tumulo conditus exiguo,

Sic, incido, Recido, *to fall again,* Procido, *to fall before.* Excido, decido, ſatis nota ſunt. Contra producunt penultimam compoſiti verbi cædo, *to cut, ſtrike or ſlay,* ut circumcido, Recido *to cut about,* incido, *to cut in,* Decido, deſeco, Pando, id eſt aperio, ſpargo, *to open or caſt abroad,* Virgil.

Ecce trahebatur paſſis Priameia Virgo. Crinibus.

Pedo, ventris crepitum facio: ſupinum eſt peditum, licet non multum frequens, pendeo, *to hang:* ut pendo furem aut togam. Tendo, *to bend or ſtretch out.* Virgil.

Tendunt Gela noti. Horat. *Sperat infeſtis, metuit ſecundis,*
Alteram ſortem bene præparatum Pectus, informes hyemes reſ

Jupiter: idem

Submovet. Non ſi male nunc, & olim Sic erit. Quondã cithara
tentem Suſcitat muſam, neque ſemper arcum
Tendit Appollo.

Quod *do* componit, *didit*, atq; *ditum* dabit u
Dic tamen *abſcõdi*, quod *itũ poſcit mage quã*
Sido præteritum neſcit, ſed nata cooptant,
A *ſedeo*, *ſedi*, teſtes *conſido*, *reſido*,
Dant di præteritis *rudo*, *ſtrido*, carẽtq; ſupin

Compoſitum tertiæ conjugationis a do, facit didi in præter & ditum in ſupino: ut addo addidi additum, *to eeke,* Edo *to publ*

Mart. *Quum tua non edas carpis mea carmina Lali,*
Carpere vel noli noſtra vel ede tua.

Trado, *to deliver,* Dedo idem eſt, Tere t: Tibi pater me de quidvis oneris impone, ac impera. Condo, *to make or build,* condo carmen, condo domum. Quandoque æquipollet ſuis co poſitis: Recondo, & abſcondo, *to hide,* Plin. Formicæ cond æſtate fructus, quibus hyeme fruantur. Abſcondo, ſine gemin

me abscondi facit, & absconditum melius quam abscōsum.

Sido præteritum nescit. Sido proprio præterito caret, ob id etiam supino, propter significationis cognationē cum cōpositis præteritū sedeo capere dicitur, significat enim sidere demittere se, *to setle or sinke down*, Virgilius de avibus loquens 6 Æn: v. 203.

Sedibus optatis gemino super arbore sidunt.

Rudo rudi, strido stridi, supina non agnoscunt. Rudo, *to bray like an asse*, Pers. de irato juvene. *Arcadia pecuaria rudere credas.* Strido, *to screik or noise.*

Tundo facit tútudi, tunsum, compostaq; tusum:
Scindo scidi, scissum, dat: *findo* fidi quoq; fissū.
Et *fundo*, fudi, fusum. *Si, sum,* dato *ludo,*
Divido, cum *vado, rado*, ceu *lædere trudo,*
Et *rodo, plaudo, claudo, cedo*, geminans s.

Tundo facit tutudi geminans principium præteriti: in supino autem tunsum: in compositis ablata n litera tusum facit, Contundo contudi contusum, Immo & ipsum simplex quandoq; tusum invenitur habere. Scindo scidi, scissum, & findo fidi fissum, perdunt n, tam in præterito quam in supino ubi geminant s. Fundo fudi fusum, non geminat s, sed perdit n, tam in præterito quam in supino. Tundo *to bray*, Contundo, simul tundo. Obtundo *to dul*, Ter. Ne me de hac re obtunda sæpius, scindo *to cut*, abscindo *to cut away*, exscindo *to destroy*, rescindo *to cut again or loose*, ut rescindo pactum. Composita a scindo & findo in præterito corripiunt penultimam: ut Diffindo diffidi, diffissum, Fundo *to cleave*, Hinc dicimus ligna fissilia, fissa. Fundo *to yet or power forth*, ut fundo aquam. Fundo ollam, id est ollam fundendo facio. Fusile quod fundendo formatur: ut fusilis statua.

Si sum dato ludo: Decem verba mutant do in si sum: ut ludo lusi lusum, & cætera versibus comprehensa, inter quæ cedo gemitat utrobique: ut cessi cessum. Ludo *to play*, Plin. Ludere me putas, serio peto. Item decipio, *to deceive.* Virg.

Multa malus simulans vana spe lusit amantem.

Divido, *to divide*, Vado *to goe*, Rado *to shave*, ut rado herbam, rado ollam, rado terram: corrado *to gather together*, Ter. Minas dem corrasi aliunde. Lædo *to hurt*, Cōposita mutant æ diphthongum

gum in *i* longum, ut allido alliſi alliſum *to bruiſe*, collido *to bruiſe together, or ſlay*, Illido, impellendo lædo, Trudo *to thruſt*, Mo truſatilis quæ manibus verſatur. Extrudo *to put out*, Intrudo, *put in by force*, detrudo *to repell*, rodo *to gnaw*, ut Mus rodit caſeu caper vitem, canis oſſa. Corrado, contero, Erodo, dentibus effodi

Plaudo *to clap hands for joy*, Applaudo, alicui plaudo, Claud clauſi clauſum, *to ſhut or cloſe*, Compoſita au in u longum vertun ut includo, excludo, *to ſhut out*, Recludo *to open*, ſecludo *to cl apart*, Concludo *to cloſe together, or impriſon*, Cedo ſine dipthor go *to give place*, Naſo. *Cede repugnanti, cedendo victor abibis*.

Etiam cedo ſignificat in partem venio, Ovid.

Ceſſerunt nitidis habitandæ piſcibus undæ.

Succedo, *to ſucceed*, Secedo, *to withdraw aſide*.

Go, vel *guo*, xi, tumq, facit. *Go*, *ſurgo*, *g* muta *In rexi rectum*, *pergo*. Tamen iſta ſupinis

N tollunt *pingo*, *ſtringo*, cum *fingere*, *ringo*.

Tango, facit tetigi, tactum. dat *ago*, egit, & act

Vult *frango*, fregi, fractum, *pegi*, *pepigi*, *g*

Et panxi pactum, *pango*. capiet *Lego*, gi, ctu

At *xi*, *ctumq* dabunt, *intelligo*, *negligo*, *dili*

Dat *pungo*, pupugi, punxi, punctum venit ind

Verbum in *go* vel *guo* deſinens, facit xi in præterito & ctum ſupino, præcedente c ut Affligo afflixi afflictum, *to trouble moleſt*, confligo *to fight*, Infligo, incutio, Plaut, inflixit mihi vul Producunt hæc penultimam, quorum ſimplex fligo obſole Rego rexi rectum, *to governe*, Compoſita mutant *e* in *i* brevem, Arrigo *to lift up*, Terent. Arrige aures Pamphile, Corrigo, *to mend*, Terent. Si quid peccatum, arte corrigas. Pergo per *to proceed*, Surgo ſurrexi *to riſe*, quia cum ſint á rego, dictum Perrigo, ſurrigo. Aſſurgo honoris exhibendi gratia ſurgo, ſurgo *to riſe in contrary*, Stingo, ſtinxi ſtinctum. *to put an* obſolevit: Compoſita in uſu ſunt. Inſtinguo *to inſpire* Diſtingu *to diſtinguiſh*, reſtinguo *to repell or put out*, Exſtinguo *to put or ſlay*, Horat. *Urit enim fulgore ſuo qui prægravat artes*

Infra ſe poſitas, extinctus amabitur idem.

Tamen ista supinis. Excipiuntur quædam à regula, & primo quatuor quæ recte præteritum formantia in supino perdunt *n*, ut pingo pinxi pictum, *to paint*, stringo strinxi, strictum *to straine*, Plin. Apprehensamque manum strinxit. Fingo finxi fictum *to feign or fashion*, Salust: Omnes homines qui student sese præstare cæteris animantibus summa ope niti decet, ne vitâ silentio transigant, veluti pecora, quæ natura prona, atque ventri obedientia finxit: Ringo rinxi rictum, vel ringor, *to grin or be angry*, Terent. Ille ringitur, tu rides, nec præterita, nec supina, juxta regulam formant hæc. Tango tetigi tactum, ago egi actum, notæ significationis verba, Ab hoc quia cogo est, facit coegi, coactum, *to compel or gather together*, ut necessitas me coegit, Virgil: *Tityre coge pecus*, Frango fregi fractum *to break*, pango pepigi, pegi, vel panxi pactum, *to fasten, to make or write*, Cicer: An pangis aliquid Sophocleum? fac opus appareat. Lego legi lectum. Sic omnia ejus composita, exceptis tribus. Intelligo intellexi: negligo neglexi, diligo dilexi. Pungo pupugi, vel punxi punctum, *to prick or sting*: Composita pleraque faciunt xi.

Dant si, sum, *spargo, mergo, tergoque.* Locabis
Per xi, xum, *figo, frigoque.* Carento supinis
Cum *dego satago, fugo,* ceu *lingit,* et *angit.*
***Vergo* tēet neutrū, velut *ambigit.* *Ho* dato xi ctū**
Meio* facit minxi, mictum, cave dicere *mingo.

Hæc tria verba, Spargo, Mergo, Tergo, faciunt si & sum: ut parsi sparsum, mersi mersum, tersi tersum. Spargo *to scatter abroad*. Virgil. *Sparge marite nuces:* spargite humum floribus. Mergo, *to dowk or drown*: Tergo, *to dight:* Detergo idem significat. Duo xi, habent in præterito, xum in supino, scilicet Figo fixi fixum, & frigo frixi frixum: Figo, *to fasten*: Hieron. Cerne manus Judææ quas fixeras, cerne latus Romane quod foderas. Frigo, *to fry*, frixorium *a frying pan*, Hieron: in Esaiã Confrixa sunt ossa mea tanquã in frixorio. Quædam verba in go terminata, aut raro aut nunquam habent supina: ut Dego & satago ab ago composita. Sugo suxi, *to suck*, Lingo, linxi *to lick:* Plaut: Mel mihi videtur lingere. Ango anxi *to torment or trouble:* Vergo versi versum debuit habere: sed neutrum est in usu, *to passe toward.*

Cic:

Cicer: Perspice quo ista vergant, mihique rescribe. Utroque car
etiam ambigo, *to drive about or doubt*, Terent. Simo & Cri
vicini nostri hic ambigunt de finibus; me cepere arbitrum, De
to take away, Plaut: Istum laborem soror degam & diminua
tibi. Item transigo, *to live or dwell in a place*, ut Scipio degit
tam Linterni, Satago, solicite ago, seu laboro, *to be very careful an
diligent*: *Ho dato xi ctum.* Duo sunt verba in *ho*, & faciunt
in præterito, & *ctum* præcedente *c* in supino: ut Traho tra
tractum: Veho vexi vectum. Traho, *to draw with force*, Hinc tr
hea & traha, vehiculum sine rotis. Contraho, *to draw toget*
Horat, *Contrahas vento nimium secundo, Turgida vela.*
Veho, *to carry*. Eveho & proveho *to extoll and advance*, Vi

——Pauci quos equus amavit,
Jupiter, aut ardens evexit ad æthera virtus.

Livius. Ad summos honores alios scientia iuris, alios eloqu
tia, alios gloria militaris provexit. In *to* per i, consonantem u
cum est verbum Meio, pro quo mendose passim invenitur mi
facit autem minxi mictum, *to pisse*, Persius,

——Sacer est pueri locus extra Meiite.

Lo, dat *ui*, *Colo*, *cònsulo* & *occulo* dantur in ultu
Altũ dic vel itum: molitũ *Molo*, *Cellorũ* celsu
Cello facit ceculi, culsum: *pepuli* dato pulsu
Velli vel vulsi dat vulsum, *fallo* fefelli
Falsum. Sublatum dat *Tollo*, *Sustúlit* atque
Sallo facit salli salsum. *Psallo* dato psalli.
Nulla supina dabunt *psallo*, *volo* jungito prol

Verbum desinens in *lo* facit præteritum in *ui*: ut Colo colu
alo alui: consulo consului: occulo occului: cello cellui: molo m
lui. Inter hæc, colo, consulo & occulo faciunt supinum in ultum
ut cultum, consultum, occultum. Alo dat altum vel alitum: mo
solum molitum, unde nomen molitor. Cello sine diphthon
celsum facit, unde nomina celsus & excelsus. Cello cum æ diph
thongo ceculi culsum facit: Pello facit pepuli pulsum. Ve
velli vel vulsi vulsum; Fallo facit fefelli fallsum, tollo sustu
sublatum, a composito suo sustollo, olim fecit tetuli; Sallo fa
sa

alli salsũ, Psallo psalli, supino caret. ut Volo volui, colo, *to worship or reverence, to till* Macr. Vectius cum monumentum patris exarasset, ait Augusto, hoc est, vere monumentum patris colere. Consulo cum dativo est consilium do *to give counsell*, ut, Senes junioribus cõsulunt, & provideo: ut male consuluisti famæ tuæ. Consulo cum accusativo, peto consilium, *to ask counsell*. Occulo, *to hide*, Alo, *to nourish or maintaine*. ut Honos alit artes. Molo *to grinde*. Cello sine diphthongo id est cedo jam obsolevit Composita in usu sunt, excello, antecello, præcello i, præcedo & supero, *to excel* Dicimus quoq; per secundam excelleo. Cællo cum æ diphthongo, id est cædo vel frango, extra cõpositionẽ jã non utimur, cõposita præcello & procello, *to break or overthrow*. Hinc procella, *a storme*. Pello *to put away* Boetius de cõsolatione philos, lib,

Gaudia pelle, *Nubila mens est,*
Pelle timoren, *Vinctaque frænis,*
Spemque fugato, *Hac ubi regnant,*
Nec dolor adsit,

Vello *to pluck*. Fallo, *to deceive*, Terent: Eho quæso, laudas eos qui heros fallunt? res fallit me, id est nescio, latet me. Horat:

Nec vixit male, qui natus moriensque fefellit.

Tollo, *to lift up, or take away, or slay*. Utrumque significatum perspicitur ex illo in Neronem distichо.

Quis neget Æneæ magna de stirpe Neronem.
Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.

Sallo, *to salt*. Sallus, sale conditus: & qui salibus & scommatis hominẽ aspergere novit, ut apud Horatiũ sallsus homo. insulsus, non sallsus & ineptus. Psallo præcedẽte p, cano & proprie instrumẽto musico *to sing or play on instruments*. Salust; Psallere, & cantare doctius quam probæ mulieri satis est,

Mo, per *ui* dat *itũ*. *Tremo* ponitur absq; supino.
Dant psi ptum *Demo*, *promo* cum sumere *como*.
Vult *emit*, *emi*, *emptũ*. géminãs s, dat *premo* si, sũ

Verbum desinens in *mo*, facit ui per divisas syllabas, & itum: ut Vomo vomui vomitum *to vomit*. Fremo fremui fremitum *to roar and make a noise*. Tremo tremui, caret supino *to tremble*. quatuor in mo habent psi, ptum. ut demo dempsi demptum, Como, compsi comptum, Demo *to take away*, Horat: *Deme supercilio nubes*

Promo *to bring forth or expone.* Plaut. Prompſiſti tu illi vinum non prompſi. Sumo *to take:* Cicer. Quanquam non mihi tantum ſumo Judices atque arrogo. Como, *to dreſſe or combe:* Comptus ornatus, incomptus, inornatus. Emo emi emptum, *to buy:* ut emi librum. Compoſita mutant e in i breve, ut Redimo redemi redemptum, Adimo, *to take away.* Ovid.

Nam vires adimit Veneris damnoſa voluptas.

Premo preſſi preſſum, utrobique gemino s, *to tread down, preſſe.* compoſita mutant e in i breve. Exprimo *to preſſe out or ſpeak out:* Plin. Exprimere non poſſũ quãto gaudio ſum affectus

Ponere, cum *gigno*, per üi, per itumque locabo
Dico *cano* cecini, cantum. Per *üi* fit et *entum*
Proles. Dat *Temno* pſi. ptũ: *vi* vertimus in *tum*
Præteritis, *ſivi*, *ſprevi*, *ſtravi*, quoque *crevi*
Livi, vel levi, livique, litumque ſupinum eſt

Verba in no pauca ſunt, nec datur hic regula, ſed ponuntur ſine regula, Pono & gigno habent úi per diviſas ſyllabas & itum: pono poſui poſitum: gigno genui genitũ, cano cecini cantum. Compoſita mutãt a in i brevem, & faciunt ui per diviſas ſyllabas, & ent ut præcino præcinui præcentũ. Temno tempſi temptum. Quique in *no* verba faciunt præterita in *vi* ſyllabam, quã in tum mutando, faciunt ſupina, ut ſino ſivi, ſitum. Sperno ſprevi ſpretum Sterno ſtravi ſtratum, cerno crevi cretum: lino livi litum. Itẽ vel levi in præterito, pono *to place or lay down*, Pone metum Gigno *to engender*, de viro & fœmina dicitur, Transfertur etiã ſæpe ad alia. Horat. *Ludus enim genuit trepidũ certamen & iram*

Iræ truces inimicitias & funebre bellum.

Cano *to ſing*: Virgil. *Non canimus ſurdis.* ---
Temno id eſt ſperno, *to lightly.* Virg:

Diſcite juſtitiam moniti, & non temnere divos.

Magis in uſu eſt compoſitum: Contemno contempſi contemptum; Sino *to let alone*, ſperno *to deſpiſe*, ſterno, *to ſpread down or cover*, Præteritum & ſupinum verbi cerno extra compoſitionem raro leguntur; ſignificat autem video, *to ſee.* Lino *to ſmeir, or noynt.* Quintil. Liniſti parietem mariti ſanguine. Penultima huius verbi in præſenti & ſupino corripitur; Dicimus & Linio pingam.

o, psi, ptũq; facit. Rupi, ruptum, dabo *rumpo*.
onat *üi* per *itum Strepo*, cum *crepo*. dat *Coquo*
Xi, ctum.
ult *linquo*, liqui lictum, natis dabit apte.

Verbum desinens in po facit psi & ptum præcedente p, ut repo
si reptum, sic carpo, serpo, clepo, scalpo, sculpo. At rumpo dem
o m, facit rupi, ruptum. Strepo & crepo (quod sæpius primæ cõ-
rationis est) faciunt ui in præterito, & itum in supino. repo &
po, *to creep*. Composita penultimam producunt: Adrepo vel
repo, *to creep till*, Irrepo, *to creep in*, Obrepo, *to come quietly*.
rectus obrepit homini; somnus obrepit oculis. Cicero filius de
atippo. Exoro ut mecum quam sæpissime cœnet: hac intro-
cta consuetudine, sæpe inscientibus nobis, & cœnantibus ob-
it: sublataque severitate Philosophiæ humanissime nobiscum
atur. Carpo, *to pluck*. Virgil,

Carpent tua poma nepotes.

Clepo, *to steal*, Livius. si quis clepsit, ne populo scelus esto.
e cui cleptum erit, sculpo sculpsi sculptum, *to carve or grave*,
mpo *to break*, rumpo vocem aut silentium, id est loquor, strepo
to make great noise Perstrepo, valde strepo, Instrepo, in alio
strepo, Apes instrepunt floribus. Obstrepor contra strepo.
strepo, inter aliquid strepo, corripiunt omnia penultimam.

Dat coquo xi, ctum, Duo sunt in *quo*, Coquo coxi coctum,
nquo liqui lictũ, quo supino in simplici vix utimur. Sed bene
natis, id est, in compositis. ut Relinquo reliqui relictum. Co-
o, *to seeth* Coquo cervisiam non braxo. Linquo *to leave*, relin-
o idem; ut cordato viro relinquendæ nugæ.

o, vi, tũq; dabit. gessi, *gero*, Vult quoq; gestũ.
ro, ussi, ac ustum. *Verro*, ri, si, dato versum.
urro cúcurrit habet cursum. dat *ui* sero natum
tque sertũ. dat evit, & itum sub duplice sensu.

Verbum desinens in ro, facit in præterito vi syllabam, in supino
m: ut tero trivi tritum. quæro quæsivi quæsitum quod per syn-
pam etiam quæstum facit Unde quæstus quæstor. Excipiun-

tur

tus, Gero gessi gestum. Uro ussi ustum. Verro verri vel versi, sum. Curro, cucurri, cursum. Sero juxta regulam facit sevi, & supino *e* in *a* mutato satum, significat semino aut planto, *to sow or plant*, quam significationem si composita sequuntur, habet *evi* in præteritis, & *itum* penultima brevi in supinis. Sin recedunt à simplicis significatione: recedunt etiã à simplicis præteriti pinique forma, faciuntq; ui, ertum: ut Assero, i. prope sero, planto, habet assevi assitum *to sow near*, Assero, autem pro asmo, asserui, assertum, *to affirme*. Sic differo pro dispuro vel ra differui, disertum, unico s in supino *to dispute or reason*. Sic olim habuit serui sertum. Fero, *to consume or break in p* Quæro, quæsivi quæsitum, cum s in præterito, & supino *to or to speir*: ut quæro ex te vel a te. Magister quæsivit de te. C posita mutant æ diphthongon in i longum: ut Acquiro, Gero, *to bear*, Gerulus, portator & gestator: gero quoque go, *to guid*: ut Petrus se bene gerit. Composita corripiunt timam: ut Aggero *to gather together*, Hinc agger. Aggero tas primæ, *to augment*: Uro *to burn or hurt*, Uro hominem dolore afficio. Composita penultimam producunt: ut aduro aduſtum, & comburo, *to burn*, Amburo, *to burn wholly*. *to sweep or cleanse*.

Juvenal:

Verre pavimentum nitidas ostende columnas.

Curro, accuro, excurro, incurro, præcurro facile parent. Oc *to meet or resist*: Succurro *to help or come in memory*: Tu enim quidque succurrit, libet scribere. Fero tuli latum, a tul soleto verbo, & hoc in sequenti libro patebit. Furo id est ins præterito supinoque apud veteres caret, *to be mad*.

Unde nota, si alicui, præteritum desit, capi illud a synony ut Furo, insanivi ab insanio, aio dixi à dico: sic scabo, fricúa

So, vi, tumque facit. si, sumque *facesso, cap*

Cum *viso: pinso* dat pinsuit, indeque pistu

Verbum desinens in *so*, facit sivi & situm: ut Lacesso lace lacessitum, penultima longa, *to trouble or provoke*. Virg.

Efficiam posthac ne quenquam voce lacessas.

Potest etiam in præterito habere lacessi, Arcesso, arcessivi cessitum, *to accuse*: Accerso, accersivi, accersitum, *to call, or call*. Horat. *Si melius quid habes accerse, vel imperium fer.*

rerent. *Obstetricem accerse.* Hoc venit ab accio accis. Tria verba
so faciunt si, sum, Faceſſo, faceſſi, id eſt facio, vel eo ad faciendum *to do, or go to do,* Viſo, viſi viſum, eo ad videndum, *to visite,*
inſo pinſui, piſtum, id eſt tundo: nam vereres uſu molarum cantes frumenta piſtillis terebant. Nunc pinſo capimus pro panē
cio, *to bake,* Supina etiam ſunt pinſitum & pinſum, licet non
equentia. De quæſo dicetur libro ſequenti.

i, xum, dant *plecto*, cum *flecto, nectere, pecto:*
Iæque *xui* duo dant. Ivi *peto* donat, & itum.

erba in to pauta ſunt, ideo non datur generalis regula: ſingula
umeranda, & primo plecto facit plexi plexum, & flecto flexi
xum, necto nexi, vel nexui nexum: Pecto pexi, vel pexui, pexū.
Cto petivi petitum, plecto *to ſtrike or puniſh.*

Horat. *Quicquid delirant Reges, plectuntur Achivi.*

nterdum plecto idem eſt quod flecto, non autem ſignificat in-
no vel curvo. *to throw,* Necto *to bind,* Nexilis, id eſt nexus, li-
us, Pecto *to comb or dreſſe,* Pexus, id eſt ornatus, pulcher, cul-
elegans. Horat. ep. 1. v. 99.

——*Rides ſi forte ſubucula pexæ*
Trita ſubeſt tunicæ,

eto *to aske,* ut peto pecuniam. At peto te lapide, id eſt invado
equor *to invade,*

itto facit miſi, miſſum, ſſ geminando ſupino.
ue *meto* geminans, *ſuit*, & *ſum. vertoq;* verti,
verſum, *ſterto* dat ſtertuit, abſque ſupino.

itto facit miſi miſſum, gemino ſſ in ſupino, Meto facit meſſui
ſum, gemino utrobique ſſ. Verto dat verti verſum: ſterto ſter-
ine ſupino. Mitto, *to ſend, to leave or put away.* Horat.

Mitte leves ſpes & certamina diſcitiarum.

urima hic ſunt compoſita, ut Omitto *to leave off,* Demit-
o *let down,* de priore. Horat.

Quem ſua culpa premit deceptus, omitte tueri.

e altero. Idem.

Demitto auriculas ut iniqua ſortis aſellus.

to ſhear, Demeto penultima brevi, *to cut off,* Virgil: *Demeſe caput,* Verto, *to turn,* Hinc frequentativum. Verſo, *to*

to turn often: ut equus versat molam. Quid versas animo? id quid cogitas? sterto, *to snoar or sleep*, Terent: *Homo fatuus est, fulsus, tardus, stertit noctes & dies.*

Neutrum *sisto* nihil dabit, activum stitit edit Deinde statũ format: nobis est Gellius auto

Sisto neutri generis significans sto, caret proprio præterito, que supino: potest tamen utrumq; sumere à sto, sisto steti stat & composita à sisto capient utrumque à compositis a sto, qui eadem cum iis significationem habent, ut consisto, consiti, co stitum, sic resisto, obsisto, assisto, circumsisto, persisto, desisto, sisto activum habet stiti in præterito, & statum in supino, a activo genere nulla gignit composita, & significat stare fac sisse lachrymas, *to stay.* Virg.

Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro.

Item significat in præsentiam alicujus adduco, *to bring i sence.* Virg. *Annam cara mihi nutrix huc siste sororem.*

Dat *vivo*, xi, ctum. *Solvo* vi format, et ut Ut *volvo*. Calvi *calvo* facit, absque supi

Quatuor sunt verba in vo syllabam desinentia, quorum facit vixi victum, solvo solvi solutum, volvo volvi volutum, calvi sine supino. Vivo *to live*, Pers: *Vive memor lethi, fugi* solvo, *to loose or pay debt.* Ter. *Neque tu verbis unquam quod mihi re malefeceris* Volvo *to rowle*, Terent. *Satis di hoc saxum volvo.* devolvo *to row down*, convolvo *to row to* Calvo, *to frustrate or deceive*, Passivum calvor. Calvo cal mæ id est calvum facio *to make beld*, Calveo *to be beld*, Ca fio calvus.

Nexo, xui, xum, vult, *texo*, xuit indeq; tex

In *xo* tertiæ verba duo sunt: Nexo nexui nexum, *to knit or* Texo texui textum *to weave*, Terent. *Texentem telam si ipsam offendimus*, ponitur etiam pro componere, facere, fa scribere, colligere, Attexo *to put to*, Contexo, *to make or together.*

Quarta Conjugatio

Vi quarta facit: vi ſemper vertitur in tum.

Verbum quartæ conjugationis facit in præterito *ivi* & in ſupino *itum* penultima longa: ut audio audivi auditum: ſcio ſcivi, ſcitum: ſic crocio, vocifero ut corvus, *to crowp*, Glocio, *to keckle*, Cucurio, penultima longa *to crow*, Laſcivio *to be wanton*, Sopio, dormire facio, *to bring on ſleep*, Garrio *to clatter*, Aves garriunt, id eſt cantillant. Habent itum penultima brevi, eo & queo cum compoſitis, ut redeo reditum, nequeo nequitum. Ambio, i circumeo, item ambiendo appeto *to go about*, *to deſire*, ambitus tamen participium producit penultimam, quam corripit ambitus nomen, id eſt ambitio. De participio. Ovid.

Iuſſit & ambitæ circundare littera terræ.

De nomine Lucan. *Ambitus & luxus & opum metuenda ſaultas.* Queo, *I may*, Nequeo, *I may not.*

ingultit, vult ſingultum, *ſepelire* ſepultum.
æneo dat vænum: veni ventum *venio* vult.

Excipiuntur a regula quædam. Primo, tria, ſecundum regulam acientia præteritum, & contra regulam ſupinum: ut ſingultio ingultivi ſingultum, ſepelio ſepelivi ſepultum, væneo venivi vænum, at venio facit veni ventum. ſingultio *to ſob*, Hinc ſingultim adverbium, *with ſobbing*, Horat.

Ut veni coram ſingultim pauca loquutus.

Sepelio, *to bury* Væneo, id eſt vendor, quaſi vænum eo, *to be ſold*, Supinum multi Grammatici dicunt eſſe vænum, quod pro vænitum ponitur. Venio *to come*, Compoſita corripiunt ſyllabam *ve* in præſenti ſed in præterito producunt: ut advenio, *to come to*, Hinc adventus, advento adventas, *to draw near.*

Pone *Amicit* per *ui*, per ctũ. Dat *Vincio*, xi, ctũ *ancio* jungatur, quod & ivi formet et itum.

Amicio facit amicui amictum *to cloath*, Vincio, vinxi victum: ncio ſanxi ſanctum, aliquando ſancivi ſancitum. Vincio *to bind*, evincio *to obliſh*, Cicer, Sanguinis conjunctio devincit homines haritate. Sancio *to ſtatute under a pain.* Lucan.

Romanas ſancire volunt hoc ſanguine leges.

Haurit ſi, ſtum, dat. pſi, ptum, dat *ſepio*. ſaltu
Et ſalui, *Salio*: proles formantur in ultum,
Dat *pſi*, *pſum*, *cambit*. legi hæc quãdoq; per i

Haurio hauſi hauſtum, vel ſine t hauſum *to draw up*, Sepio ſi ſi ſeptum *to hedge or dyke in*, ſa'io ſalui ſaltũ *to lowp*, Ovid.

Per flammas ſaluiſſe pecus ſaluiſſe colonos.

Cambio pſi pſum, *to wiſſel or change money*, Invenitur au & ivi habe.e: ut cambivi cambitũ. Sic Haurio haurivi haur ſepio ſepivi ſepitum: ſalio ſalivi non tamen ſalitum. Cujus c poſita mutant *a* in *i* brevem: ut inſilio, üi vel ivi, inſultum.

Sentio, ſi, ſum, vult, ut *ràucio*. *fulcio*, ſi, tum
Et *ſarcit*, *farcit*: Per *ui* mutatur, & ertum
Ex *pário* natum. Ri *comperit* et *réperit*, vul

Sentio ſenſi ſenſum: raucio rauſi rauſum: Tria faciunt ſi, ut fulcio fulſi fultum. Ovid. *Hercule ſuppoſito ſydera fulſit* Sarcio ſarſi ſartum, Farcio ſarſi fartum, Compoſita a pario mutaverunt *a* in *i* brevem, faciunt ui per diviſas ſyllabas, & Aperio, aperui, apertum, At duo habent ri & ertum: ut Com comperi compertum, reperio, reperi vel repperi repertum. Se *to perceive or feele*, Raucio *to be hoarce*, Dicitur & rauceo, rauceſco. Fulcio *to fortifie or hold up*, Sarcio *to mend*, Farci *fill*, Aperio, *to open*, Comperio, & reperio *to finde*.

Ovid. *Tu non inventa reperta*

Aio præterito caret, et meditantia verba,
Parturio, *eſurio*, cum *nupturio* vollo tolli.

Aio, id eſt dico, caret præterito. verba meditativæ formæ c præterito, & proinde ſupino: ut dicturio, i. cupio dicere, *to ſpeak*: Eſurio tamen eſurivi, & parturio parturivi, nu rioque nupturivi.

Deponentium & Communium præterita & ſup

EX *or* finitis activam fingito vocem,
Ut *pòtior*, *potio*: formabitur inde ſupinu

Verbis in or propria deſunt præterita, ſed eorum loco poni

ubſtantivum verbum, cum eorundem verborum participio præ-
eriti temporis, quod a poſteriore ſupino formatur. Hoc igitur
acto in illis formam ſupinorum inveſtigabis, Finge deponentia
communia in o terminare poſſe, deinde ex præceptis hactenus
raditis, tribue illis in o mutatis, præterita quoque fictitia, & ſu-
ina, ut a potior, finge potio potis potire, hoc ſi uteremur juxta
egulã de quarta conjugatione haberet potivi potitũ, potitu, quæ
unc ſunt ſupina verbi potior, cui propterea dabimus potitus ſum
n præterito. Sic conſiderabis in prima conjugatione Abominor,
eſtor, verecundor, &c. In ſecunda vereor, revereor, liceor, pollice-
or, & ſi qua ſunt alia. In tertia Naſcor, fungor, patior. Potior
uartæ conjugationis eſt, & in quibuſdam perſonis etiam tertiæ
get or bring in ſubjection. Virgil.

Fas omne abrumpit, Polydorum obtruncat & auro, Vi potitur,

Lucil. *Deficit alma Ceres, nec plebes pane potitur.*

Abominor, *to deteſte and abhor,* Teſtor, *to be witneſſe or take witneſſe,* Teſtor deum, Deteſtor. *to hate or deteſte,* Salomon, *arrogantiam & ſuperbiam, & os bilingue deteſtor,* Verecundor, *be ſhamefull,* Plaut. *Verecundari neminem apud menſam decet,* Vereor, *to feare,* Plin. *Multi famam, pauci conſcientiã verentur* Revereor, *to reverence,* Liceor *to apprize or cheapen,* Licitum citu, ſupina inuſitata ſunt: ſic & præteritum licitus, cujus vicem upplet derivativi præteritum licitatus ſum Polliceor, *to promiſe,* Naſcor, *to be born,* Fũgor, *to exerciſe an office,* Patior, *ſuffer.*

Sequuntur exceptiones.

Nil formant *veſcor, liquor, médeor, reminiſcor.*

Supinis & proinde præteritis carent. Veſcor, liquor, medeor, eminiſcor, inter quæ medeor ſecundæ conjugationis eſt: reliqua ertiæ conjugationis ſunt. Veſcor *to eat,* Conveſcor, *to eat or live gether,* Liquor, *to be melted,* Ovid.

Liquitur ut glacies incerto ſaucia ſole.

Reminiſcor *to remember,* Medeor *to remeid or heal,* Cic, Phi-oſophia medetur animis.

Non ſervant normam *tutus, tuitus, ratus, aptus,*
Et *faſſus, fructus, fruituſq́, profectus,* et *ultus,*
Atque *ſequutus,* et *experrectus,* junge *loquutus.*

Nisus vel *nixus*, *gressus*, velut *orsus*, et *usus*, *oblitus*, *questus*, *commentus*, junge *miseritus*: Et *fessus*, *mensus*, *lapsus*, *nactus* quoque *pactus* *Mortuus* ac *ortus*, sed donat iturus utrúmque.

Formant supina & proinde præterita contra regulam verb quorum participia præteriti temporis in litera posuimus, Tueo tutum *to defend*, supinum etiã tuitum, hinc participium tuitus & verbale in io, tuitio, Habet quoque tutum vel tuitum, hujus syn nymũ tuor tueris tertiæ conjugationis cujus infinitivus non usitatus nisi in compositis: ut contui; intui, obtui. Reor, ra sum *to beleeve*, Ovid *Sum ratus esse feram, telumq; volatile m*

Apiscor aptus sum *to get*, Verbum est obsoletum, pro quo u mur cõposito Adipiscor, adeptus sum. Fateor fassus sum *to gra* ut fateor culpam. Composita mutant a in i ut Diffiteor, diffe sum *to deny:* Fruor, fructus vel fruitus sum, ut Utor usus sum, hoc differunt, quod utimur quopiam alterius rei aut comm gratia, fruimur vero nullius, nisi ut voluptatem capiamus, ide in idem recidunt frui, delectari, voluptatem capere. De utor p chrum est Matherbalis in Hannibalem exemplum apud Livi Non omnia nimirum eidem Dii dedere. Vincere scis Hanni victoria uti nescis. Proficiscor, profectus sum *to go*, Ulciscor u tus sum *to revenge*, Sequor sequutus sum *to follow*, Experg cor experrectus sum. *to waken*, Horat.

Ut jugulent homines surgunt de nocte latrones,
Ut teipsum serves non expergiscaris.

Loquor loquutus, vel per c locutus sum *to speak*, Nitor sus vel nixus sum, *to endeavour or to leane to*. Ovid.

Nitimur in vetitum semper cupimusque negata.

Gradior gressus sum *to gang*, Ordior orsus sum, *to begin*, O liviscor oblitus sum, *to forget*, Queror questus sum, *to compl* Comminiscor, commentus sum *to devise*, Terent. Quid ag aut quid comminiscar? Misereor, misertus sum *to pitty*, Fatisc fessus sum vix est in usu, idem valet quod compositum ejus de tiscor defessus sum *to be tyred*, Metior mensus sum, id est pond & considero, mensuro, æstimo *to measure*, Labor, lapsus sum, cado *to slide*, Nanciscor, nactus sum id est acquiro, *to get*. Pac

or pactus sum, id est facio pactum, vel in pactum peto, *to make band or covenant*, Morior, Participium facit mortuus, quod onnulli nomen esse volunt, Participium futuri temporis est moiturus, tanquam supinum fuerit moritum, est autem morior, è ita discedo, & tertiæ conjugationis est *to die*, Orior, ortus sum, urgere incipio *to begin to rise*, Orior habet participium futuri emporis oriturus, tanquam ab oritum oritu supinis, Item infiitivum oriri per quartam habet, Reliqua per tertiam sæpius, icet oriris non male dixeris.

DE VERBIS ANOMALIS, DEfectivis, et Abundantibus. Liber. VI.

ANOMALA.

QUæ contra normã flectes, anórmia sunto:
Ut *fero, sum, fio, volo, eo, queo, sultis, edo, sis,*
uesim, quæso, forem, faxo, cedo: Pluraq; multa
Defectiva etiam: sic *ambest, inquio & inquam,*
nsit, ave, salve, capsis, àpage: quibus *euge,*
Des, et *ait, sodes, ovat:* omnia prosa recludet.

Verbum anomalum vel anorme est, quod contra aliorum regulam conjugatur: ut Fero, sum, fio, volo, nolo, eo, & queo, quæ ex rudimentis nota sunt. Fero id est porto vel patior, *to bring or suffer*, Terent. Multa ex quo fuerint commoda, æquum est ejus incommoda ferre. Sum, *I am*, Habet præteritum Fui, ab antiquo verbo Fuo: caret Gerundiis, nec participiũ Ens in usu est: Potens nomen est, *mighty*, Participia vero præsens, absens. nihil tale à requis compositis est, quia prodens obens, &c. non dicimus. Conjicum est, Siem sies siet, &c. pro sim sis sit, &c. Fio, i. efficior, *to be made*, In imperativo, Fi non dicitur, & fite rarissimè: Volo *I will*, Imperativo caret, quia voluntas est libera. Nolo, *will not*, in Imperativo secũdas habet utriusq; numeri personas, Noli, nolite: nolito nolitote. Eo & Queo: Ibam quibã: Ibo quio, ut olim alia quartæ conjugationis omnia: Plaut. Testudineũ tum tibi grandibo gradum. sic Virg. etiã lenibat, nutribat, dixit ro leniebat nutriebat.

Malo

Malo. *I rather*, Mavis, mavult, malumus, mavultis, malunt. Malebam, malui, malueram, malam, males, malet. Imperativo ret, Optativo Mallem, Maluiſſem, Malim, Conjunctivo, Mali Mallem Maluerim, Maluiſſem, Maluero, infinitivo Malle, mal iſſe, cæteris caret. Sic Mavelim, mavellem &c.

Sultis comicum eſt pro ſi vultis, & ſis pro ſi vis. & capſis, p cape ſi vis, Sodes, pro ſi audes. Indicat: modo, tempore præſen ad ſecundam perſonam ſingularem, Sodes, capſis, cæteris care Sic ſecunda perſona præſentis indicativi ſis: Et pluraliter ſultis cæteris caret.

Edo es eſt, Et plural. Edimus editis edunt. Edebam, Edi, E ram, Edam, Imperativo, es vel ede edat. Et pluraliter Edamus e te vel eſte, edant. Futuro Eſto vel edito, Et pluraliter Edam eſtote vel editote, edunto, Optativo edam. Eſſem, ediſsem, C junctivo Edam, Eſſem ederim, ediſſem, edero, Infinitivo eſſe, e ſe eſurum eſſe, Gerundia, edendi edendo edendum. Supina e eſu, vel eſtum, eſtu, Paſſivum regulare eſt, niſi quod eſtur pro tur etiam dicitur. Compoſita eunt ſimiliter: ut Comedo, co comeſt, *to eat*, Exedo exes exeſt, *to eat all.*

Indicativo vel optativo futuri temporis, Auſim, auſis auſit pluraliter Auſint, cæteris caret, id eſt audebo, vel utinam aude Livius lib: i. nec ſi ſciam, dicere auſim.

Indicativo modo, tempore præſenti, ad primam perſonam q ſo. Et plural: per eandem perſonam quæſumus, irregulariter, pro *i*, id eſt rogo & rogamus, cætera exoleverunt.

Optativo modo, tempore præſenti, & præterito imperfecto, Conjunctivo modo tempore præſenti & præterito imperfec utinam vel cum Forem fores foret: & pluraliter forent. id eſt eſſes, eſſet, eſſent. Infinitivi futuro, Fore id eſt futurum eſſe: ita differt ab eſſe, contra indoctos, cæteris, caret. Terent. Di hoc fore.

Faxo indicativi modi eſt futuri temporis pro faciam, *I ſhall* Conjugatur autem ſic, Faxo, faxis, faxit, Et pluraliter faxint. D eimus enim in futuro Optativi & præſenti conjunctivi, Faxi faxis, faxit Et plural: faximus faxitis faxint. pro faciam, faci faciat. &c.

Imperativo modo, tempore præſenti ad ſecundam perſonam Cedo, id eſt dic vel da. Et plural. ad eandem perſonam, cedite

dicite vel date: Cæteris caret. Terent: Tu mihi argentum cedo. Item, Quid factum est, cedo. Cedite apud Plautum repelles. Invenitur cædo cæcidi, cedo cessi: & cedo defectivum quod priorem corripit.

Ambest tertia persona præsentis Indicativi, pro circum est, ambla est. Inquio vel inquam dico, *I say*, Indicativo modo tempore præsenti, Inquio inquis inquit, Et plural. inquiunt. præterito perfecto inquisti inquit, futuro inquies inquiet, & imperativo modo tempore presenti, ad secundā & tertiam personam inque inquiat. Futuro Optativi inquiat. Hæc in usu sunt. reliqua pene exoleverunt.

Infit tertia persona præsentis & præteriti perfecti indicativi tantum est in usu. Virg. 12 Æneid:

——*Ita turbidus infit.*

id est, dicere incipit, *he begins to speak,*

Ave imperativo modo, ad secundam undique personam, ave, & plural. avete: Futuro aveto Et plural. avetote Infinitivo modo tempore præsenti avere. Sic conjugatur Salve: Utrumque est salutantis verbum: ut Ave Cæsar Imperator. Salve Regina. At Cicer. ad Atticum dixit *Salvebis a meo Cicerone.* Valeo, id est sanus sum integrum est *to be in good health.*

Apage, id est abduc, remove, *remove,* conjugatur sic, Imperativo modo tempore præsenti ad secundam in utroque numero personam Apage, Apagete,

Imperativo modo tempore præsenti ad secundam personam, Euge, cæteris caret. Plerique dicunt esse Interjectionem assentientis & sponte sua congratulantis.

Indicativo modo tempore præsenti Aio ais ait. Et plural. Aiunt præterito imperfecto Aiebam integrum est. Præterito perfecto aisti: & pluraliter aistis. Imperativo modo tempore præsenti ad secundam personam Ai. Futuro Optativi & præsenti Conjuntivi Aias, aiat Et plural: Aiamus aiant, Participium est aiens. Cætera non sunt in usu. Plaut *Vel tu mihi aias, vel neges* Idem *Vel ai vel nega.*

Phocas solum ponit hanc tertiam personam Ovat: Participiū est ovans, *rejoycing,* Reliqua parum sunt in usu, licet quidam ponant ovo ovas ovat, & cætera sine Eclipsi.

Amabo *I pray you,* integrum est, quia conjugatur ut Amo, amas

nec

nec est proprie interjectio blandientis, licet interjectionis vel a verbii officio fungatur: regit enim post se accusativum, ut Amo Si quis vellet omnem antiquitatem diligenter perscrutari, lon plura inveniret anomala & ecliptica ut Excessis pro excedas: I xitassis pro irrites, Locassim pro locavero, aut locem, Prohibes pro prohibeas, Taxis pro tangas Duint pro dent, Perduint p perdant, Levasso pro levem, aut levabo, Duis pro des, Credu pro credas, adsint pro adigant, &c.

***Dor, furo, for, der, fer,* vix unquam suscipit usus.**

Personæ primæ, Dor, furo, for, der, fer à fari non sunt in us Id de simplicibus intellige, quia pessundor, affor, bene dicim

Imperativus per Apocopen.

***Dic, duc, fac, fer,* sed fice (non fic) dicitur apte**

Per Apocopen dicimus, Dic, duc, fac, fer, pro dice duce, &c prædic, abduc, benefac, perfer. Composita autem a facio, ubi a vertitur, non patiuntur Apocopen, quia perfice, infice, dicim non perfic, Infic. Leges aliquando dice, duce, face. Terent. *Ora jam finem face* Idem. *Me missum face.* Ain' pro aisne. viden' videsne, & similia, patiuntur etiam Apocopen.

Syncopa in præterito.

Syncopa diminuit de *vi* formata frequénter, Ni dissyllaba sint: Tamen invenies bene *nôsti*, Et *scîsti, flâsti, flêsti:* sic plura notabis.

Syncopa præteritis in vi syllabam desinentibus, & inde form tis sæpe cõtingit: ut Petii pro petivi, Formâsti pro formavisti diit pro redivit, &c. Dissyllaba rarius syncopãtur, quia môsti p movisti, îsti pro ivisti, tristi pro trivisti, vix unquam invenis præsertim extra compositionẽ quia commôsti, redîsti vel redi intristi, & plura aliquando leges: ut frequenter nosti, scisti, flas flêsti. Horat. *Unde tam bene me nosti,* Terent. *Scisti uti so* Idem. *Omnes congruunt, unum cum nôrit: omnes norit.* Fit etia in aliis terminationibus præteritorum, aliquando syncopa, vix apud alios quam Poetas. Virg. 1. Æneid.

Vos & Scyllaam rabiem penitusque sonantes,
Accestis scopulos,

Pro acceſſiſtis. Sic comicè dixti, intellexti.

præteritum ſignant et præſens, præteritiva
ub voce, hæc, *odi*, *cæpi*, *novi*, *meminique*,
t *Pepigi*, *memini*, *tot*, atq; memento repônit.

Hæc quinq; verba, Odi, cœpi novi, memini, pepigi ſub terminatione præterita ſignificant præſens & præteritũ perfectum: ut di, i. odio habeo vel habui *to hate or have heated*, Oderã, odio abebã vel habueram Sic cœpi, i. incipio vel incœpi *to begin or to ve begun*, ſic dices de reliquis: ut pepigi, i. paciſcor, vel pactus m. Dicta verba ſolum habent tempora à præterito formata: ut di, oderam, oderim, odiſſem, odero, odiſſe. Horat,

Oderunt peccare boni virtutis amore.

Sic reliqua. Memini, ultra habet in futuro Imperativi, Mento tu, mementote vos. Meminero: ut odero, &c. etiam habent nſum futuri indicativi. Memini, id eſt recordor; vel recordatus m, *I remember.*

unt, neutro paſſiva, *ſolet*, *fit*, *fidit*, et *audet*,
æreo cum *gaudet*, paſſivum præteritum dant.
ſt utrumque volunt *titubo*, *placeo*, *pateoque*,
ueſco, *careo*, *juro*, *prandet*, *nubit*, *miſeretque*,
æno, *piget*, *tædet*, *pudet*, et *licet*: addito *poto*.
t *libet*, et *méreor*, pro quo *mèreo* quoque legi.

Verbum neutro paſſivum eſt, quod deſinens in o facit præteritum ac ſi deſineret in or, ut Soleo ſolitus ſum: Fio factus ſum, Fio fiſus ſum, Audeo auſus ſum. Mœreo mœſtus ſum, Gaudeo, aviſus ſum. Quædam retinent utrumque præteritum activæ & aſſivæ vocis: ut Titubo titubavi, vel titubatus ſum: placeo placui placitus ſum: pateo patui, & paſſus ſum: ſueſco ſuevi, ſuetus m, careo carui, & caſſus ſum: juro juravi, & juratus ſum: ãdeo prandi & pranſus ſum: nubo nupſi & nupta ſum: miſeret iſeruit, & miſertũ eſt: cœno cœnavi, & cœnatus ſum: piget piuit, & pigitũ eſt: tædet tæduit, & pertæſum eſt: pudet puduit & uditum eſt: licet licuit & licitum eſt: poto potavi, & potus ſum: bet libuit, & libitum eſt; mereo merui, & meritus ſum; ſed merui

videtur potius esse a mereo, quod pro mereor invenitur: Plaut. *Tu meruisti, & adhuc meres* Idem, *Nunquâ ego illi possum gratiam referre, ut meritus est de me,* Soleo & fusco *to use,* Fido, *to trust,* Confido idem, diffido, *to mistrust,* Audeo *I dare,* Mœreo mœstus sum, per œ dipthongum *to be sorrowfull,* Gaudeo, *to joyce,* titubo, *to staggar.* Horat.

Haud aliter titubat quam si mera vina bibisset.

Juro juramentum facio aut præsto, *to sweare.*

Passivè signant sub o, *Vapulo, væneo, fio, Exulo,* cum *nubo: liceo* quibus addimus apte

Verbum neutrum passivum est quod in o desinens passive significat: ut sex hic posita, Vapulo, *to be stricken,* Plaut. *Videquam mox Vapulare vis, nisi actutum hinc abis,* Fio, *to be made* Væneo, *to be sold,* Exulo, *to be banisht,* Liceo *to be apprized* Nubo, viro trador *to be married.*

Abundantia, & primo verba Communia.

Hæc et plura leges communia, *largior, hortor, Osculor, experior, stipulor, moror, hòspitor,* atque *Criminor, amplector, veneror,* cum *dignor, adulor, Obliviscor,* eis *interpretor,* addito *solor.*

Verbum abundans est, quod varie ab authoribus usurpatur. Primo, Quædam sub una voce active & passive significant: ut verbum commune, veluti largior, hortor, &c. 2. Quædam sunt diversarum conjugationum ut lavo lavas, vel lavo lavis. 3. Quæ in præteritis. Supinisve coincidunt: ut mulceo & mulgeo, mulsi mulsum. 4. Quædam multiplex præteritum aut supinum habent ut sapio sapui vel sapivi. 5. Quædam diversas habent terminationes, ut reverto vel revertor. 6. Quædam unum habent præteritum a diversis verbis ortum: ut Crevi a cerno & cresco. luxi, a lucet & lugeo. Quæ cum conjugatione significationem mutant, inter abundantia non habebuntur: ut fundo fundas *to ground,* Fundo fundis, *to yet forth,* Dico dicas, *to dedicate,* Dico dicis *to say* Volo volas, *to flee,* Volo vis *to will,* Lego legas, *to send messengers, or leave in testament,* Lego legis, *to read,* Sero seras, *to lock,* Sero seris, *to sow,* Educo educas penultima brevi

brin

ring up, Educo educis penultima longa *to bring forth*, Verbum, ommune eſt, quod in or deſinens active & paſſive ſignificat: ut argior largiris, *to give or to be given*, Hortor *to exhort or to be exhorted*, Dehortor *to diſſwade or be diſſwaded*, Experior *to aſſay or to be aſſayed*. Terent. *Omnia prius experiri verbis quam armis, ſapientem decet*, Oſculor, *to kiſſe or to be kiſſed* Stipulor, *to require or to be required*, Moror, *I tarie or am taried for*, Hoſpitor, *to lodge or to be lodged*, Criminor *to accuſe or to be accuſed*, Crimen, accuſatio vel peccatum, Amplector *to embrace or accept*, *or to be accepted*. Senec. *Mala pro bonis amplecti dementia eſt*, Veneror *to worſhip or to be worſhipped*, Dignor *to eſteem worthy, or to be eſteemed worthy, to vouchſafe.* Virg.

Haud equidem tali me dignor honore

Idem, *Conjugio Anchiſa Veneris dignate ſuperbo.*

Adulor *to flatter or to be flattered*, Et Obliviſcor, *to forget*, rarius paſſive leguntur, Interpretor, *to expone, or to be exponed*, Solor, vel conſolor, *to comfort, or to be comforted*, Hæc extra participia paſſive non capiuntur, niſi ab authoribus vetuſtiſſimis.

DE VERBORUM FORMIS, *Liber Septimus.*

Præcipuas verbi formas cognóſce quaternas:

In rudimentis traditum eſt verborum ſpecies eſſe duas Primitivam: ut Lego, Derivativam, ut Lecturio, Derivativorum rurſus genera ſunt quatuor. 1. Vel a nominibus derivantur: ut ligno, aquor, frumentor a ligno, aqua, frumento. 2. Vel ab adverbiis: ut perendinor, procraſtinor, à perendie, Cras, 3. Quædam a præpoſitionibus: ut ſupero à ſuper, 4. Quædam a verbis derivantur, ut lectito, dormitio. Horum a verbis formatorum ſeptem, apud Grammaticos formæ obſervantur, Diminutiva, ut ſorbillo, parum ſorbeo. Imitativa, ut patriſſo, græciſſo. Deſiderativa, viſo, capeſſo, faceſſo; quibus omiſſis ſolum de frequentativis & inchoativis, meditativiſque dicimus.

De frequentativis, ſeu *Iterativis*

Sic Iterativum formes: *ito* fiat ab *atu.*

V per *o* mutabunt bene cætera verba ſupini.
Si fuit *or*, manet *or*. Sũt cũcta frequẽtia prim
Prætereunt legem, *nato*, *quærito*, *fundito*, *ſcito*
Sciſcitor atque *àgito*, *ſector*, *lòquitor*, *pàvito*
Perſcrutàndo libros doctorum plura notâbi

Verbum frequentativum vel iterativum eſt quod aſſiduum, potius frequentem in agendo vim habet, & frequenter agendo ite rat affectum ut Salto, clamito. Formatur autem dupliciter pri a verbis primæ conjugationis habentibus in ſupinis *atum*, penultima longa, mutando *a* longum in i breve, & *u* in *o*, ut im ratu imperito, clamatu clamito, volatu volito. 2. Reliqua freque tiva formantur a ſupino mutando tantum *u* in *o*, ut increpitu crepito, curſu curſo, ſaltu ſalto, dormitu dormito dormitas, tu tutu tutor, quia ex verbis in *or* ſunt frequentativa in *or:* veluti nor minatu minitor. Formantur contra regulam quædam: No tu, nato penultima brevi facit. Quæro quærito, *to ſeek buſily*, *Lana ac tela victum quæritans*, Fundo fundis, Fundito, i. fu fundo, aut ſimpliciter fundo, nam frequentativa pro primit plerunq; eleganter locantur. Scito ſcitu, non ſcito, ſed ſcitor, *ſearch ſecret things*, Pro eodem frequentius eſt ſciſcitor a ſci Plaut. *Secede huc, nam ſunt quæ ex te ſolo ſciſcitari volo*, Ag gito facit *to move or ſhake*, Compoſitum ejus cogo: Cogito, *thinke*, Sequor, ſector *to follow continually*, Loquor, loquitor, *be ay clattering*, Paveo pavito facit, ac ſi ſupinum habeat pavitu *to be very feared*, Si quis probatorum virorum ſcripta perquir plura deprehendet adhuc irregulariter formata. Omnia freque tativa ſunt primæ conjugationis.

De incœptivis ſeu *inchoativis*.

Præſentis primique modi. *co* junge ſecúndæ
Perſonæ, ſi vis verba incœptiva creàre,
Sic *ferves* ferveſco facit. Sed tollitur *hiſco*.

Verbum inchoativæ vel incœptivæ formæ eſt quod continuum incrementum paſſionis innatæ ſignificat, & a Valla augmenta tum appellatur. Et proprie tantum fit a neutris ſecundæ coniug tion

onis, adderdo ſecundæ perſonæ indicativi ſingularis numeri llabam *co*: ut Tepeo tepes, tepeſco *to grow warme*, Caleſco, fio alidus. Quorundã primitiva in uſu non ſunt: ut igneſco, ſaneſco, erbeſco, liqueſco, juveneſco, seneſco. Quædam verba ſimiliter in co deſinentia hanc ſignificationem non ſequuntur, ut præſentiſco, i. præſentio *to feel or perceive*, Concupiſco, i. cupio *to deſire*, Viviſco, i. vivo *to live*, Edormiſco, i. dormiendo concoquo, *to ſleep out*, Plaut. *Edormiſcam hanc crapulam quam potavi prater animi ſententiam*, Repueraſco, *to grow childiſh again*, Ipſa etiam ſignificatione videtur inchoativum. Plaut: *Aiunt ſolere ſenes repueraſcere*: Unum formatur irregulariter. Hiſco ab hio hias: quia regula poſcit hiaſco, *to gaunt or whiſper*, Plaut. *Ne hiſcere quidem audet.*

De meditativis quæ & deſiderativa.

In meditativis, quod in *u* fit, junge ſupino,
U ſemper brevians, *rio*: ſic dabit eſurit, *eſu*.

Meditativum verbum ſeu deſiderativum eſt, quod cum primitivo ſignificat cupio, ut eſurio, id eſt, eſſe cupio *to be hungry*, Formatur meditativum a poſteriore ſupino, correpta *u* & adjecto rio, ut à partu parturio, id eſt cupio, aut conor parere *to travel with child*, Virg. *Parturit almus ager.*

Rectiſſimè hæc appellari deſiderativa ſentio: Vallæ ſubſcribens, atque ut uſui aliquid concedatur, non inepte meditativa quoque vocantur, quia diligentiſſimè meditamur, ut eorum fiamus compotes, quæ vehementer deſideramus.

FINIS.